

Syyrian suvereniteetin vahvistaminen Golanin aluetta koskevassa uutisoinnissa

Lapin yliopisto
Yhteiskuntatieteiden tiedekunta
Valtio-oppi
Pro gradu -tutkielma
Annina Pouta
Kevät 2023

Lapin yliopisto

Tiedekunta: Yhteiskuntatieteiden tiedekunta

Työn nimi: Syyrian suvereniteetin vahvistaminen Golanin aluetta koskevassa uutisoinnissa

Tekijä/-t: Anniina Pouta

Koulutusohjelma/oppiaine: Poliittikatieteet, pääaineena valtio-oppi

Työn laji: Pro gradu -tutkielma/Maisteritutkielma_X_ Lisensiaatintutkimus__

Sivumäärä, liitteiden lukumäärä: 55

Vuosi: 2023

Tiivistelmä:

Tutkielmani tavoitteena on tarkastella Syyrian suvereniteetin vahvuutta kiistellyn Golanin alueen asiayhteydessä. Tutkin suvereniteettia käsitteenä ja valtiolla olevana ominaisuutena. Tutkimuskysymykseni on Miten Syyria pyrkii vahvistamaan suvereniteettiaan Golanin aluetta koskevassa uutisoinnissa? Tutkielman teoreettinen viitekehys muodostuu Carl Schmittin suvereniteetin käsitteestä ja Thomas Hobbesin yhteiskuntasopimuksen käsitteestä. Lisäksi hödynnän kansainvälisen julkisoikeuden määritelmiä suvereniteetin ja miehityksen käsitteille. Menetelmällisenä suuntauksena tutkielmassani on uuden retoriikan teoria. Aineistona toimii Syyrian valtiollisen median SANAn englanninkielisille internet-sivuille kootut, Golanin tilannetta koskevat uutiset kahden vuoden ajalta. Analysoin uutistekstejä retoriikan analyysin keinoin, seuraten Chaïm Perelmanin argumentaatiotekniikoita. Analyysin perusteella esitän, että Syyria pyrkii vahvistamaan suvereniteettiaan kolmella retorisisella keinolla. Ensinnä se vähättelee Israelin suvereniteettia. Toiseksi se esiintyy kansainvälisen oikeuden puolustajana. Kolmantena keinona Syyrialalla on sodan retoriikka, jossa se rinnastaa Golanin tilanteen Syyrian käymiin sotiin.

Avainsanat: Syyria, politiikan teoria, Carl Schmitt, Thomas Hobbes, retoriikka

Abstract:

My master's thesis aims at researching on the strength of Syria's sovereignty. My work draws a path to discover the nature of sovereignty as an concept and as it occurs in the situation in Golan Heights, the contested territory between Syria and Israel. The research question is How does Syria strive for strengthening its sovereignty in news about the Golan Heights? The theoretical framework I follow in the research is based on the concept of sovereignty by Carl Schmitt and the concept of Covenant by Thomas Hobbes. I also used concepts of the sovereignty and the occupation as defined in the international law theory. The methodological approach is based on the rhetorical analysis according to the tradition of the new rhetoric as represented by Chaïm Perelman. The data consists of the news articles in the English webpage of Syrian official news agency SANA. I collected the news which are concerned with Golan Heights situation and are published in the period of two last years. My analysis reveals that Syria strives for strengthening its sovereignty applying three rhetoric models. First, in the newsmedia texts it downplays the sovereignty of Israel. Second, it represents itself as a defender of the international law. Third, it uses the rhetoric of war, drawing a parallel between the struggle for Golan Heights and a war.

Keywords: Syria, Political theory, Carl Schmitt, Thomas Hobbes, Rhetoric

__ Tutkielma ei sisällä muita kuin tekijän/tekijöiden omia henkilötietoja.

Sisällys

1. Johdanto.....	1
2. Taustaa Golanin alueen tilanteelle.....	4
2.1. Golanin kukkulat	4
2.2. Sisällissota	5
3. Suvereniteetti.....	6
3.1. Suvereniteetin olemassaolo: kansainvälinen julkisoikeus ja R2P	7
3.2. Schmittin kriteerit: määräysvalta ystävistä, vihollisista ja poikkeustilasta.....	9
3.3. Yhteiskuntasopimus	12
3.3.1. Yhteiskuntasopimusteoria	12
3.3.2. The body politic – valtio kehona	15
3.4. Suvereniteetin heikkous.....	17
4. Aineisto, menetelmät ja analyysi.....	21
4.1. Aineisto.....	21
4.2. Analyysi.....	23
4.2.1. Retoriikan analyysi	23
4.2.2. Foorumi, puhuja ja yleisö	26
4.2.3. Analyysin reunaehdot	27
4.2.4. Analyysin kulku.....	28
5. Israelin suvereniteetin vähätteleminen	31
5.1. Israel ei ole täysivaltainen toimija	31
5.2. Israelin suunnitelmat ja toimet ovat pahantahtoisia.....	32
5.3. Israel ei kykene huolehtimaan Golanin asukkaista.....	35
6. Kansainvälisen oikeuden puolustajana esiintyminen	37
6.1. Syyrialalla on kansainvälisen lain takaamia oikeuksia.....	37
6.2. Syyria on aktiivinen osallistuja YK:ssa.....	39
6.3. Israelin alueen laajennus perustuu laittomiin miehityksiin	42
7. Sodan retoriikka.....	43
7.1. Golanin syyrialaiden poliittinen kamppailu rinnastetaan Syyrian käymään sotaan.....	44
7.2. Israel on vihollinen	46
7.3. Tavoitteena on voitto	50
8. Johtopäätökset	52
Lähteet	56

1. Johdanto

Syyria on moniulotteisen konfliktin keskellä elävä maa. Se on käynyt sisällissotaa 12 vuotta. Sen maaperällä taistellaan myös ulkovaltojen voimin aseellisia terroristisiksi luokiteltuja ryhmittymiä vastaan. Israelin ja Iranin jännitteet purkautuvat myös Syyriassa. Yksi Syyrian naapurimaista on Israel, jonka konfliktiherkät välit arabimaiden kanssa ovat pitkän historian tulos. Myöskään Syyria ja Israel eivät ole välttyneet kiistoilta. Tämän tutkimuksen tarkoituksena on tutkia konfliktien koettelemaa Syyriaa valtiona: sen suvereniteettia ja hallinnon suhdetta kansalaisiin.

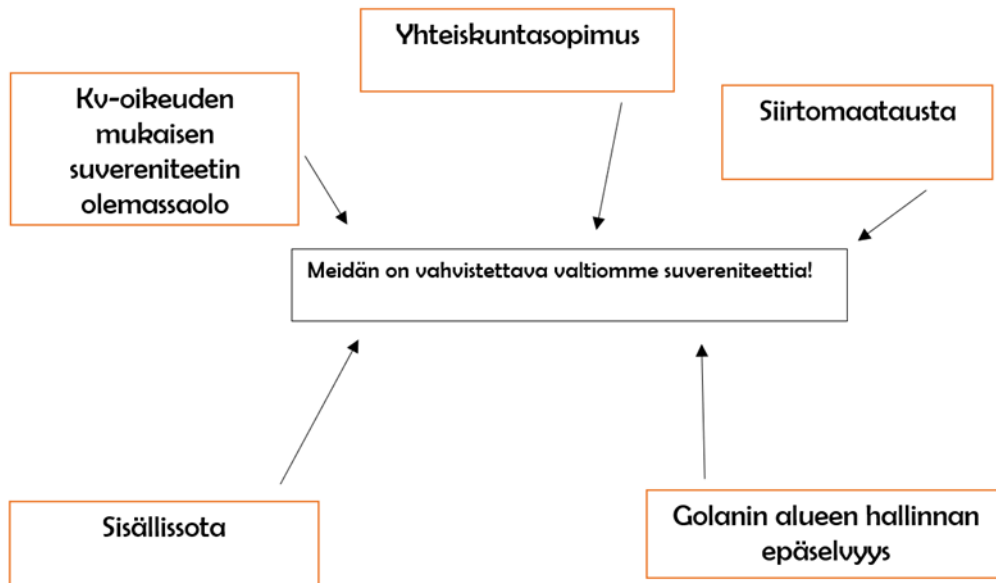
Tutkin Syyrian suvereniteettia Golanin alueen asiayhteydessä. Golan on Israelin miehittämä alue Syyrian ja Israelin rajalla, Syyrian lounaisosassa. Käytännössä Syyrialla ei ole suvereniteettia Golanin suhteen, koska se ei ole saanut vallattua aluetta takaisin Israelilta. Kuitenkin se pyrkii vakuuttamaan, että se kykenee palauttamaan Golanin itselleen. Syyria kokee, että sen suvereniteetti ulottuu Golanille, ja että on vain ajan kysymys, milloin se onnistuu vapauttamaan alueen Israelin miehityksestä. Golanin alueen tilanne muodostaa mielenkiintoisen taustan suvereniteetin tarkastelulle juuri siksi, että Syyrian suvereniteetti tai sen puuttuminen ei ole sen yhteydessä yksiselitteistä.

Todisteeksi vakaasta aikomuksestaan palauttaa Golan itselleen Syyrian valtiollinen uutismedia SANA (Syrian Arab News Agency) on koonnut nettisivuilleen oman osion Golanin koskeville uutisille. SANA on voimakkaasti Syyrian hallinnon ohjauksessa, joten sen uutiset sisältävät asiasisällön lisäksi rivien väliin sijoitettavaa hallitsijan viestintää toisaalta kansalaisilleen ja toisaalta kansainväliselle yleisölle. Niinpä aineistonani on englanninkielinen versio SANA:n nettisivuilla olevasta Golan-osiosta. Tutkimuskysymys on: *Miten Syyria pyrkii vahvistamaan suvereniteettiaan Golanin aluetta koskevassa uutisoinnissa?*

Työn teoreettinen tukiranka muodostuu Carl Schmittin suvereniteettia koskevasta teoriasta. Sen lisäksi tukeudun Thomas Hobbesin yhteiskuntasopimusteoriaan. Aiheen tarkastelussa sovellan myös hyvin kapeasti kansainvälisen julkisoikeuden teoriaa suvereniteetin käsitteen ja miehityksen käsitteen osalta. Työn teoreettis-metodologiseen viitekehykseen kuuluu myös uuden retoriikan perinne, ja etenkin Chaïm Perelmanin teoria. Analysoin aineistoa Perelmanin esittelemien argumentaation tekniikoiden avulla.

Ennako-oletuksena tutkimukseen ryhtyessäni minulla on se, että Syyrian hallinnolla on syytä vahvistaa suvereniteettiaan niin kansan kuin kansainvälisen yhteisönkin silmissä. Golanin alueen

hallinnan kiistanalaisuus, sisällissota sekä Syyrian hallinnon riippuvaisuus Iranin ja Venäjän tuesta ovat viitteitä tästä. Väitän, että Syyrian suvereniteetti on heikkoa, ja että Syyrian hallinto haluaa vahvistaa sitä. Perustelen väitettä tarkastelemalla ensin teorian tasolla, millaisista tekijöistä tällainen halu vahvistaa suvereniteettia muodostuu. Havainnollistan tätä muodostumista alla olevassa kuviossa 1.

Kuvio 1. Tekijät, joista muodostuu Syyrian halu vahvistaa omaa suvereniteettiaan.

Yksi tekijä Syyrian tarpeessa vahvistaa suvereniteettia on suvereniteetin olemassaolo eli Syyrian tietoisuus siitä, että se on valtio. Syyrian kohdalla valtion suvereniteetin tunnusmerkit (ks. luku 3.1) täyttyvät, mutta kyky harjoittaa suvereenia valtiovaltaa on al-Assadin hallituksella kyseenalainen. Sisällissodan myllertämän Syyrian virallisen hallituksen tekemiä päätöksiä ei panna toimeen aseellisten oppositiojoukkojen tai terroristiryhmien hallussa olevilla alueilla. Toinen tekijä on Hobbesin luonnehtima suvereenin eli hallitsijan käsite. Hänen teoretisoimansa yhteiskuntasopimuksen käsite (ks. luku 3.3.) sisältää sen oletuksen, että suvereenin valta-asema on sopimuksen varassa, se ei ole pysyvä tila. Sopimus voi raueta; kansalaiset voivat menettää luottamuksen hallitsijaan ja nousta kapinaan. Hallitsematon anarkian tila voi nielaista valtion. Suvereniteetin voi menettää, siksi sen heikkenemisestä on syytä olla huolissaan ja ryhtyä tekemään jotain sen vahvistamiseksi.

Sisällissota ja siirtomaatausta vaikuttavat Syyrian suvereniteetin vahvuuteen heikentävästi (ks. luku 3.4.) Vaikka suvereniteettia ei menettäisi, se voi heiketä niin, että muiden valtioiden suvereniteetti on vahvempi. Tämä taas liittyy kansainvälisten suhteiden tieteenalan realistiseen suuntaukseen ja ajatukseen valtioiden välisestä voimatasapainosta. Voimien epätasapaino luo jännitteitä, ja ilman jännitteitä ei ole politiikkaa (Palonen 1988, 19–20). Jännitteiden luonne näkyy vihollisuutena tai ystävyytenä muiden valtioiden kanssa (luku 3.2). Analyysin tuloksia kuvailevissa luvuissa 5–7 selostan erilaisia tapoja, joilla Syyrian halu vahvistaa suvereniteettia ilmenee hallinnon retoriikassa.

Golanin aluetta ja sen kiistanalaisuutta on tutkittu jonkin verran aikaisemmin. Huomattava määrä tästä tutkimuksesta koskee Golanin syyrialaislähtöisiä asukkaita (ks. esim. Kastrinou, Fakher El-Deen & Emery 2020; Wessels 2015). Golanin syyrialaistaustaisia asukkaita on tutkittu muun muassa identiteetin, poliittisen toimijuuden (ks. esim. Kastrinou, Fakher El-Deen & Emery 2020) ja psykologian (ks. esim. Lev-Wiesel 1998) näkökulmasta. Golanin alueen kiistanalaisuutta on tutkittu kansainvälisen oikeuden näkökulmasta (ks. esim. Galbraith 2019; Schultz 2014). Lisäksi Golanin aluetta on tutkittu vesivarojen käytön näkökulmasta (ks. esim. Hof 1997, Wessels 2015). Golanin luonnonvarojen hallinnan kysymykset ovat siis olleet kiistelyn kohteena jo ennen tämän hetkisiä Israelin tuulivoimapuistojen rakennusprojekteja.

Syyrian ja Israelin valtauskonnot islam ja juutalaisuus ovat kietoutuneet tiiviisti sekä Israelin ja Syyrian valtioihin että niiden yhteiseen historiaan. Tässä työssä keskityn kuitenkin tarkastelemaan ennen kaikkea valtiollisia asioita. En kirjoita islamin ja juutalaisuuden vaikutuksista Syyrian ja Israelin välisiin suhteisiin muuta kuin maininnan tasolla. Uskontojen vaikutuksesta Golanin tilanteeseen ja Syyrian suvereniteetin kysymyksiin pitäisi tehdä oma kokonainen tutkimuksensa.

Golan on ajankohtainen tutkimusaihe, koska aluekiistat ovat aina ajankohtaisia kansainvälisessä politiikassa. Golanin aluekiista on erityisen mielenkiintoinen siksi, että se on kestänyt niin pitkään. Miksi sitä ei ole pystytty ratkaisemaan? Kiistanalaisia alueita tai jäätyneitä konflikteja on tutkittu paljon politiikan tutkimuksen näkökulmasta. Pahimmillaan aluekiistat voivat eskaloitua sodaksi. Ne olivat osaltaan mukana tilanteessa, joka eskaloitui Venäjän hyökkäykseksi Ukrainaan. Myös valtion tutkimisen kannalta Syyria on ristiriitaisuudessaan mielenkiintoinen tutkimuskohde. Sitä voidaan pitää heikkona valtiona (Hoffman & Natanel 2016, 233), mutta toisaalta se ei ole hajonnut pirstaloitumisen suuntaan ajavista voimista huolimatta (Grzybowski 2021, 19).

2. Taustaa Golanin alueen tilanteelle

Golanin alueen asema on ollut jo pitkään kiistanalainen. Israel katsoo sen kuuluvan omaan alueeseensa, mutta Syyria kiistää tämän ja vaatii alueen palauttamista Syyrialle. Kerron seuraavaksi miten kiista sai alkunsa ja miten sisällissota vaikuttaa tilanteeseen.

2.1. Golanin kukkulat

Tarkastelen Syyrian suvereniteettia kiistanalaisen Golanin alueen asiayhteydessä. Golan, kiistelty alue Syyrian ja Israelin välissä, sijaitsee Israelin koillisosassa ja Syyrian luoteisosassa (Galbraith 2019, 615). Se on strategisesti merkittävä ylätasanne, joka on vain 50 km päässä Syyrian pääkaupunki Damaskoksesta (Hof 1997, 129). Israel otti alueen valtaansa kuuden päivän sodassa kesäkuussa 1967. Kuusi vuotta myöhemmin, 1973, Syyria yritti vallata aluetta takaisin – tuloksetta. Sen jälkeen alueen asema on ollut kiistanalainen. Israel pitää aluetta omanaan, Syyria katsoo sen kuuluvan itselleen. Suurin osa kansainvälisestä yhteisöstä ei tunnusta Golanin kuulumista Israelin alueeseen. (Galbraith 2019, 615.) Vaikka näennäisesti Syyrian suvereniteetti ei ulotu Golanin alueelle tällä hetkellä, on tapaus mielenkiintoinen heijastuspinta suvereniteetin tarkastelulle. Kansainvälisen oikeuden mukainen Syyrian suvereniteetin ulottuminen Golanin alueelle ja Israelin miehityksen käytännöt Golanin jokapäiväisessä elämässä ovat ristiriidassa.

Aihetta rikastuttaa se, että Golanin alueella on meneillään muutakin kuin aluekiista. Israel rakentaa Golanin kukkuloille tuulivoimaa osaksi omaa uusiutuvan energian tuotantoaan. Se on rakentanut neljä tuulivoimapuistoa ja tavoitteena on rakentaa lisää (Surkes 2022). Golanin alueen väestö koostuu pääasiassa israelilaisista siirtolaisista ja alkuperäisistä syyrialaisista asukkaista (Galbraith 2019, 615). Suurin osa Golanille jääneistä syyrialaisista on druuseja. Huomattava osa Golanin syyrialaisista on kieltäytynyt Israelin kansalaisuudesta, jolloin heidän mahdollisuutensa liikkua rajojen yli ovat rajoitetut eikä heillä ole passia. (Kastrinou 2020, 636, 638.) Golanin arabiasukkaiden ihmisoikeuksien loukkaukset ovat aiheena säännöllisesti joka kevät YK:n ihmisoikeusneuvostossa, viimeksi tämän kevään maaliskuussa (YK:n ihmisoikeusneuvosto 2023; YK:n ihmisoikeusneuvoston päätöslauselma 27.3.2023). Heidän oikeuksia puolustamaan on myös perustettu järjestö Al-Marsad (Al-Marsad 2022). Lisäksi Golanilla toimii YK:n rauhanturvaoperaatio UNDOF, jonka tarkoituksena on valvoa Syyrian ja Israelin välisen aselevon toteutumista ja valtioiden välisen vyöhykkeen koskemattomuutta. Operaatio on ollut toiminnassa vuodesta 1974 lähtien. (YK 2022a.)

Israel pitää Golanin yhtenä Israeliin kuuluvista alueista. Israelin ulkoministeriön (2021) internetsivulla alue esitellään miehitettyinä alueena, jolla on nyt voimassa Israelin laki. Alueen kiistanalaisuudesta ei mainita mitään. Kuuden päivän sodan jälkeen Israel piti miehitettyjä alueita rauhanneuvottelun välineinä. Tuolloin miehityksiä ei vielä vastustettu voimakkaasti kansainvälisessä yhteisössä. (Huuhtanen 2002, 52–53.) Myöhemmin Israel liitti alueita itseensä, minkä kansainvälinen yhteisö tuomitsi. Israel ei ole ollut valmis vetäytymään miehitettyiltä alueilta. Tässä tutkielmassa keskityn kuitenkin tarkastelemaan Golanin tilannetta Syyrian näkökulmasta.

2.2. Sisällissota

Syyrian sisällissota on monimutkainen kokonaisuus, mutta sen voisi pääpiirteittäin kiteyttää hallinnon ja opposition väliseksi taisteluksi. Osapuolina ovat toisaalta Syyrian virallinen hallinto ja toisaalta aseellinen islamistioppositio. Siihen liittyy kuitenkin myös lukuisia muita syyrialaisia ryhmittymiä, ulkovaltoja ja naapurivaltioiden puolelta taisteluissa avustamaan tulleita tukiryhmittymiä. Siihen liittyvät myös siviilit, jotka kärsivät jatkuvasti sodasta. Heitä ei ole suojeltu ja näin on rikottu humanitäärisen oikeuden sääntöjä. Hallinnon joukot ovat yksi niistä osapuolista, jotka kohdistavat iskuja myös siviilikohteisiin (YK:n ihmisoikeusneuvoston tutkintakomissio 2023, 5). Sisällissodassa ei näy jälkeäkään yhteiskuntasopimuksesta ja siihen kuuluvasta kansalaisten hengen suojelemisesta.

Syyrian alueen hallinta on jakautunut sisällissodan osapuolten kesken (YK:n ihmisoikeusneuvoston tutkintakomissio 2023, 23). Syyrian sisällissodan osapuolena oleva oppositio ei kuitenkaan edusta kansaa, toisin kuin demokraattisissa valtioissa. Opposition vahvimmat ryhmät eivät ole saaneet syyrialaisien enemmistöä taakseen. Niiden vahvuudesta huomattava osa koostuu Syyrian ulkopuolelta rekrytoituista islamisteista. (Bahmani & Jäntti 2018, 107.) Oppositiota tukevat al-Assadin hallinnon vastustamisessa useat ulkovallat (Kerkkänen 2017, 280). Toimintamallina ovat aluevaltauksset ja aseelliset hyökkäykset. Suurin osa syyrialaisista toivoisi sodan loppumista ja demokraattista hallintomuotoa. (Bahmani & Jäntti 2018; Kerkkänen 2019.)

Aseellinen oppositio koostuu useammasta sunni-islamistisesta ryhmästä (Bahmani & Jäntti 2018, 104–106). Mukana on myös YK:n turvallisuusneuvoston terroristisiksi luokittelemat järjestöt Isis (Islamic State in Iraq and Syria; Islamilainen valtio) ja Hayat Tahrir al-Sham (HTS). Jälkimmäisellä on kytköksiä al-Qaedaan. (YK:n turvallisuusneuvosto 2023.) Oppositioryhmistä on vaikea antaa kirkasta tilannekuvaa, sillä ryhmät muuttuvat jatkuvasti. Syynä muutoksille ovat johtajien

vaihtumiset, ulkopuolelta mahdollisesti saatavan tuen asettamat reunaehdot, taistelun käänneet ja ryhmien yhdistyminen tai erkaantuminen. (Kerkkänen 2017, 265.)

Isis näkee roolinsa suuremman taistelun kuin Syyrian sisällissodan osapuolena. Se on sitoutunut maailmanlaajuiseen pyhään sotaan, ja Syyrian sisäpolitiikka sinänsä on sille toisarvoinen asia (ks. esim. Bahmani & Jäntti 2018, 145–153; Vignal 2017, 823). Lisäksi se käy Syyrian rajojen ulkopuolelle ulottuvaa taistelua shiia-muslimeja vastaan (Bahmani & Jäntti 2018, 153). On myös huomattava, että ISIS edustaa vain pientä osaa Syyrialaisista: Gallup Internationalin vuonna 2018 toteuttaman kyselytutkimuksen mukaan 3 % syyrialaisista kuvasi järjestön vaikutusta Syyrian tilanteeseen positiiviseksi ja 96 % negatiiviseksi (emt., 157). Tästä kertoo myös se, että suurin osa Isisin taistelijoista on jonkun muun maan kuin Syyrian kansalaisia (Vignal 2017, 825). Isisin voi katsoa olevan Syyrian sisällissodassa toteuttamassa pääasiassa omaa agendaansa. Tämä koskee jossain määrin myös muita oppositioiryhmiä Syyriassa, mutta Isis on nostanut maailmanlaajuisen agendansa näkyvimmin esille.

Syyrian sisällissodasta, Syyrian ja Israelin välisestä ammuskelusta ja Golanin ihmisoikeustilanteesta tulee jatkuvasti tietoa. Konflikti jatkuu kaikilla näillä tasoilla Syyriassa edelleen. Tässä tutkielmassa yritän tehdä ymmärrettäväksi palasen tästä kokonaisuudesta yhdistämällä suvereniteetin teoriaa elävään, monimutkaiseen tilanteeseen. Ensin esittelen työn perustana käyttämäni teoreettisen viitekehyksen, sitten tekemäni aineiston analyysin ja siinä käyttämäni analyysimenetelmän. Tutkielman loppuosa koostuu analyysin tulosten läpikäynnistä ja johtopäätösten tekemisestä.

3. Suvereniteetti

Työni teoreettinen viitekehys muodostuu suvereniteetin käsitteestä ja eräistä siihen liittyvistä muista käsitteistä. Keskustelu suvereniteetin käsitteestä on laaja. Tässä luvussa esittelen neljä näkökohtaa, jotka muodostavat oman käsitykseni suvereniteetista. Kansainvälisen julkisoikeuden alalta hyödynnän suvereniteetin ja miehityksen käsitteitä, mutta en esitele kansainvälisen oikeuden teoriaa laajemmin. Schmittin ajatuksen ystävästä ja vihollisesta politiikan määrittelyn kulmakivenä käsitän niin, että vihollinen on suvereniteetin eräänlainen koetinkivi. Ilman suvereniteettia ei muilla valtioilla tai tahoilla olisi syytä suhtautua tiettyyn valtioon vihamielisesti, koska siitä ei olisi vastustajaksi. Hobbesin ajatuksen yhteiskuntasopimuksesta ja ”poliittisesta kehosta” liitän suvereniteettiin, koska suvereniteetin ylläpitämiseksi on välttämätöntä, että jokainen yksittäinen kansalainen muodostaa

valtion. Kansalaisten on oltava sitoutuneita valtioon, jotta valtio pystyy toimimaan itsenäisesti. Lopuksi pohdin, millä perusteilla voi puhua suvereniteetin heikkoudesta Syyrian kohdalla.

3.1. Suvereniteetin olemassaolo: kansainvälinen julkisoikeus ja R2P

Suvereniteetille ei ole yksiselitteistä määritelmää kansainvälisen oikeuden teoriassa. Valtion olemassaolon tunnusmerkkeinä pidetään kansainvälisessä oikeudessa väestöä, aluetta ja hallitusta, joka harjoittaa suvereenia valtiovaltaa (Hakapää 2010, 75). Lisäksi valtion olemassaolon edellytyksenä on se, että muut valtiot tunnustavat sen (emt., 76). Syyrian kohdalla nämä tunnusmerkit täyttyvät, mutta Golanilla alueen hallinta on kiistanalaista. Valtion tunnusmerkit ovat yksi suvereenin valtion olemassaolon määritelmä.

Ajatus valtion suvereniteetista alkoi muodostua 1600-luvulla, yhtä matkaa yhteiskuntasopimuksen käsitteen kanssa. 1800-luvulla valtioiden suvereniteetin merkitys oli kasvanut niin, että se nähtiin valtioiden välisten kanssakäymisen kulmakivenä. 1900-luvulla valtioiden välinen vapaaehtoinen yhteistyö alkoi kehittyä, muun muassa YK:n perustamisen myötä. Nykypäivänä valtioiden välistä sääntelyä ja yhteistyötä on niin paljon, että suvereniteetti voidaan käsittää valtioiden omista intresseistä käsin tehtynä itsenäisenä päätöksenä osallistua kansainväliseen yhteistyöhön, esimerkiksi kansainvälisiin sopimuksiin. (Hakapää 2010, 3–5.) Golanin alueella Syyrian suvereniteetin olemassaolo on kiistanalainen. Kansainvälinen yhteisö ei toisaalta ole hyväksynyt Israelin ilmoitusta Golanin alueen liittämistä itseensä, mutta toisaalta se ei ole saanut Israelia toimeenpanemaan velvoitteita, joita sille on asetettu eräissä turvallisuusneuvoston päätöslauselmissa (Galbraith 2019, 615; Murphy & Gannon 2008, 173).

Päätöslauselmia, jotka takaavat Syyrian oikeuden Golanin palauttamiseen, on useita. Niistä ensimmäisen teki YK:n turvallisuusneuvosto Golanin miehityksen jälkeen, lokakuussa 1967 (Galbraith 2019, 615). Tämä turvallisuusneuvoston päätöslauselma 242 velvoittaa Israelin joukkoja vetäytymään Golanilta (YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselma 242). Siihen viitataan myös myöhemmissä Golanin tilannetta koskevissa päätöslauselmissa. Näin tekee seuraava Golanin koskeva päätöslauselma 338 vuodelta 1973, jonka turvallisuusneuvosto antoi muutama viikko aikaisemmin alkaneiden Syyrian ja Israelin välisten taisteluiden keskeyttämiseksi (Galbraith 2019, 615). Siinä kehoitetaan Syyriaa ja Israelia aloittamaan aselevon ja sen jälkeen neuvottelut rauhan aikaansaamiseksi. Lisäksi siinä kehoitetaan Israelia toimeenpanemaan päätöslauselman 242 velvoitteet eli vetäytymään Golanilta. (YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselma 338). Aselepo

saatiin aikaiseksi, ja vuonna 1974 annetulla päätöslauselmalla 350 perustettiin YK:n rauhanturvaoperaatio UNDOF valvomaan aselevon toteutumista ja Israelin ja Syyrian rajalle perustetun demilitarisoidun vyöhykkeen koskemattomuutta (YK 2022b).

Vuonna 1981 Israel teki yksipuolisen päätöksen liittää Golanin alue itseensä. Käytännössä se toteutti tämän säätämällä lain, joka ulotti Israelin lain koskemaan myös Golanin aluetta. YK:n turvallisuusneuvosto reagoi antamalla päätöslauselman 497. (Galbraith 2019, 616.) Siinä se totesi, että Israelin päätös asettaa lakinsa voimaan Golanilla on kansainvälisen lain vastainen ja siksi mitätön (YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselma 497). Israelia koskevia päätöslauselmia on annettu myös viime vuosina. Päätöslauselmassa 2613 edelleen muistutetaan, että Israelin ja Syyrian pitäisi aloittaa rauhanneuvottelut päätöslauselman 338 mukaisesti. Lisäksi Israelin pitäisi vetäytyä Golanilta, kuten se veloitettiin tekemään päätöslauselmassa jo vuonna 1967. (YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselma 2613.)

Turvallisuusneuvosto on yhä uudestaan muistuttanut päätöslauselmissaan Israelia sen velvollisuudesta vetäytyä Golanilta. Tämä herättää kysymyksiä turvallisuusneuvoston kyvystä toimeenpanna päätöslauselmia. Turvallisuusneuvoston toimintaa rajoittaa sen pysyvien jäsenvaltioiden veto-oikeus. Pysyvien jäsenvaltioiden joukossa on Golanin konfliktin historian aikana ollut sekä Israelin että Syyrian liittolaisia. Venäjä on ollut pitkään Syyrian liittolainen. Yhdysvallat puolestaan tuki voimakkaasti Israelia Golanin hallintaa koskevassa kiistassa Trumpin valtakaudella (Galbraith 2019). Kuinka paljon kansainvälinen oikeus pystyy tukemaan valtioita niiden suvereniteetissa, jos sen keskeisten asiakirjojen sisältämiä velvoitteita ei pystytä toimeenpanemaan? Murphy & Gannon (2008, 173) muistuttavat, että YK:n peruskirja asettaa velvoitteita myös muille valtioille kuin Israelille: kaikkien YK:n jäsenvaltioiden on tarvittaessa ryhdyttävä toimenpiteisiin velvollisuuksien täyttämisen varmistamiseksi ja yksilöiden oikeuksien turvaamiseksi.

Syyrian suvereniteettia on tutkittu jonkin verran responsible to protect (R2P) -doktriinin näkökulmasta. Se liittyy keskusteluun intervention ongelmista: milloin toisen valtion tulisi puuttua toisen itsenäisen valtion toimintaan, jossa tämä kohtelee julmasti omia kansalaisiaan. Taustalla on vaikea rajanveto valtion suvereniteetin ja ihmisoikeuksien toteutumisen turvaamisen välillä. (Paradela-López & Jima-González 2020, 6.) Syyrian suvereniteettia nimenomaan Golanin alueeseen liittyen on tutkittu vähemmän. Tämän tutkimuksen tarkoituksena on tutkia Syyrian suvereniteettia klassisen valtio-opin näkökulmasta ja tarkastella sitä hallitsijan ja kansalaisten suhteessa näkyvänä piirteenä.

Tämän tutkimuksen kohteena on Syyrian suvereniteetti siinä mielessä, että miten Syyria pyrkii vahvistamaan omaa suvereniteettiaan. Tutkimuksen kohteena ei sen sijaan ole Syyrian suvereniteetin loukkaukset. Jonkin alueen miehitys sinänsä ei aina ole suvereniteetin loukkaus. Miehittäessään Golanin 1967 Israel ei loukannut Syyrian suvereniteettiä, sillä se teki valtauksen maiden välisen aseellisen konfliktin yhteydessä. Miehitys on kansainvälisen oikeuden mukaan laillinen silloin, kun maiden välillä on kehittynyt tai on potentiaalisesti kehittymässä konflikti (Benvenisti 2012, 3). Israel on loukannut kansainvälistä oikeutta liittäessään Golanin osaksi omaa aluettaan vuonna 1981, mutta loukkaukset koskevat muita asioita kuin Syyrian suvereniteettiä (Murphy & Gannon 2008, 156, 159–170). Turkki sen sijaan loukkasi Syyrian suvereniteettiä perustaessaan puskurivyöhykkeen sen ja Syyrian rajalle Pohjois-Syyriassa 2019 (Panayiotides 2020, 66). Syyrian suvereniteetti kansainvälisen oikeuden näkökulmasta katsottuna on kiistaton. Syyrian suvereniteetin vahvuus kuitenkin on asia, josta tarvitaan lisää tietoa. Gradussani pyrin tuottamaan lisää tietoa aiheesta.

3.2. Schmittin kriteerit: määräysvalta ystäväistä, vihollisista ja poikkeustilasta

Carl Schmitt (1888–1985) kirjoitti suvereniteetista etenkin teoksissaan Poliittinen teologia ja Poliittisen käsite. Näihin Schmittin teoksiin keskityn myös tässä tutkielmassa. Hän piti suvereenin valtion ominaisuutena kahta kykyä. Ensinnäkin suvereeni päättää, ketkä ovat valtion ystäviä ja ketkä vihollisia. Toiseksi hänen mukaansa suvereeni on se, joka päättää valtion poikkeustilan julistamisesta.

Schmittin (2015, 31) mukaan jako ystäviin ja vihollisiin on kriteeri, joka määrittelee politiikan. Vastaavalla tavalla esimerkiksi talous määritellään vastinparilla tuottoisa – tuottamaton (emt.). Jako ystäviin ja vihollisiin on mukana määrittämässä suvereenin asemaa. Suvereeni kykenee päättämään muiden valtioiden jakamisesta ystävien ja vihollisten leiriin. Se on myös pakotettu päättämään siitä, sillä *”poliittisesti olemassa oleva kansa ei voi vältyä tämän kohtalokkaan erottelun tekemiseltä vakuuttelevilla julistuksilla”*. (emt., 58.) Julistuksilla Schmitt tarkoittaa sitä, että jokin osa kansasta julistaisi, ettei sillä ole vihollisia. Jos osa kansasta tai koko kansa näin tekisi, se asettuisi vihollisen puolelle. Jako ystäviin ja vihollisiin on perustavanlaatuinen välttämättömyys, sillä Schmittin mukaan mitään poliittista elämää ei ole olemassa ilman sitä. (emt.) Ystävien ja vihollisten määrittely ei kuitenkaan ole kansan eikä kansan osan tehtävä, vaan suvereenin eli hallitsijan tehtävä. Koska suvereenin kuuluu suojella kansakuntaa, on hänen tehtävä raskas ja pelottava päätös siitä, että jotkut muista valtioista ovat vihollisia. (Schmitt 2015, 58.) Jotta suojele onnistuisi, on kansan kuuliaisuus välttämätöntä (emt., 59).

Vilho Harle (1991) esittelee teoksessaan ”Hyvä, paha, ystävä, vihollinen” pahan vihollisen käsitteen. Hän esittelee eräiden filosofisten ja uskonnollisten traditioiden ja ajattelijoiden käsityksiä vihollisesta. Hän tarkastelee sitä, miten vihollisen käsite liitetään hyvään ja pahaan ja edelleen hyvän ja pahan väliseen taisteluun. Harlen mukaan ajatus siitä, että vihollisen kanssa ei voi tehdä kompromisseja, esiintyy muun muassa zarathustralaisuuden opissa hyvän ja pahan välisestä taistelusta (emt., 66) ja Edmund Burken ajattelussa (emt., 96). Tällöin vihollinen nähdään ehdottoman pahan edustajana, jonka vastaan taistelemine on osa laajempaa hyvän taistelua pahaa vastaan (emt., 62, 93).

Onko tällainen ajattelu sen taustalla, etteivät Syyria ja Israel ole saaneet aikaiseksi sopimusta rauhasta? Siihen on mahdotonta vastata tämän tutkimuksen puitteissa. Kuitenkin on huomioitava, että kysymys on monimutkainen: siihen liittyy muutakin kuin moraaliset käsitykset. Siihen liittyy Israelin ja arabimaiden välisen konfliktin historia vuodesta 1948 alkaen. Siihen liittyy suurvaltojen valtapeli, jota pelataan Syyrian maaperällä sijaissodan muodossa. Harlen (1991, 141) mukaan etenkin Yhdysvaltojen ulkopoliittista kulttuuria on tutkittu runsaasti hyvä ja pahan traditiosta käsin. Myös Syyrian ja Israelin vihamielisyyksiä olisi tutkittava tästä traditiosta käsin, jotta voisi selvittää, kuinka paljon ne näkevät välillään olevassa konfliktissa hyvän ja pahan välisen taistelun piirteitä. Tässä tutkimuksessa näkökulmana on kuitenkin suvereniteetin käsite, joten edellä mainittu tarkastelu täytyy jättää seuraavien tutkimusten aiheeksi.

Harle on kirjoittanut kirjan heti kylmän sodan päättymisen jälkeen. Hän on seurannut hyvän ja pahan tradition ilmenemistä Yhdysvaltojen ja Neuvostoliiton ulkopoliittisessa kulttuurissa (Harle 1991, 99, 141). Kylmän sodan aikana Yhdysvaltojen ja Neuvostoliiton vastakkainasettelu oli jatkunut pitkään, ja sitä oli varmasti sanallistettu runsaasti julkisessa puheessa. Onko hyvän ja pahan tradition etsiminen valtion poliittisesta retoriikasta enää ajankohtaista kylmän sodan päätyttyä? Harle itse toteaa hyvän ja pahan tradition olleen olemassa ennen kylmää sotaa ja siitä riippumatta (emt., 117). Reilu 20 vuotta kirjan kirjoittamisen jälkeen on helppo uskoa, että traditio on vieläkin havaittavissa valtioiden poliittisessa retoriikassa. Israelin ja Syyrian konflikti on jatkunut kymmeniä vuosia, joten jokin voima saa valtiot pitämään yllä vastustusta toisiaan kohtaan. Tällainen voima voi olla retoriikalla, ja tähän palaan aineiston analyysissa.

Schmitt määrittelee poikkeustilan käsitteen avulla suvereenin käsitteen. Määritelmän mukaan vain suvereeni kykenee päättämään poikkeustilasta (Schmitt 1997, 49). Historian kuluessa usein toistunut

ja yleistynyt käsitys suvereenin käsitteestä määrittelee sen ”kaikkein korkeimmaksi hallitsijanvallaksi, jota ei voi johtaa mistään” (emt., 50). Schmitt kuitenkin pitää tätä määritelmää liian yleisluontoisena, ja käyttää poikkeustilan käsitettä tarkentamaan suvereenin määritelmää. Hänen mukaansa tarvitaan ajatus täysin poikkeuksellisesta tapauksesta, hätätilasta, paljastamaan mistä suvereenin käsitteessä on kyse. (emt., 51.) Keskeistä Schmittin suvereenin määritelmässä on valta ja kyky tehdä päätöksiä (Huysmans 2008, 168). Poikkeustilassa suvereenin päätöksillä on mahdollisuus ylittää lain asettamia vaatimuksia, jotta tilanteen vaatimat päätökset tulevat tehtyä. Suvereeni tekee päätöksen silloin, kun poikkeuksellinen tilanne on johtanut siihen, ettei lain toimeenpanoa valvovilla auktoriteeteilla ole toimivaltaa ratkoa tilannetta. (emt.)

Giorgio Agamben on kehittänyt edelleen Schmittin käsitystä poikkeustilasta. Hän tarkastelee sitä biopolitiikan näkökulmasta (Huysmans 2008, 166). Siinä missä Schmittille poikkeustila on kytköksissä poliittisen käsitteeseen, Agambenilla se on kytköksissä elämään sinänsä (emt.). Hän katsoo, että nykyisessä kansainvälisessä politiikassa poikkeustilasta on tullut yksi keino lisätä hallitsijan valtaa. Poikkeustilalla oikeutetaan jatkuva taistelu joitain kansanosia vastaan (Agamben 2005, 2). Agamben jatkaa poikkeustilan teoretisoinnissa eteenpäin Schmittin määrittelyä, jossa poikkeustila antaa mahdollisuuden ylittää lainsäädännön asettamat normit (Huysmans 2008, 171). Agamben tarkastelee tilanteita, joissa poikkeustila on jatkunut niin pitkään, että siitä on ikään kuin tullut uusi normi (emt., 172).

Kun poikkeustilassa lakiin sisältyviä kansalaisoikeuksia rajoitetaan, ei laki rajoita suvereenin valtaa. Hobbes ajatteli, että suvereenin valtaa ei saa rajoittaa mikään, jotta se pystyy takaamaan järjestyksen yhteiskunnassa (Jakonen 2012, 227). Sisällissodassa on kyse poikkeustilasta, joka oikeuttaa hallitsijan asettamaan valtion edun kansalaisten edun edelle. Totalitaristisen valtion kohdalla tämä oikeutus venyy äärimilleen ja seurauksena on kansan eri ryhmien sortaminen. Nuo ryhmät voivat olla poliittisia vastustajia tai ryhmiä, jotka jollain muulla tavalla eivät ole sovitettavissa vallitsevaan poliittiseen järjestelmään. (Agamben 2005, 2.)

Syyriassa oli vuodesta 1963 vuoteen 2011 asti voimassa poikkeustila, jota on perusteltu Israelin aiheuttamalla turvallisuushalla (Bahmani & Jäntti 2018, 52). Se mahdollisti hallinnolle syyrialaisen kokoontumisvapauden ja vapaan liikkumisen rajoittamisen sekä heidän henkilökohtaisten viestiyhteyksiensä valvomisen. Lisäksi se antoi viranomaisille oikeuden pidättää henkilöitä, joiden katsottiin heidän harkintansa mukaan uhkaavan maan turvallisuutta. (emt., 92.) Israelin toiminta Golanilla on ollut aggressiivista. Kuten aiemmin olen todennut, se on toistuvasti rikkonut

kansainvälistä oikeutta. Lisäksi se on rikkonut Golanin syyrialasiten ihmisoikeuksia. Israelin laittoman toiminnan jatkuminen herättää kysymyksen sen oikeutuksesta.

Ihmisoikeuksien rikkomista on historiassa oikeutettu usein poikkeustilalla. Kansainvälisen julkisoikeuden teoriassa vastine poikkeustilalle on hätätilan käsite. Sillä tarkoitetaan äärimmäistä valtiossa vallitsevaa kriisitilannetta, joka oikeuttaa valtion supistamaan lain yksilölle turvaamia oikeuksia rajatuksi ajaksi. Poikkeustilasta on säädetty kansalais- ja poliittisten oikeuksien sopimuksen (KP-sopimus) artiklassa 4, Euroopan ihmisoikeussopimuksen artiklassa 15 ja Amerikan ihmisoikeussopimuksen artiklassa 27 (Hannikainen 2013, 79). Tässä keskityn vain KP-sopimukseen, koska sen on ratifioinut suurempi määrä valtioita kuin Euroopan ja Amerikan ihmisoikeussopimukset. KP-sopimuksen artiklaa 4 kutsutaan myös hätätila-artiklaksi ja se antaa valtiolle mahdollisuuden rajoittaa osaa sopimuksen turvaamista oikeuksista hätätilasta pois pääsemiseksi. Kuitenkin eräitä oikeuksia, josta sopimuksessa on määrätty, ei saa rajoittaa missään tilanteessa. Lisäksi hätätilaan vedoten ei saa rikkoa muita kansainvälisoikeudellisia velvoitteita. (emt.) Hätätila-artikla sallii siinä mainittujen oikeuksien rikkomisen vain ”siinä laajuudessa kuin tilanne välttämättä vaatii” (Kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskeva kansainvälinen yleissopimus, 4 art).

3.3. Yhteiskuntasopimus

Thomas Hobbes (1588–1679) ajatteli, että yhteiskunnassa pystytään parhaiten elämään sovussa ja yhteisymmärryksessä, kun hallitsija ja kansalaiset sopivat vallanjaosta. Kansalaiset luovuttavat käskyvallan hallitsijalle vastapalveluksena siitä, että hallitsija suojelee heitä. Nykypäivänä länsimaisessa yhteiskunnassa on muodostunut selviöksi, ettei yhteiskunnan jäsenen pitäisi joutua pelkäämään henkensä puolesta jokapäiväisessä elämässään. Yhteiskuntasopimusteorian mukaan tämän mahdollistaa kansalaisten ja hallitsijan eli suvereenin välinen sopimus.

3.3.1. Yhteiskuntasopimusteoriat

Vaikka Hobbesin yhteiskuntasopimusteorian on valtio-opin keskeinen teoria, ei Hobbes ollut ensimmäinen, joka ajatteli yhteiskunnan perustuvan tavalla tai toisella ihmisten välisiin sopimuksiin. Tällainen ajatus on esiintynyt länsimaisessa ajattelussa antiikista alkaen (Saastamoinen 1998, 265). Klassista yhteiskuntasopimusteoriaa ovat luoneet 1600- ja 1700-luvuilla Hobbesin lisäksi Samuel Pufendorf, John Locke, Jean-Jacques Rousseau ja Immanuel Kant (emt., 272–285). Modernin

sopimusteorian taas laittoi alulle John Rawls teoksessaan Oikeudenmukaisuusteoria (emt., 287). Klassisten yhteiskuntasopimusteorioiden merkitys politiikan teorialle on huomattava. Ne muotoilivat käsityksen siitä, että valtion ensisijainen tehtävä on suojella kansalaisiaan ja että sen oikeutus on peräisin kansalaisten suostumuksesta. Tämä käsitys on vaikuttanut voimakkaasti länsimaiseen poliittiseen kulttuuriin. (emt., 265.)

Tässä työssä käytän Thomas Hobbesin yhteiskuntasopimuksen käsitettä. Sen lähtökohtana on kaksi Hobbesin poliittisen filosofian keskeistä väitettä, jotka esitän tässä yksinkertaistetussa muodossa: 1) ihminen tekee kaikkensa suojellakseen elämänsä sitä uhkaavilta vaaroilta 2) ilman yhteiselon sääntelyä ihmiset elävät luonnontilassa, jossa he vaistojensa vietävinä voivat ajautua sotaan keskenään 3) yhteiskunta tarvitsee suvereenia auktoriteettia, jotta luonnontila voidaan kumota (Koikkalainen 2000, 65; Hobbes 1996, 91). Niinpä yhteiskuntasopimuksessa kansalaiset hyväksyvät hallitsijan suvereenin vallan vastapalveluksena sille, että hallitsija suojelee heitä.

Käytän Hobbesin yhteiskuntasopimusteoriaa niin kuin hän on kuvannut sitä pääteoksessaan Leviathanissa. Kirja ilmestyi vuonna 1651, joten paljon on kirjoittajan kotimaassa Iso-Britanniassa samoin kuin koko maailmassa ehtinyt tapahtua kirjan kirjoittamisen jälkeen. Hobbes on yksi klassisista politiikan teoretikoista, jonka poliittinen teoria loi perustaa vielä nykyäänkin vaikuttavalle ajatukselle siitä, että yhteiskunnat perustuvat sopimukseen. Hobbes pyrki aikanaan kuvaamaan valtion järjestystä sellaisella tieteellisellä järjestelmällisyydellä ja tarkkuudella, jota luonnontieteissä noudatetaan (Koikkalainen 2000, 64–65). Hän ei kuitenkaan ollut ammatiltaan politiikan tutkija, vaan vaikutti yliopiston ulkopuolella ja kirjoitti myös luonnontieteellisiä tutkielmia (Koikkalainen & Korvela 2012, 11; Jakonen 2012, 208–210).

Palaaminen satoja vuosia vanhaan klassikkoon vaatii hieman varauksellista suhtautumista. Filosofian ja politiikan tutkimuksessa keskustellaan siitä, miten paljon vanhojen tekstien kirjoittamisajankohdan konteksti pitää ottaa huomioon tulkinnassa (ks. esim. Koikkalainen & Korvela 2012, 14–16). Tämä koskee niin antiikin ajan filosofien kuin klassisten poliittisten ajattelijoidenkin tuotantoa. Tässä työssä en analysoi syvällisesti Hobbesin tekstejä, vaan tarkoitukseni on tutustua yhteiskuntasopimuksen käsitteeseen ja selittää sillä, muiden käsitteiden lisäksi, suvereniteettia. Niinpä en pyri kommentoimaan Leviathanin kontekstia enkä syvällisesti pyri selvittämään, kuinka hyvin yhteiskuntasopimusteoria sopii nykyhetken yhteiskuntaan.

Hoffman & Natanel (2016) vertailevat tutkimuksessaan Israelin ja Syyrian tapoja sitouttaa kansaa hallitsijaan. He tulevat johtopäätökseen, että Syyriassa kansalaisuus määräytyy ennen kaikkea sen perusteella, kuinka sitoutuneita kansalaiset ovat hallitsijaan eli al-Assadiin ja hänen sukuunsa. Kansalaisten kohteluun vaikuttaa se, onko heillä suhteita Assadin sukuun. (emt., 233.) Sen sijaan Israelissa kansalaisuus määräytyy ennen kaikkea uskonnon perusteella. Henkilön uskonto vaikuttaa siihen, miten hallitsija häntä kohtelee ja miten hänet otetaan mukaan yhteiskuntaan. (emt., 234, 235.) Yhteiskuntasopimuksen näkökulmasta katsottuna Syyria vaikuttaisi pitävän hallitsijan ja kansan välistä sidosta tärkeänä verrattuna israelilaiseen suhtautumistapaan. Kuitenkaan Syyrian valtion ei voi katsoa toteuttavan yhteiskuntasopimusta, sillä valtion tarjoaman suojelun edellytyksenä näyttäisi olevan yhteiskuntasopimuksen sijaan jokaisen kansalaisen henkilökohtainen asema hallitsijaan nähden.

Harle (1998) esittelee ja analysoi antiikin ajan maailmassa esiintyneitä yhteiskunnan järjestämisen tapoja. Kun Hoffmanin ja Natanelin johtopäätöstä tarkastelee Harlen (1998) esittelemien sosiaalisen järjestyksen tapojen valossa, voi väittää, että Israelin yhteiskuntajärjestys perustuu poissulkemiseen ja syyrialaisen yhteiskunnan järjestys perustuu sopimukseen. On kuitenkin kyseenalaista, kuuluvatko oppositioryhmiin kuuluvat syyrialaiset tai aseellisten järjestöjen hallussaan pitämällä alueilla asuvat syyrialaiset yhteiskuntasopimuksen piiriin. Tämä näkyy humanitaarisen avun toimittamisessa, jonka pääsyä eri puolille Syyriaa al-Assadin hallinto ohjaa. Foreign Policy -lehden artikkelissa esitetään, että humanitaarista apua toimitetaan Syyrian alueella valikoidusti poliittisin perustein (Detsch & Lu 2021). Aseellisten ryhmien hallussaan pitämille alueille ei toimiteta humanitaarista apua yhtä paljon kuin virallisen hallinnon hallussa oleville alueille. Humanitaarisilla avustusjärjestöillä ei ole pääsyä kaikille kriisialueille ilman hallinnon ohjausta, koska YK:n valvomia rajanylityspaikkoja on suljettu. (emt.) Sama tilanne jatkuu YK:n ihmisoikeusneuvoston tutkintakomission (2023, 2–3) raportin mukaan vielä keväällä 2023. Väitöskirjatutkija Agneta Kallström (2023) kysyy kirjoituksessaan, saavatko myös 6.2.2023 Syyrian ja Turkin alueella tapahtuneen maanjäristyksen uhrin humanitaarista apua ja kriisiapua vain valikoidusti. Hän huomauttaa, että maanjäristyksen aiheuttamien tuhojen vaikutuksia korjaavan akuutin kriisiavun jälkeen tarvitaan toimia kulkutautien leviämisen ehkäisemiseksi (emt.).

Syyrian yhteiskuntasopimuksen voi katsoa epäonnistuneen, koska suvereeni ei ole kyennyt suojelemaan kansalaisiaan (Hoffman & Natanel 2016, 234). Sisällissota aiheuttaa jatkuvasti vahinkoa ihmisille ja yhteiskunnan infrastruktuurille. Hoffmanin ja Natanelin mukaan sisällissota ei kuitenkaan ole merkittävästi muuttanut hallitsemisen tapaa, vaan vahvistanut aiemmin vallinnutta dynamiikkaa

(emt). Aikooko al-Assadin hallinto tehdä jotain pitääkseen paremmin yhteiskuntasopimukseen kuuluvan lupauksen suojella kansalaisia? Schmitt (2015, 59) luonnehtii yhteiskuntasopimusta lausahduksella ”protego ergo obligo” eli ”suojelen, siis velvoitan”. Syyriassa sekä suvereenin hallitsijan lupaama suojelu että kansalaisten (etenkin kapinallisten) halu noudattaa heille asetettuja velvoitteita ovat kyseenalaisia tällä hetkellä.

3.3.2. The body politic – valtio kehona

Yksi tapa kuvailla suvereenin ja kansalaisten välisen yhteiskuntasopimusta on kuvata valtiota ihmiskehon vertauskuvan avulla. Vertauskuva kiteyttää ajatuksen siitä, että soimuksen olisi oltava niin tiivis, että kansalaiset ja valtio ovat kietoutuneet yhteen. Hobbesin Leviathan-teoksen otsikkokuvassa yksinvaltiaan hallitsema valtio esitetään ihmiskehona, joka tarkemmin katsottuna rakentuu pienistä ihmishahmoista (Rasmussen & Brown 2005, 475). Leviathanin otsikkokuva kuvastaa Hobbesin ajatusta siitä, että ihmiset ovat ainesosia, joista yhteiskunta konkreettisesti muodostuu (Koikkalainen 2000, 65). Tämän otsikkokuvan jättiläiskokoisen ihmishahmon, joka on the body politic, Hobbes esittelee teoksen esipuheessa eräänlaiseksi koneeksi (Jakonen 2012, 216). Hobbes (1996, 9) kirjoittaa vertauskuvallisesti keinotekoisesta ihmisestä, jonka ruumiinosat ovat kuin koneen osia, ja jonka sielu on suvereniteetti: ”- - the *Sovereignty* is an Artificiall *Soul*, as giving life and motion to the whole body” (korostukset alkuperäiset). Sopimukset taas ovat vertauskuvassa sidosaine, joka liittää ruumiin osat yhteen (emt.). Vaikka body politic on vanha vertauskuva, ilmenee sen käyttö nykyäänkin tavoissa puhua poliittisista toimijoista rinnastaen ne ruumiinosiin tai lääketieteellisiin tai biologisiin termeihin. Voidaan esimerkiksi puhua ”terroristisolusta”. (Hoffman & Natanel 2016, 231.)

Hobbes tuo ensimmäisen kerran käsitteen The Body Politic esiin teoksessaan *The Elements of Law*. Jakonen (2012, 211) suomentaa sen termeillä ”poliittinen ruumis” tai ”poliittinen esine”, ja selittää Hobbesin viittaavan käsitteellä poliittisen järjestelmän keinotekoisuuteen. Hobbesin poliittisessa filosofiassa keskeinen on kahtiajako ihmisluontoon ja keinotekoiseen politiikkaan, joka mahdollistaa ihmisten kestävän elämisen yhteisössä (emt., 212). Käsite luonnontila kuvastaa sitä hypoteettista todellisuutta, joka Hobbesin mukaan vallitsisi, jos ihmiset eivät olisi keinotekoisesti järjestäytyneet yhteiskunnaksi (emt., 224). Hobbes ajatteli, ettei ihminen luonnostaan ole sopiva elämään yhteisössä (emt., 222).

Valtion ruumiillistuman vertauskuvaa on käytetty muuallakin, muun muassa zarathustralaisessa ajattelussa. Harle (1991, 58–61) esittelee zarathustralaisen jumalolento Mithran, joka nähdään kaikkien sopimusten valvojana. Mithra valvoo oikeudenmukaisuuden toteutumista, mutta toisaalta kykenee myös väkivaltaisiin tekoihin niitä vastaan, jotka ovat rikkoneet sopimuksia. Zarathustralaisuudessa ajatellaan, että kaikki yhteiselämä perustuu ihmisten välisiin sopimuksiin, myös elämä yhteiskunnassa (emt., 56). Sopimuksilla tarkoitetaan ennen kaikkea yhteisön sisäisiä sopimuksia, mutta niillä voi olla myös väestöjen välinen luonne. Sopimuksilla on moraalinen perusta, joten niiden noudattamisessa on kyse moraalisesta toiminnasta. (emt., 58.) Siksi sopimuksen rikkominen on erityisen paheksuttavaa, ja siitä rankaisemisessa Mithra voi käyttää jumalalliset mittasuhteet saavaa voimaa. Hän käyttää ”pitkiä käsivarsiaan” ja tuhatta korvaansa” valvoessaan sopimusten noudattamista (emt., 59).

Zarathustralaisuudessa esiintyvä jumalallisten voimien taiston asiayhteys syntyy yhdestä zarathustralaisen ajattelun lähtökohdasta: hyvän ja pahan olemassaolosta (Harle 1991, 52). Hyvän jumalan vastavoimana on paha edustava jumala, jonka hävittämiseen on oikeutettua käyttää väkivaltaa (emt. 55, 61). Tuo väkivalta on ylivoimaista, ihmisen kyvyt ylittävää. Mithran voisi rinnastaa Hobbesin pääteoksen otsikkoon *Leviathan*, joka viittaa Raamatussa Jobin kirjassa kuvattuun merihirviöön (Koikkalainen 2000, 64). Näissä molemmissa valtion ruumiillistuman vertauskuvissa valtio valvoo oikeutta, mutta tarvittaessa käyttää ylimaallisen suurta voimaansa ottaakseen kiinni sopimusta rikkoneet kapinalliset ja rangaistakseen heitä. Syyrian hallinto on myös vastannut väkivaltaisesti kapinallisten toimintaa vastaan, joka on myöskin ollut väkivaltaista. Mithran ja Leviathanin kautta katsottuna al-Assadin hallinnon joukkojen väkivallan voisi nähdä välttämättömänä reaktiona yhteiskuntasopimuksen rikkomiseen.

Hoffmanin ja Nathanelin (2016, 231) mukaan Syyrialla on tavoitteena valtio, joka toimii osiensa summana kuin ihmiskeho; siis yhtenäinen kansa, joka pitää kiinni molemminpuolisesta yhteisymmärryksestä valtion kanssa. Tällä hetkellä Syyrian kansa on kaikkea muuta kuin yhtenäinen, eikä se – poliittisesta kannastaan riippumatta – halua seistä sisällissodan osapuolena toimivan hallinnon takana. Niinpä on luontevaa, että hallinto vetoaa niihin kansanryhmiin, jotka ovat jatkaneet sen tukemista. Näitä ovat ennen kaikkea al-Assadin oman taustaryhmä alaviitit (Spyer 2012, 49). Lisäksi druusit ovat ilmaisseet neutraalia suhtautumista al-Assadin hallintoon (emt.). Druusit muodostavat enemmistön Golanin syyrialaistaustaisista asukkaista (Kastrinou, Fakher El-Deen & Emery 2020, 2). Golanin syyrialaiset asukkaat saavatkin paljon huomiota tämän tutkimuksen aineiston muodostavissa uutisteksteissä: heidän äänensä kuuluu suuressa osassa uutisia. Sen sijaan

muut syyrialaisryhmät eivät saa ääntään kuuluviin aineistossa. Näitä havaintoja esittelen tarkemmin analyysin tuloksia esittelevissä luvuissa 5–7.

3.4. Suvereniteetin heikkous

Tässä tutkielmassa väitän, että Syyrian suvereniteetti on heikko. Perustelen tätä väitettä kolmella näkökohdalla. Ensimmäinen on epäselvyys Golanin hallinnasta. Toinen on Syyrian siirtomaatausta. Kolmas näkökohta on hallitsijan eli suvereenin heikkous Syyriassa.

Ensinnä selitän Syyrian suvereniteetin heikkoutta sillä, ettei se ole saanut vallattua Golanian takaisin Israelilta. Golanin vapauttaminen miehityksestä oli valloituksen jälkeen Syyrialle keskeinen kysymys sekä sisä- että ulkopolitiikassa (Vignal 2017, 811). Syyria yritti vallata alueen takaisin Yom Kippur-sodassa vuonna 1973, mutta epäonnistui. Sodan seurauksena perustettiin YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmalla 350 rauhanturvaoperaatio UNDOF. Päätöslauselmassa Israel ja Syyria velvoitettiin solmimaan tulitauon, jonka toteutumista valvomaan UNDOF perustettiin. Sen tehtävä on huolehtia, ettei Syyrian rajan ja Israelin miehittämän Golanin alueen väliin rajatun demilitarisoidun vyöhykkeen koskemattomuutta rikota. (YK 2022b.)

Israel on pyrkinyt ulottamaan valtaansa ja laajentamaan aluettaan valtaamalla arabivaltioille kuuluneita maita. Valtaukset ovat kuuluneet alueeltaan suhteellisen pienen Israelin historiaan aina. Israelin valtio syntyi vuonna 1948 Palestiinaa koskevan, sodaksi yltyneen aluekiistan keskellä, kun juutalaisten Tel Avivin muodostama väliaikainen hallitus julisti uuden Israelin valtion itsenäisyyden (Donovan 1967, 26). Ensimmäisen tunnustuksen muilta valtioilta Israelin valtio sai jo viikon sisällä julistuksesta (emt.). Israelin ja arabinaapurien sotaisan historian huomioon ottaen ei voi väittää, että Israelin suvereniteetti olisi erityisen voimakas: sen alueen laajuus on kyseenalaistettu useaan otteeseen. Israelin suvereniteetin vaikutukset naapurivaltioihin eivät johdu suvereniteetin ylitsevuotavasta voimakkuudesta, vaan vihamielisesti suhtautuvien naapurien ja Pyhänä maana koetun maa-alueen historian tuottamasta paineesta. Vihamielisyyden syyt ovat moninaiset, eikä tämän tutkielman puitteissa pysty niitä tarkastelemaan.

Israelin ja naapurina olevien arabimaiden kesken on ollut sotia ja aluevaltauksia puolin ja toisin jo ennen vuonna 1967 käytyä kuuden päivän sotaa. Tarkastelen tässä kuitenkin ennen kaikkea Israelin tuolloin tekemiä miehityksiä, koska saman sodan seurauksena Israel valtasi muiden alueiden muassa myös Golanin. Israel miehitti kuuden päivän sodan lopputuloksena Länsirannan, Gazan, Siinain ja

Golanin kukkulat (Huuhtanen 2002, 52). Israelin saama hyöty noista miehityksistä on siinä, että alueet ovat strategisesti merkittäviä Israelin puolustuksen kannalta. Miehityksen jälkeisiä Israelin rajoja on helpompi puolustaa. (emt.) Alueen valtaamiseen on kuulunut se, että israelilaisia siirtolaisia on muuttanut alueille. Golanin alueella asukkaista huomattava osa muodostuu israelilaisista siirtolaisista, jotka elävät 34 siirtokunnassa (Kastrinou, Fakher El-Deen & Emery 2020, 3). Lisäksi Israel on liittänyt vallatut alueet itseensä, jolloin niissä on tullut voimaan Israelin lainsäädäntö.

Jos väitän, että Syyrian suvereniteetti on heikko, onko sitten Israelin suvereniteetti voimakas? Israel miehittää Golanin aluetta. Lisäksi se julisti yksipuolisesti 1981, että Golanin alue kuuluu sille. Tätä se perusteli julistamallaan lailla, nimeltään ”the Golan Heights Law”, jossa Israelin lainsäädäntö ulotettiin koskemaan Golanin aluetta (Murphy & Gannon 2008, 154). YK:n turvallisuusneuvosto torjui saman vuoden lopulla tämän päätöksen päätöslauselmassaan 497. Turvallisuusneuvoston mukaan Israelin tekemä yksipuolinen Golanin liittäminen itseensä on kansainvälisen oikeuden vastainen liitos. (emt., 155.) Miehitys yleisestikin ottaen on poikkeuksellinen tilanne kansainvälisen oikeuden kannalta ja se määritellään luonteeltaan väliaikaiseksi tilaksi (Benvenisti 2012, vii, 6; Murphy & Gannon 2008, 156). Lähes 60 vuotta jatkuneen miehityksen laillisuus on hankala kysymys.

Toisena selityksenä Syyrian suvereniteetin heikkouteen esitän siirtomaataustaa. Syyria on ollut historiansa aikana kahden suurvallan hallussa: osmani-imperiumin ja Ranskan. Osmani-imperiumin osana Syyria oli melko tarkalleen 400 vuotta (1516–1918) (Kerkkänen 2017, 26). Sen aikaiseen Suur-Syyrian alueeseen kuului nykyisen Syyrian lisäksi alueet, jotka tunnetaan nykyisin nimillä Jordania, Israel/Palestiina ja Libanon. Niiden muodostaman kokonaisuuden osmanihallitsijat jakoivat kolmeen hallinnolliseen alueeseen. (emt., 25.) Sen jälkeen Syyrian hallinnollisen alueen rajoja on siirretty useampaan kertaan (emt., 26).

Syyrian rajat olivat aluperin entisen siirtomaaisäntä Ranskan asettamat (ks. esim. Vignal 2017, 809; Juusola 2015, 30). Siirtomaavallat Iso-Britannia ja Ranska asettivat jakolinjat koko Lähi-idän alueelle. Ne myös pyrkivät estämään alueen uusia valtioita yhdistävän nationalismin nousua korostamalla uskonnollisia ja etnisiä eroja. Ranskan Syyria-mandaatista erotettiin alun perin kolme aluetta: omat kristityille, druuseille ja alaviiteille. Ensimmäinen sijaitsee nykyisen Libanonin alueella, kaksi jälkimmäistä nykyisen Syyrian alueella. Vaikka nämä alueet ovat nykyisen etnisesti ja uskonnollisesti moninaisen väestön asuttamia, ovat siirtomaaisäntien pyrkimykset valtionmuodostuksen ohjaamiseen hankaloittaneet yhteisen kansallisen identiteetin luomista kussakin valtiossa. (Juusola 2015, 30.) Lisäksi kansallisen identiteetin muodostumista ovat

hankaloittaneet useaan kertaan uudestaan piirretyt Syyrian hallinnolliset ja alueelliset rajat. Syyriaa hallussaan pitävien suurvaltojen hallinnolliset keskuksat sijaittivat molemmissa tapauksissa kaukana Syyriasta, joten siellä opittiin luottamaan enemmän paikallisiin johtajiin kaupungeissa ja kylissä. (Kerkkänen 2017, 26–27.) Tämä osaltaan selittää, miksi sisällissodan osapuolet pysyvät tasaväkisinä.

Entisten siirtomaiden suvereniteetti kantaa mukanaan jälkiä siirtomaavallan alaisena olemisesta. Suvereniteetti muodostuu huteraksi: se on väliaikaista, osittaista, itsevaltiaan kontrolloimaa ja/tai äärimmäisen väkivaltaista. Lähi-idän entisille siirtomaille on tyypillistä, että alueen hallinta perustuu paljolti sotilaalliseen toimintaan, koska naapurimaiden kanssa on jatkuvasti konflikteja. Suvereniteetti voi myös olla jakautunut niin, että valtion lisäksi sitä omaavat erilaiset vaikutusvaltaiset paikalliset ryhmittymät. (Hansen & Stepputat 2005, 27.) Valtiolla on tarve tehdä vaikutusvaltaansa näkyväksi. Hansen ja Stepputat (2005, 29) nimittävät tätä valtion suvereniteetin huteruutta ”jokapäiväisen valtiollisuuden heikkoudeksi” (the weakness of everyday stateness). He selittävät, että entinen siirtomaavaltio yrittää päihittää jokapäiväisen valtiollisuuden heikkoutta tekemällä valtaansa jatkuvasti näkyväksi. Yhtenä esimerkkinä he esittävät Pohjois-Kyproksen, joka on Turkin miehittänyt. Turkin jatkuvasta sotilaallisesta läsnäolosta huolimatta Pohjois-Kyproksen hallinto tekee olemassaolonsa näkyväksi toistuvilla paraateilla ja ja mahtipontisella retoriikalla. (emt., 29–30.) Esimerkkejä on lukuisia muitakin, mutta Pohjois-Kyproksen nostan esiin, koska sillä on yhtymäkohtia Golanin tilanteeseen, kuten Ram (2015, 23) osoittaa. Sielläkin Turkin miehitys on kestänyt hyvin pitkään. Lisäksi Israel on normalisoinut läsnäolonsa Golanilla aivan kuten Turkkin on normalisoinut läsnäolonsa Pohjois-Kyproksella. (emt., 21.) Molemmilla alueilla miehityksestä on kehittynyt jäänyt konflikti, jonka ratkaisun ajankohdasta ei ole selvyttä.

Kolmanneksi selitän Syyrian suvereniteetin heikkoutta sen hallitsijan eli suvereenin heikkoutena. Tästä kertovat sisällissodan pitkä jatkuminen, korruptoituneisuus, kansalaisten väkivaltainen kohtelu ja kansalaisten huono luottamus hallintoon. Sisällissodan kuluessa Syyrian virallinen hallinto on menettänyt alueita muille sodan osapuolille (Vignal 2017, 811). Vuoteen 2017 mennessä se oli kuitenkin pystynyt valtaamaan huomattavan osan takaisin (emt.). Vuoden 2022 lopussa hallinnon Syyrian alueesta suurin osa on hallinnon joukkojen hallussa, mutta Pohjois- ja Koillis-Syyriassa on huomattavia alueita muiden sisällissodan osapuolten hallussa (YK:n ihmisoikeusneuvoston tutkintakomissio 2023, 23). Syyrian sisäpuolisten alueiden hallinnan epäselvyyttä voi pitää merkinä suvereenin heikkoudesta: hallitsijan määräysvalta ei ulotu kaikkialle. Jos hyödyntää ajatusta poliittisesta kehosta (luku 3.3.2.), voi todeta, että Syyriassa jotkut ruuminosat ovat irtautuneet kehosta. Hobbesin (1996, 121–122) mukaan sopimukseen perustuvassa yhteiskunnassa hallitsijan

vallan pitäisi olla kaiken kapinoinnin ulottumattomissa. Suostumus suvereenin alamaisuuteen on niin perustavanlaatuinen sitoumus, ettei siitä ole oikeutettua livetä. Sanktiona lipeämisestä on se, että muilla alamaisilla on oikeus tuhota tottelematon yksilö. (emt., 123–124.)

Kuten Kerkkänen (2019) huomauttaa, on selvää, että syyrialaiset toivovat sisällissodan loppumista. Lisäksi ORB Internationalin vuonna 2018 tekemässä tutkimuksessa kävi ilmi, että yli puolet haastatelluista syyrialaisista katsoo al-Assadin epäonnistuneen kriisin liennyttämisessä. ORB International haastatteli syyrialaisia jokaisessa Syyrian maakunnassa marraskuussa 2018. (Bahmani & Jäntti 2018, 19–20; 2019.) Osa maan kansalaisista ei tunnusta omaa valtiotaan siinä muodossa missä se nyt on, mikä kertoo heikosta sitoutumisesta yhteiskuntasopimukseen – jos sellaista edes on.

Yle:n ulkomaantoimittaja Tom Kankkosen haastetteleman, syyrialaistaustaisen ja Syyriassa pitkään asuneen Nada Kettusen mukaan syyrialaiset ovat kyllästyneet hallinnon korruptoituneisuuteen (Taussi & Kankkonen 2018, kohta 0:08:24). Tällainen yleinen mielipide varmasti vaikeuttaa kansalaisten sitoutumista yhteiskuntasopimukseen. Transparency Internationalin (2023, 11) mukaan Syyria oli vuonna 2022 korruptoitunein Lähi-idän maa. Korruptio ja konflikti ruokkivat toisiaan ja lisäävät kansalaisten tunnetta epävarmuudesta (emt., 4). Korruptoituneisuuden lisäksi syyrialaisen luottamusta hallintoon heikentää se, että valta-asemia jaetaan usein al-Assadin lähipiirille (Kerkkänen 2017, 160–161). Epäluottamus heikentää al-Assadin aseman legitimizeettiä. Yhteiskuntasopimuksessa suvereeni on valittu niin, että kaikki hyväksyvät valinnan sillä, että ovat mukana sopimuksessa. Kaikkien on myös oltava mukana sopimuksessa, jotta se voi toteutua. (Hobbes 1996, 122.)

Syyrialaisille tehdyissä kyselytutkimuksissa, joita on valitettavan vähän, suurin osa vastaajista kannatti ajatusta siitä, että seuraava hallitsija valittaisiin vapailta vaaleilla (Bahmani & Jäntti 2018, 139). ORB Internationalin asiantuntijan mukaan yleinen mielipide syyrialaisen keskuudessa tukee sitä, että uskonto ja valtio tulisi erottaa toisistaan (emt., 141). Vuonna 2016 tehdyssä kyselytutkimuksessa, jonka toteuttivat UCLA, Harvard Business School ja Bogazicinin yliopisto, selvisi, että huomattava osa siihen vastannesta Turkissa asuvista syyrialaisista pakolaisista koki, ettei yksikään konfliktin osapuolista edusta heidän intressejään (Bahmani & Jäntti 2019). Nämä havainnot kertovat siitä, ettei hallitsijan legitimizeetti ole syyrialaisen silmissä tukevalla pohjalla. Lähi-idän instituutin entinen johtaja Ari Kerkkänen (2019) kyseenalaistaa Bahmanin ja Jäntin kyselyiden perusteella tekemän johtopäätöksen siitä, että syyrialaiset toivoisivat demokraattista hallitusmuotoa. Kuitenkin hän on vakuuttunut, että ”valtaosa syyrialaisista haluaa rauhaa, tavallista elämää, työtä ja

koulutusta – mieluiten sellaisen hallinnon alaisuudessa, joka ei ole islamistinen”. Johtopäätösten tekeminen sisällissodan ja jatkuvan pelon keskellä elävien syyrialaisien mielipiteistä on vaikeaa, samoin heidän sitoutumisestaan hallitsijaansa.

Lopuksi on huomautettava, että suvereniteetin heikkoudesta huolimatta Syyria on pysynyt suvereenina valtiona. Sen rajojen sisäpuolella käytävä sisällissota sen enempää kuin rajojen ulkopuolella vallitseva jännite Israelin kanssa ei ole hajottanut sitä lopullisesti. Kuten Grzybowski (2021, 19) huomauttaa: Syyria ei ole kadonnut maailmankartalta huolimatta toisaalta sen infrastruktuurin ja toisaalta yhteiskunnan sosiaalisten verkostojen vakavasta tuhoutumisesta. Siksi on aihetta olettaa, että Syyrialla on aineksia suvereniteetin vahvistamiseen.

4. Aineisto, menetelmät ja analyysi

Tässä luvussa kerron tutkielmaan sisältyvästä analyysistä ja siihen liittyvistä valinnoista. Ensin esittelen aineiston, joka koostuu uutisteksteistä. Sitten käyn läpi käyttämäni menetelmää, joka perustuu uuden retoriikan perinteeseen. Pohdin myös eräitä tekemiäni valintoja, jotka suuntaavat analyysia ja koko tutkimusta. Viimeisessä alaluvussa käyn läpi analyysin vaiheet ja esittelen analyysin kuluessa tekemiäni valintoja. Samalla luon kuvaa siitä, millaisia teemoja aineistossa esiintyy.

4.1. Aineisto

Aineistonani on Syyrian valtiollisen uutismedian SANA:n (Syrian Arab News Agency) englanninkielisillä nettisivuilla oleva erillinen osio otsikolla ”Golan is Syrian”. Uutisten aiheena ovat erilaiset Golanin luonnonvaroja tai asukkaita koskevat asiat samoin kuin kansainvälisten järjestöjen tai muiden vaikutusvaltaisten toimijoiden sen suuntaiset kannanotot, että Golan pitäisi palauttaa Syyrialle. Aineisto sopii suvereniteetin kysymysten tarkasteluun, sillä SANA on hyvin vahvasti hallinnon ohjauksessa ja sen voi siksi katsoa kuvastavan hallinnon näkemyksiä.

Rajasin aineiston ajallisesti kahteen vuoteen, koska ensimmäinen uutinen erilliseen Golanin koskevaan osioon oli julkaistu 1.11.2020 ja kaksi vuotta tuli täyteen 31.10.2022, jolloin oli sopiva aika alkaa kerätä aineistoa. Kahdessa vuodessa uutisia Golan-osioon oli ilmestynyt 62 kappaletta. Määrällinen rajaus syntyi itsestään, kun tuo määrä näitä melko lyhyitä uutisia vaikutti sellaiselta määrältä, jonka pystyy analysoimaan gradun kokoisessa työssä aikataulujen puitteissa. Uutistekstien

pituus vaihtelee 50 ja 400 sanan välillä. Rajasin analyysistä pois juttujen kirjoittajat, joiden nimet oli useimmiten mainittu uutisen yhteydessä. En myöskään ottanut huomioon analyysissä uutisten julkaisupäivämääriä. Tekstissä uutisiin viitataessani kuitenkin saatan ottaa huomioon kyseisen uutisen julkaisuajankohdan.

Jokaisen uutisjutun yhteydessä on kuva. Ne ovat enemmän kuvituskuvan tyyppisiä, vaikka usein ne on otettu uutisen aiheena olevasta tapahtumasta ja ovat siten ajankohtaisia. Osa niistä on valokuva uutisessa kuvatusta tilanteesta: esimerkiksi pääministeri ottaa vastaan Golanin asukkaiden delegaation (Eyon & Sleman 2021a) tai YK:n yleiskokouksen äänestyksen tulos näkyy seinällä olevassa taulussa (al-Jazaeeri 2020a). Osa kuvista on kuvituskuvia. Samat kuvat voivat esiintyä useamman uutisjutun yhteydessä kuvituskuvana. Uutisista viisi muodostuu lähes kokonaan kuvista. Tällöin uutinen esittelee maisemaa tai vesistöä Golanilla.

Rajasin kuvat ja erään uutisen yhteydessä olleen videon pois uutisista ja analysoin vain tekstiä. Tämä oli mahdollista, koska kuvat eivät vaikuta olevan voimakkaassa roolissa uutisissa. Yhden silmiinpistävän havainnon kuitenkin nostan kuvista esiin: niissä esiintyy pääasiassa vain miehiä. Vain 10:n uutisen kuvituksessa näkyy naiseksi tunnistettava henkilö, vaikka huomattavassa osassa uutisista kuvituksessa kuvataan väkijoukkoa. Tämä kuvastaa ensisijaisesti arabialaiseen kulttuuriin syvään juurtuneita konservatiivisia piirteitä. Tarkastellessa huomiota tämän tutkimuksen teoriapohjan valossa voi huomata, että tämä havainto sointuu myös klassisiin yhteiskuntasopimusteorioihin. Ne ilmentävät sen ajan henkeä, jossa ne on kirjoitettu 1600- ja 1700-luvuilla: niissä kansalaisten käsitetään tarkoittavan ensisijaisesti miehiä (Saastamoinen 1998, 165). Aineiston kuvituksen perusteella voisi myös saada käsityksen, että aktiiviset kansalaiset ovat ennen kaikkea miehiä. Omaan asemoitumiseeni aihetta tutkivana graduntekijänä kuitenkin kuuluu se, että kansalaisella tarkoitetaan kaikkia kansalaiseksi rekisteröityjä. Toisaalta johtopäätösten tekemiseksi kuvituksesta tarvitsisin myös tietoa Golanin syyrialaisien väestörakenteesta.

Aineiston rajaaminen vaikuttaa tutkimuksen näkökulmaan niin, että se jättää ulkopuolelle muut SANA:n uutiset ja muut aiheet. Tarkastelen Syyrian suvereniteettia siis Golanin kukkuloiden asiayhteydessä. Tämä valinta auttaa selvittämään tutkimusongelmaa, sillä alueen hallinnan kiistanalaisuus nostaa esiin argumentteja koskien Syyrian suvereniteettia. Syyrialalla on siis juuri Golanin asiayhteydessä paineita osoittaa sitä kansainväliselle yhteisölle. On kuitenkin huomautettava, ettei yhden SANA:n nettisivuilla olevan osion tarkastelu kerro SANA:n uutisoinnista yleisellä tasolla, vaan ainoastaan yhden teeman uutisoinnista.

SANA:n nettisivuilla valtaosa uutisista on arabiaksi. Analysoin ainoastaan sivujen englanninkielistä sisältöä arabian kielen taidon puuttumisen takia. Tämän tutkimuksen aineistona toimiva Golanin koskeva erillinen osio löytyy SANA:n englanninkieliseltä nettisivulta. Voidaan olettaa, että englanninkielisen sivuston uutiset on suunnattu kansainväliselle yleisölle, pääasiassa länsimaiselle. Tämä voi vaikuttaa siihen, millaista viestiä teksteissä halutaan välittää. Syyriankielisillä nettisivuilla on sama osio. Sen otsikko on suoraan käännettynä ”Golanin palauttaminen”. Tässä osiossa on moninkertainen määrä uutisia verrattuna englanninkielisen sivuston osioon. Tästä voi päätellä sen, että Golanista uutisoinnin toivotaan ennen kaikkea tavoittava arabiankielisen yleisön. Arabiankielisellä nettisivustolla ensimmäinen Golan-osion uutinen oli julkaistu jo 25.3.2019, yli puolitoista vuotta aiemmin kuin englanninkielisellä.

4.2. Analyysi

Tässä tutkielmassa menetelmällisenä suuntauksena on retoriikan analyysi. Retoriikan analyysi sopii hyvin politiikan tutkimukseen. Poliitiikan tutkimuksen ja retoriikan yhteys on muutakin kuin päämäärän ja metodin yhteys: historiassa ne ovat olleet samaa tieteenalaa. Koikkalaisen ja Korvelan (2012, 10) mukaan keskiajan jälkeisessä eurooppalaisessa yliopistolaitoksessa politiikan opetus oli osa käytännöllisen filosofian ja retoriikan opetusta. Myös politiikka ja tekstit liittyvät tiiviisti yhteen (Palonen 1988, 20). Useat klassiset poliittiset filosofit kirjoittivat poliittisia tekstejä osana politiikan tekemiseen osallistumista, mutta eivät varsinaisesti tutkineet politiikkaa (Koikkalainen & Korvela 2012, 11). Näitä tekstejä on tutkittu politiikan tutkimuksen näkökulmasta vasta myöhemmin. Näin tekee esimerkiksi Jukka Kanerva (1990) väitöskirjassaan, jossa hän analysoi Niccolò Machiavellin Ruhtinas-teoksen retoriikkaa. Hänen ajatustaan tekstikeskeisestä tutkimusotteesta hyödynnän määritellesäni oman analyysini reunaehdoja luvussa 4.2.3.

4.2.1. Retoriikan analyysi

Analysoin aineistoa uuden retoriikan perinteen käsitteiden ja teorian avulla. Nojaudun analyysissäni Chaïm Perelmanin (2007) uuden retoriikan teoriaan ja keskityn tarkastelemaan hänen esittelemiään argumentaation tekniikoita. Perelmanin retoriikan teoriassa korostuvat argumentaatio ja yleisö. Tässä luvussa selvitän argumentaation merkitystä Perelmanin retoriikan analyysissä. Yleisön merkityksestä kerron enemmän seuraavassa luvussa 4.2.3.

Retoriikkaa tutkittaessa voidaan sitä tarkastella eri kielen tasoista käsin. Tällöin näkökulmana voi olla 1) puhe tai esitys; 2) argumentaatio tai 3) troopit tai kielikuvat. Puhetta tai esitystä tutkittaessa kiinnitetään huomiota koko siihen kokonaistilanteeseen, johon puhe tai teksti liittyy, samoin kuin esityksen taidokkuutta. Argumentaatiota tutkittaessa kiinnitetään huomiota tekstin pyrkimykseen muuttaa tai vahvistaa yleisön näkemyksiä. (Palonen & Summa 1996, 10.) Trooppeja tai kielikuvia voidaan tarkastella niiden taidokkuuden näkökulmasta tai niiden vaikuttavuuden näkökulmasta, mutta huomiota kiinnitetään edellä mainittuja näkökulmia enemmän kielellisiin muotoseikkoihin (emt., 10, 11). Trooppi on kirjallisuudentutkimuksessa käytetty käsite, jolla tarkoitetaan sellaista retorista keinoa, jossa kieltä käytetään sen kirjaimellisesta merkityksestä poikkeavalla tavalla. Esimerkkejä troopeista ovat metafora ja ironia. (Hosiaislouma 2003, 951.)

Tässä työssä tarkastelen retoriikkaa argumentaation näkökulmasta. Myös Perelman, jonka ajatuksiin tukeudun retoriikan analyysissä, keskittyy argumentaation analysoimiseen (Summa 1996, 52). Hän piti uutta retoriikkaa nimenomaan argumentaatioteorian (Perelman 2007, 12). Argumentaatiosta voidaan tarkastella sen retorista tai formaalia puolta. Formaalia puolta tarkasteltaessa tutkittaisiin argumentin pätevyyttä ja rakennetta. Tässä tutkielmassa tarkastelen argumentaation retorista puolta eli sitä, mikä on retoristen kielellisten keinojen osuus argumentin vaikuttavuuden lisääjänä. (Palonen & Summa 1996, 11.)

Tutkielmani tärkein käsite, suvereniteetti, mainitaan muutaman kerran aineistossa. Käsitettä ei kuitenkaan määritellä, eikä Syyrian suvereniteetin vahvuudesta tai heikkoudesta sanota mitään suoraan. Analyysin tarkoitus on tehdä näkyväksi aineistossa taustalla vaikuttavia käsityksiä Syyrian suvereniteetista tarkastelemalla *yhdistämistekniikoita*. Ne ovat yksi arvoihin liittyvistä argumentaatiotekniikoista (Kakkuri-Knuutila 1998, 250). Ne perustuvat siihen, että ihmiset antavat eri asioille erilaisia arvoja. Esimerkiksi kun seurausta pidetään arvokkaana, niin esittämällä toinen asia sen syynä annetaan ymmärtää, että myös tämä toinen asia on arvokas (emt.). Näin asioita on mahdollista vertailla niiden arvokkuuden perusteella. Perelman (2007, 58) kutsuu tällaisia argumentteja sidosmuotoisiksi. Esimerkkejä sidosmuotoisista argumenteista ovat muun muassa syy-seuraus-suhteet, keino-tavoite-suhteet, analogiat ja metaforat (Kakkuri-Knuutila 1998, 250). Näillä asian arvo tai oikeutus siirtyy toiselle asialle, esimerkiksi tavoitteen arvo tai oikeutus siirtyy keinoihin (emt.).

Esimerkiksi Israelin suunnitelma rakentaa tuulivoimapuistoja Golanin kukkuloille rinnastetaan aineistossa maan anastamiseen Golanin syyrialaisilta asukkailta. Useat Golanin syyrialaiset hankkivat

elantonsa maanviljelyllä, joten samalla Israelin kerrotaan vievän heiltä elinkeinon. Tuulivoimasta ei puhuta energiantuotannon keinona, vaan sen rakentaminen esitetään analogiana siirtokuntien perustamiselle ja pyhään maahan kajoamiselle. Esimerkiksi uutisessa 16.1.2022 kirjoitetaan ” - *the sanctity of the lands of the Golan is part of the sanctity of the blood that they irrigated*” samassa yhteydessä kun korostetaan kyläläisten lujaa tahtoa vastustaa tuulivoimalaprojektia (Eyon 2022a). Uutisessa 12.2.2022 tuulivoimaloiden rakentamisprojektista puhutaan siirtokunnan perustamisprojektina: ”*The citizens of Golan called on the international community, particularly the UN, to stop this settlement scheme aimed at displacing them - -*” (al-Ashkar 2022). Tämä väite voi olla totta, mutta tutkielmani tarkoitus ei ole ottaa kantaa siihen, vaan selvittää tehtyyn analogiaan sisältyviä oletuksia toisaalta siitä, mikä on arvokasta ja toisaalta siitä, mikä on suvereenille valtiolle ominaista.

Perelmanin (2007, 42) mukaan argumentointi vaatii aina valitsemista: argumenttiin sisältyvien tosiseikkojen ja arvojen valitsemista sekä painokkuuden määrittämistä jokaiselle niistä. Valinta on aina itsessään kannanotto, etenkin silloin, kun on selkeästi nähtävissä vaihtoehtoiset valinnat (emt.). Uuden retoriikan teoriassa ollaan kiinnostuneita siitä, millä keinoilla yleisö saadaan vakuuttumaan, että juuri puhujan valitsema vaihtoehto on paras, ja sitoutumaan siihen (Jokinen 2016, 259). Argumentoinnin voima syntyy siitä, että argumentoijan valitsemat tosiseikat ja arvot ovat pohjimmiltaan yleisön jo etukäteen hyväksymiä. Puhuja siis koskettaa yleisön jo omaksumaa maailmankuvaa, jota vasten yleisö arvioi väitteitä. (emt., 41.) Niinpä esimerkiksi syy-seuraus - suhdetta hyödyntäessään puhuja valitsee sellaisen seurauksen, jota hän tietää yleisön pitävän arvokkaana. Sitten puhuja esittää toisen asian arvokkaana pidetyn seurauksen yhteydessä, sen syynä. Näin puhuja tavoittelee sitä, että yleisö mielessään siirtää seurauksen arvokkuuden koskemaan myös sen syytä. Tällöin yleisö on helpompi suostutella hyväksymään esitetyt väitteet.

Palonen (1997, 81) huomauttaa, että Perelmanin argumentaatioteoria jättää konfliktinäkökulman taka-alalle. Siinä korostuu useassa kohtaa oletus puhujan ja yleisön yhteistyöstä (emt.). Perelman näkee jokaisessa argumentointitilanteessa mahdollisuuden konsensukseen. Tämä taas on politiikan tutkimukselle vieras näkökulma, sillä politiikkaan kuuluu aina jollain tasolla konfliktisuus. (Summa 1996, 73.) Kriittikistä huolimatta teoria sopii tässä työssä käyttämäni uutisaineiston analysointiin. Perelmanin yhteistyöoletama (emt.) sopii autoritäärisen valtion tietotoimiston tuottamien uutisten tarkasteluun. Yleisön, eli kansan, vasta-argumenteille ei tarvitsekaan jättää sijaa, jos viesti on tarkoitettu yksisuuntaiseksi. Palonen (1997, 81) huomauttaa, että puhujan ja yleisön suhde on epäsymmetrinen, jos puhujan asema on saneleva. Silloin vasta-argumenteille ei ole sijaa. Hän käyttää

esimerkkinä Schmittin ajatusta ystävästä ja vihollisesta. Suvereeni valtio ei kysy ystäväksi tai viholliseksi nimeämältään taholta, haluaako se omaksua tämän aseman. (emt.)

4.2.2 Foorumi, puhuja ja yleisö

Foorumi, puhuja ja yleisö ovat retoriikan analyysin keskeiset palaset. Ne auttavat hahmottamaan, millaiseen sosiaaliseen tilanteeseen retoriikan käyttö liittyy (Kakkuri-Knuutila 1998, 235). Perelman pitää puhujan suhdetta yleisöön retoriikan teoriansa keskeisimpänä tekijänä (Summa 1996, 67). Hän erottelee erilaisia yleisötyyppejä, joiden koko vaihtelee yhdestä henkilöstä koko maailman ihmiset kattavaan universaaliyleisöön (Perelman 2007, 21). Tässä tutkielmassa en pyri analysoimaan yleisön tyyppiä samalla tarkkuudella kuin Perelman. Pysin tunnistamaan aineistona toimivien uutistekstien yleisön suuripiirteisesti. Yleisön ottaminen huomioon on kuitenkin välttämätöntä Perelmanin argumentaatioteoriaa soveltaessa. Kuten Summa (1996, 69) huomauttaa, on retoriikkaa analysoidessa on antoisaa analysoida, millainen yleisö tietyllä argumentilla vakuutetaan.

Pyrin analyysia tehdessäni tunnistamaan aineistosta sen foorumin, puhujan ja yleisön. Aineiston muodostavien uutistekstien foorumi on uutissivusto, joka on Syyrian hallinnon ohjauksessa oleva media. Kuten usein autoritäärisissä valtioissa on Syyriassakin hallitsijalla vaikutusvaltaa valtiollisen median julkaisujen sisältöön. Foorumi on helposti tunnistettavissa, mutta sen sijaan puhuja ja yleisö eivät ole yksiselitteisesti näkyvillä. Verkkolehden yleisö voi olla periaatteessa koko maailma, mutta se voi siitä huolimatta olla suunnattu ennen kaikkea tietyille yleisöille. Puhujana taas voisi esiintyä kunkin artikkelin kirjoittaja, SANA median tai Syyrian hallitus. Puhuja ja yleisö pitää analysoida aineistosta esiin, jotta ne voisi nimetä tarkemmin.

SANA on Syyrian hallinnon kontrollissa oleva valtiollinen uutismedia, joten Syyrian hallinto on jollain tavalla puhujan asemassa. Mutta mikä on SANAn toimituspolitiikka? Kuinka paljon uutisten kirjoittajat vaikuttavat sisältöön? Tällaisiin kysymyksiin on mahdoton vastata tämän gradun puitteissa. Vastaavasti valtiollisen median ollessa kyseessä ovat yleisön joukossa varmasti syyrialaiset. Tästä kertoo myös se, että SANA:n arabiankielisillä internetsivuilla on moninkertaisesti enemmän sisältöä kuin englanninkielisillä. Sama koskee aineistonani toimivaa sivuston Golan-osiota. Mutta onko viesti kohdennettu ihan kaikille syyrialaisille vai jollekin ryhmälle etupäässä? Entä kuinka laajasti halutaan viestiä Syyrian rajojen ulkopuolelle? Ainakin uutiset on julkaistu englanniksi, joten se kertoo siitä, että kohdeyleisö on osittain kansainvälinen. Käsitys yleisöstä ja puhujasta

selkiintyy analyysissa, kun käyn aineistoa läpi analyysikysymysten avulla. Esitän luvuissa 5–7, keitä puhuja ja yleisö analyysin perusteella ovat.

4.2.3. Analyysin reunaehdot

Analyysini lähtökohtana on sosiaalisen konstruktivismin mukainen käsitys siitä, että kieli on todellisuuden rakentamisen väline sen sijaan, että se ilmaisisi yksiselitteistä totuutta. Tämän oletuksen mukaisesti voin tutkia ainoastaan sitä, miten kieltä käytetään uutisteksteissä. (ks. Eskola 2018, 216.) Uutistekstien on tarkoitus välittää tietoa. Niiden odotetaan olevan totta, kertovan miten asiat sillä hetkellä ovat. Ne varmasti sisältävätkin faktoja. Kun SANA uutisoi, että Golanin syyrialaiset osoittavat mieltään sulkemalla tuulivoimalan työmaalle vievän tien, ei ole tutkimuksen kannalta kovin antoisaa kiistää, että näin on tapahtunut. Antoisampaa on tutkia, miten uutisen tarjoama esitys asioiden todellisesta tilasta on rakennettu. Sosiaalisen konstruktivismin näkökulmasta katsottuna myös tosiasioita sisältävät tekstit ovat aina jollain tavalla konstruoituja ja rakentavat omalta osaltaan sosiaalista todellisuutta (Eskola & Suoranta 2008, 141).

Teen teoriasidonnaista analyysia. Tutkimus lähtee liikkeelle teoriasta, joka ohjaa analyysia ja jonka pohjalta pohdin analyysin tuloksia. Analyysi ei kuitenkaan pohjautu teoriaan: aineiston rooli on erilainen kuin teorian testaamiseksi tehdyssä teorialähtöisessä analyysissa. Sen sijaan teoria ja aineistosta tutkimusmenetelmän avulla löytämäni havainnot keskustelevat keskenään tulosluvuissa ja tuottavat uutta tietoa ja uusia näkökulmia suvereniteetin ymmärtämiseen. En kuitenkaan pyri rakentamaan aineiston perusteella teoriaa, kuten tehtäisiin aineistolähtöisessä analyysissa. (ks. Eskola 2018, 212–213.)

Käytin teoriaa apuna myös tehdessäni analyysin alussa alustavan aineiston luokittelun. Luin aineistoa siitä näkökulmasta, miten hallitsijan ja kansalaisen välinen suhde toteutuu siinä. Ajatukseen hallitsijan ja kansalaisen välisestä suhteesta sisältyy myös retoriikan analyysin tutkimusotteen mukainen ajattelutapa puhujan ja yleisön välisestä suhteesta (Vuori 2022). Myös kirjoittajan ja lukijan välisestä suhteesta voisi puhua, mutta tutkimusongelmani kannalta tuntuu luontevalta käsittää puhuja ja yleisö. Vertauskuvallisesti voisi ajatella, että suvereenin viesti kansalaisilleen kaikuu ilmassa kuin puhe sen sijaan että olisi kirjoitettuna paperille, jonka voisi halutessaan heittää pois lukematta sitä. Käsitän siis puhujan sisältyvän tekstiin sikäli, että analysoin vain mitä tekstissä tapahtuu (Vuori 2022). En pyri tavoittamaan kirjoittajan tarkoittamia merkityksiä tai ottamaan huomioon tekstin kirjoittamisen kontekstia (Kanerva 1990, 4).

Kanervaa (1990, 2) seurailen käytän tekstikeskeistä tutkimusotetta ja pyrin tavoittamaan tekstiin sisältyviä mahdollisuuksia. Retoriikan analyysissa ja etenkin soveltamassani uudessa retoriikassa yksi keskeisistä kysymyksistä on, mitä mahdollisuuksia mm. erottautumiseen ja yhteyteen tai kiistoihin ja sopusointuun teksti kantaa (Vuori 2022). Retoriikka perustuu mahdollisuuksilla ja yleisön houkuttelulla pelaamiseen sen sijaan että yritettäisiin pakottaa yleisöä johonkin (Summa 1996, 66).

Palosen (1988, 15) käsityksen mukaan kaikki tutkimus on tulkintaa, ja tämän käsityksen olen omaksunut tässä työssä. Uutistekstejä analysoidessani teorian avulla tavoitteenani on tehdä jo ymmärretty paremmin ymmärretyksi, eikä tuoda esiin lopullista oikeaa tietoa (emt., 14). Niinpä pyrin tuomaan suvereniteetin käsitteeseen jonkinlaisen uuden näkökulman, joka auttaa ymmärtämään sitä paremmin. Esiin nostamani asiat ovat tulkintoja, joiden pätevyys syntyy mahdollisimman hyvästä tieteellisestä perustelusta (Ilmonen 2018, 142). Tässä tutkielmassa pyrin avaamaan uudenlaisen tavan ymmärtää suvereniteettia, kun tarkastelen sitä Syyrian osalta ja Golanin alueen asiayhteydessä. Perustelen tulkinnat vetoamalla aiempiin tieteellisiin keskusteluihin aiheesta ja pyrkimällä kuvailemaan analyysia koskevat valintani mahdollisimman selvästi.

4.2.4. Analyysin kulku

Analyysi jakautui kahteen vaiheeseen. Ensin selvitin aineistossa esiintyvät teemat tekemällä alustavan luokittelun. Sitten tein varsinaista retoriikan analyysia käymällä analyysikysymysten avulla läpi muodostamiani luokkia. Kävin jokaisen analyysikysymyksen kohdalla läpi vain ne luokat, jotka ylipäänsä aiheensa puolesta sopisivat analyysikysymykseen vastaamiseen. Kysymykset ”Kuka puhuu” ja ”Ketä puhutellaan” kävin kuitenkin läpi luokittelemattomalle aineistolle kokonaisuutena, koska puhuja ja puhuteltava oli helpompi hahmottaa, kun tekstikappaleet olivat kokonaisuutena. Samalla näki heti, ketä tarkoitetaan, kun käytettiin esimerkiksi sanoja ”hän” tai ”he”.

Aloitin alustavan luokittelun kirjoittamalla ylös jokaisesta uutisartikkelista aiheet, joista siinä kerrotaan. Usein toistuvia aiheita olivat mm. Golanin syyrialaisen sitoutuminen syyrialaiseen identiteettiin, Golanin syyrialaisen julkilausuma ja erilaiset Golanin syyrialaisen protestit. Näitä aiheita yhdistää se, että Golanin asukkaat ilmaisevat mielipidettään. Lisäksi protestit kertovat Golanin asukkaiden poliittisesta toiminnasta. Kirjoittamalla Golanin syyrialaistaustaisten asukkaiden mielipiteistä Syyria ilmaisee, että valtio kuuntelee heidän toiveitaan. Se pyrkii vastaamaan heidän

tarpeisiinsa, siis takaamaan heidän turvallisuutensa. Vaikka uutisissa Golanin syyrialaistaustaisia asukkaita edustaa vain jokin joukko tai ehkä yksittäinen kommentin antanut henkilö, esitetään nämä mielenilmaukset kaikkien Golanin syyrialaistaustaisten mielipiteenä.

Aiheiden nimeämisen jälkeen kirjoitin jokaiselle aiheelle hieman laajemman teeman tai aihepiirin johon se voisi kuulua. Esimerkiksi aihetta ”Golanin asukkaiden sitoutuminen syyrialaiseen identiteettiin” luonnehtii hieman yleisluontoisempi aihe ”Golanin syyrialaiden uskollisuuden osoitukset”. Tässä vaiheessa pysyttelin edelleen melko konkreettisella tasolla, mutta annoin aiheille hieman yleisemmällä tasolla liikkuvat kuvaukset politiikan tutkimuksen näkökulmasta. Neutraalia näkökulmaa ei olisi ollut mahdollista edes saavuttaa, koska tieteenalaan orientoituminen ja teoreettinen tietämys välttämättä vaikuttavat jonkin verran tutkijan näkökulmaan (Ruusuvuori, Nikander & Hyvärinen 2010, 15; Eskola & Suoranta 2008, 156). Niinpä ajatus uskollisuuden osoituksesta tulee Hobbesin yhteiskuntateoriasta ja siitä, että tarkastelen Golanilla asuvia syyrialaisia kansalaisina enkä esimerkiksi tietyn uskontokunnan edustajina.

Seuraavassa vaiheessa luokittelin uutisartikkelien aiheet yläkäsitteiden alle käyttäen apuna edellisessä vaiheessa kirjoittamiani yleisempiä aiheita. Yläkäsitteistä muodostin luokat, joita muodostui 10 kappaletta. Alla olevassa taulukossa 1 näkyvät aiheet, joita kuhunkin luokkaan kuului. Luokat 1, 2, 4 ja 5 ovat peräisin teoriasta. Luokat 3 ja 6-10 muodostin aineistosta esiin nousseiden teemojen perusteella. Luokittelussa kävin aineiston läpi tarkemmin sana sanalta, kun taas ensimmäisessä vaiheessa kirjoitin uutisen aiheet ylös niin, että aihe kuvasti uutista enemmän kokonaisuutena. Luokittelin aineiston kokonaan, eli yhtään lausetta ei jäänyt ilman luokkaa. Niinpä luokitteluvaiheen jälkeen aiheita oli hieman enemmän kuin ensimmäisen, aiheiden ylöskirjoittamisvaiheen jälkeen. Lisäsin taulukkoon ne uutisartikkelit, joita en aiheiden nimeämisvaiheessa ollut vielä laittanut kunkin luokan kohdalle. Näin löytäisin taulukon avulla tarvittaessa jokaisen uutisen, jossa luokka esiintyy. Luokittelun lopuksi muodostin oman tekstitiedoston jokaiselle luokalle. Siirsin kulloisenkiin luokkaan kuuluvat tekstikatkelmat aineistosta tiedostoon. Näin on mahdollista käydä aineistoa läpi analyysikysymysten avulla tärkeysjärjestyksessä. Johonkin kysymykseen tietty luokka voi antaa enemmän vastauksia kuin toinen. Tällöin keskityn tarkemmin antoisaan luokkaan, ja jätän kysymyksen vastaamiseen huonosti sopivan luokan vähemmälle huomiolle.

Taulukko 1. Analyysin alussa aineistosta siinä esiintyneiden aiheiden mukaisesti muodostetut luokat.

1. Yhteiskuntasopimus	Kansalaisten suojeleminen, syyrialaisien uskollisuuden osoitukset, hallitsijan tunnustukset Golanin syyrialaisille heidän toiminnastaan; Golanin syyrialaisien terveys, hyvinvointi, toimeentulo
2. Siirtomaatausta	Ottomaanien valtakunnan alaisuudessa oleminen, Ranskan siirtomaana oleminen
3. Syyria kv yhteisön jäsenenä	Kansainvälinen oikeus, kansainvälinen yhteistyö, kansainvälisten organisaatioiden toimet, kansainväliset suhteet, Syyrian maanpuolustuskyky, Golanin alueen hallinnan epäselvyys
4. Sisällissota	Taistelu oppositiota vastaan, ”terrorismin” vastustaminen
5. Kv-oikeuden mukaisen suvereniteetin olemassaolo	Muiden valtion tunnustus/tunnustamattomuus Syyrian suvereniteetille, Syyriaan kuuluvat alueet, Israelin miehityksen laittomuus, Syyrian hallitsijat
6. Arabi-identiteetti	Solidaarisuus palestiinalaisia kohtaan, yhteistyö palestiinalaisten kanssa, solidaarisuus arabeja kohtaan, palestiinalaisten solidaarisuus syyrialaisia kohtaan
7. Golanin syyrialaisien poliittinen kamppailu	Golanin syyrialaisien julkilausumat, mielenilmaukset, protestit ja lakot; Golanin syyrialaisien vastustus miehitystä kohtaan; Israelin reaktiot mielenilmauksiin
8. Israelin toiminta Golanilla	Israelin toimet Golanilla ja Golanin koskevat suunnitelmat
9. Marttyyrien muistaminen	Martyyreina pidetyt henkilöt ja heidän muistaminen
10. Golanin esittely	Golanilla olevien paikkojen, Golanin historian tai Golanin luonnonvarojen esittely osana Syyriää

Luokittelun perusteella suosituin puheenaihe uutisissa on ollut Golanin syyrialaisien poliittinen kamppailu: siitä on kirjoitettu vähintään maininnan tasolla 35:ssä uutisessa. Kaiken kaikkiaan uutisia on 62. Luokittelun jälkeen on käynyt aineistoa läpi tarkentavien analyysikysymysten avulla. Niillä pyrin selvittämään tarkemmin tekstin puhujaa, yleisöä ja tekstissä ilmeneviä arvostuksia.

Kun olin käynyt aineistoa läpi analyysikysymysten avulla, alkoi hahmottua kolme vastausta tutkimuskysymykseen. Ensinnäkin Syyria pyrkii vahvistamaan omaa suvereniteettiaan vähättelemällä Israelin suvereniteettia. Toiseksi se pyrkii vahvistamaan suvereniteettiaan esiintymällä kansainvälisen oikeuden puolustajana. Kolmanneksi Syyria pyrkii vahvistamaan suvereniteettiaan käyttämällä sodan retoriikkaa. Esittelen seuraavissa kolmessa luvussa analyysini tulokset tarkemmin.

5. Israelin suvereniteetin vähätteleminen

Syyria pyrkii vahvistamaan suvereniteettiaan vähätteleällä Israelin suvereniteettia aineiston uutisteksteissä. Niissä Syyria esitetään suvereenin valtion perikuvana: kaikki mitä Syyria tekee, kuuluu suvereenin valtion toimintaan. Israel rikkoo kansainvälisiä lakeja eikä edes ansaitse tulla kutsutuksi sen oikealla nimellä, vaan kiertoilmaisilla. Nämä ovat tekstissä ilmeneviä arvostuksia. Ne kertovat siitä, millaista valtiota Syyria arvostaa. Kakkuri-Knuuttila (1998, 264) kirjoittaa, että retoriikan analyysi voi tuoda näkyviin kulttuuriin sisältyviä arvoja. Tässä työssä en ole ensisijaisesti kiinnostunut syyrialaiseen kulttuuriin yleisesti sisältyvistä arvoista, vaan Syyrian hallinnon käsityksistä siitä, millainen on ”oikea” valtio. Niinpä analyysin tuloksissa piirtyy esiin Syyrian käsitys siitä, että se itse on arvokas valtio mutta Israel on ikään kuin mitätön valtio.

5.1. Israel ei ole täysivaltainen toimija

Aineiston uutisissa Israelista ei puhuta toimijana: se ei osallistu aktiivisesti kansainväliseen yhteistyöhön. Israel kyllä tekee tekoja, mutta ne teot esitetään tekstissä aina muiden reaktioiden tai toiminnan kohteena. Uutisessa vuodelta 2020 muistutetaan, että YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselma toteaa laittomaksi Israelin päätöksen liittää Golan itseensä vuonna 1981: ”- - *the resolution no. 497 for the year 1981 which considers “Israel’s” decision to impose its laws, authority and administration on the Golan as null and void and has no legal effect*” (al-Jazaeri 2020a). Aineistossa tuodaan myös ilmi, että Syyria on useaan kertaan vedonnut YK:iin, jotta Israelin laittomaan toimintaan Golanilla puuttuttaisiin: ”- - *Syria calls once again on the UN Security Council to assume its responsibilities in the framework of the UN Charter to oblige “Israel” to stop its flagrant violations of the UN Charter and the provisions of the International Law- -*” (Ibrahim & Eyon 2020).

Syyriasta puhutaan uutisteksteissä sekä valtiona että kansana. Golanin syyrialaiset ovat suuremmassa roolissa kuin Syyrian valtio, he tekevät uutisteksteissä paljon enemmän asioita. Israelista puhutaan vain valtiona; israelilaisista ei puhuta tai jos puhutaan, he ovat vain passiivinen ihmisjoukko maininnan tasolla. Useissa uutisissa israelilaisista puhutaan ”siirtolaisina”: ”- - *the occupation authorities have started to prepare for transferring 20 of the settlers’ families during the months of December 2020 and January 2021- -*” (al-Jazaeri 2020c).

Israelin suunnitelmia nimitetään aineistossa ”juoniksi”. Israelin suunnitelmat rinnastetaan katalaan juonitteluun, joista seuraa vain ikävyyksiä muille. Israelin suunnitelmia ei oteta vakavasti, kun niitä pidetään kieroiluna; sen suunnitelmia pidetään alempiarvoisena kuin muiden valtioiden. Esimerkiksi uutisessa joulukuulta 2021 kerrotaan, miten Golanin syyrialaiset ovat torjuneet Israelin juonia jo yli 54 vuoden ajan: ”- - *the people who foiled the plots of the Israeli occupation over the past 54 years on its land* - -” (Ibrahim & Eyon 2021b).

Myös Israelista käytetyt monenlaiset nimitykset kertovat siitä, ettei Syyria pidä Israelia oikeana valtiona. Israelista ei puhuta sen oikealla nimellä muutoin kuin sitaatteihin laitettuna. Käytettyjä nimityksistä ovat muun muassa

- israelilainen miehittäjätaho (*”Israeli occupation entity”*) (Othman & Eyon 2020)
- ”Israel”, miehittävä valta (*”Israel’, the occupying power”*) (Salameh & Zain 2022)
- ”Israel” (al-Jazaeri 2020a)
- siionistinen vihollinen (*”the Zionist enemy”*) (Dabin & Zain 2022)
- siionistinen miehittäjätaho (*”the Zionist occupation entity”*) (emt.)
- miehitys (*”the occupation’s schemes, which aims to seize thousands of dunums of their lands to set up turbines on them”*) (Salameh & al-Jazaeri 2022).

Israelin oikeaa nimeä käytetään uutisissa vain muutaman kerran. Israelista puhutaan sen oikealla nimellä vain silloin, kun kerrotaan, mitä YK:n elinten päätöslauselmissa siitä sanotaan tai mitä YK:n kokouksissa on siitä puhuttu. Uutisessa vuodelta 2022 kerrotaan ECOSOC:in kokouksessa annetun päätöslauselmaluonnoksen sisältämisestä Israelia koskevista huolista: *”The resolution stressed the principle of permanent sovereignty of peoples under foreign occupation over their natural resources and expressed concern that Israel as the occupying power, and Israeli settlers endanger and deplete natural resources in the occupied Syrian Golan.”* (Salameh & Zain 2022).

5.2. Israelin suunnitelmat ja toimet ovat pahantahtoisia

Aineistossa on paljon sellaisia argumentteja, joissa Israelin toimista Golanilla on seurannut jotain ikävää. Golanin syyrialaisien vihaiset reaktioit ovat yksi seuraus Israelin toiminnasta. Uutisessa, joka on julkaistu 8.12.2020, kerrotaan, miten tuulivoiman rakennustyömaalle siirtyminen aiheutti laajasti kiukkua Golanilla: *”People of the Golan noted that what the Israeli occupation forces did yesterday of breaking into the agricultural lands of the people of the occupied Syrian Golan with the aim of installing those turbines was met with a wide popular anger”* (al-Jazaeri 2020b). Aineistossa tuodaan

myös esiin, että Israelin toiminnasta seuraa elämänlaadun alenemista. Golanin syyrialaiset ovat sen takia myös epätasa-arvoisessa asemassa muihin syyrialaisiin nähden, kuten todetaan ensimmäisenä julkaistussa aineiston uutisessa: ”- - *restrictive and discriminatory practices persuade [sic] by the Israeli occupation authorities in the occupied Syrian Golan contributed to the deterioration of the health and living conditions and they restrict the ability of Syrians in the Golan to obtain health care services and prevent their children from studying in Syrian universities and returning to work in the occupied Golan*” (Sleman & Hassoun 2020a).

Kun samaan aikaan mikään aineistossa mainittu Israelin teko Golanilla ei ole hyvä tai edes neutraali, niin Israelin toimet esitetään yksinomaan haitallisina. Tämä ei ole yllättävä tulos, mutta siinä on retorista voimaa. Voima piilee siinä, ettei lukijalle jää epäselväksi, että Israelin läsnäolo Golanilla on vain ja ainoastaan tuomittavaa. Niinpä lukijan pitäisi olla mukana vaatimassa Israelin vetäytymistä pois Golanilta. Retoriikan tarkoitus voi yleisön kannatuksen keräämisen lisäksi olla myös yleisön suostuttelemineen toimintaan (Palonen 1997, 80).

Aineistosta käy ilmi, että Israelin toiminnasta Golanilla seuraa usein protesteja. Joulukuussa 2020 julkaistussa uutisessa kerrotaan Golanin asukkaiden protestista, johon kuului yleislakon julistaminen ja mielenosoituksen pitäminen rakennustyömaan ympäristössä: ” *Citizens of occupied Syrian Golan called for a general and comprehensive strike on Wednesday that includes all life utilities and closing schools and remote education, and heading for the lands on which the Israeli occupation authorities seek to set up giant turbines. The step comes by citizens of Golan to prevent the occupation authorities from implementing their expansionist scheme in the properties of citizens*” (Dabin & Eyon 2020). Israel myös vastaa protesteihin voimakeinoja käyttäen. Kun protestien syyksi esitetään aineistossa Israelin oma toiminta, saadaan Israelin toimet protestien hajottamiseksi näyttämään perusteettomilta. Esitettyjen väitteiden syy-seuraus -rakenne korostaa osapuolten toimintaan liittyviä arvostuksia. Israelin vastatoimista mielenosoittajia kohtaan kerron lisää luvussa 7.1.

Israelin toiminnassa nähdään pahantahtoisia taka-ajatuksia. Sen tavoitteena katsotaan olevan paikallisten asukkaiden karkottaminen kodeistaan ja heidän maidensa takavarikoiminen: ”- - *the new settlement scheme represented by the installation of wind turbines on citizens’ properties, which aims at displacing the people, confiscating their lands by force - -*” (Othman & Hassoun 2020). Israelin aloittaman tuulivoimaprojektin tavoitteena katsotaan olevan Golanin paikallisten asukkaiden toimeentulon mahdollisuuksien tuhoaminen, kuten ilmaistaan eräässä uutisessa: ”- - *and this occupation scheme aims to confiscate our lands and to destroy all the basic elements of survival and*

steadfastness on our Syrian territory in the occupied Golan” (al-Jazaeri 2020b). Uutinen vuodelta 2022 puolestaan esittää tuulivoimaprojektin tarkoituksiksi Golanin kylien ja kaupunkien kehittämisen estämisen: *”The occupation tries, through the wind turbines scheme, to usurp our land, for which we have sacrificed for tens of years, and it also aims to prevent urban expansion and control our lands’, the citizens affirmed in a statement - -”* (al-Allouni & al-Jazaeri 2022c).

Israelin suunnitelmat rakentaa tuulivoimaa onkin hyvin yleinen puheenaihe aineiston uutisissa. Niissä Syyria näkee tuulivoiman rakentamisen yksinomaan siirtokuntien perustamiseen ja Golanin asukkaiden riistämiseen tähtäävänä projektina, jolle energiantuotanto on vain tekosyy. 7.3.2021 julkaistu uutinen kuvailee tuulivoiman rakentamista keinona tavoitteelle takavarikoida paikallisten asukkaiden maita: *”- - It is noteworthy that the turbine scheme, or what is known as air fans, which the occupation entity is trying to pass under the pretext of generating electricity from wind energy, is nothing but an attempt to install about 52 huge wind fans to confiscate more than six thousand dunums of the lands owned by locals of the villages of Majdal Shams, Baqatha, Masada, Ain Qenya and to displace the residents of their homes and lands.”* (Dabin & Zain 2021). Tuulivoimaprojekti nähdään myös Golanin luonnonvarojen riistämisenä. Eräässä uutisessa kerrotaan, että tuulivoimaloiden rakentaminen on vain ensimmäinen keino laajemassa tavoitteessa riistää Golanin luonnonvarat: *”The statement added that the scheme of Israeli occupation to establish wind turbines is only a pretext to loot the resources of Golan - -”* (Sleman & Eyon 2021). Tuulivoimaloiden rakennusprojektit kytketään tiiviisti Israelin suunnitelmiin rakentaa uusia siirtokuntia. Uutisessa, joka on päivätty 11.6.2022 huomautetaan, etteivät Golanin asukkaat lakkaa vastustamasta siirtokuntien rakentamista: *”- - the citizens of the Golan stressed their struggle against the occupation by using all legitimate means to thwart its settlement scheme by setting up the wind turbines on thousands of dunums of their lands”* (Ibrahim & Qriema 2022).

Retoriikassaan Syyria nostaa esiin Israelin toimien haitallisuuden ja pahantahtoisuuden. Mainitsematta jätetään esimerkiksi energian tarpeen täyttämisen tuulivoimaa rakentamalla. Toisaalta syytöksiin luonnonvarojen riistämisestä ei liitetä millään muotoa aikaisempia kiistoja vesivarojen käytöstä Golanilla (ks. esim. Hof 1997). Vielä nykyäänkin Israel käyttää Golanin läpi kulkevasta Banyas-joesta veden (Murphy & Gannon 2008, 143). Tätäkään ei tuoda suoraan esiin aineistossa; Banyas-jokea kuitenkin esitellään yhdessä uutisessa kauniina nähtävyytenä (Salameh & Eyon 2021b). Artikkelin koostuu lyhyestä esittelytekstistä ja 16 kuvasta. Golanin aluetta tai sen tilannetta huonosti tunteva englanninkielinen lukija ei tämän uutisen perusteella saa kuitenkaan minkäänlaista tietoa siitä, että Israel hyödyntää joen vesivarat.

Mielenkiintoista on se, ettei tuulivoimaloiden ympäristönäkökohdista puhuta. Tuulivoimaloita olisi mahdollista vastustaa myös ympäristöön tai luonnonsuojeluun liittyvin perustein, kuten vetoamalla eläinten kuolemiin, jotka aiheutuvat tuulivoiman rakentamisesta. Tätä keskustelua käydään kyllä Israelin puolella, kuten muun muassa The Times of Israel -lehdessä Surkesin (2022) artikkelissa. Surkes kirjoittaa eläinten kuolemista ja huolista koskien tuulivoiman vaikutuksia lajistoon. Myös Haaretz-lehdessä kirjoitetaan lintujen kuolemista (Rinat 2017). Israelin ympäristöministeriön alaisuudessa toimivan puistoviraston kerrotaan olevan huolissaan sen teettämän kartoituksen tuloksena selvinneestä kuolleiden siivekkäiden korkeasta lukumäärästä (emt.). Vuonna 2022 käytiin keskustelua Israelin ympäristöministeriön ja energiaministeriön välillä siitä, pitäisikö uuden tuulivoiman rakentamista Golanille lykätä. Ympäristöministeriö ehdotti energiaministeriölle hankkeen lykkäämistä viidellä vuodella ja perusteli sitä tuulivoimaloiden aiheuttamilla lintukuolemilla. (Surkes 2022.)

5.3. Israel ei kykene huolehtimaan Golanin asukkaista

Hobbesin yhteiskuntasopimukseen kuuluu, että suvereeni suojelee kansalaisia vastineeksi heidän sitoutumiselleen ja tottelevaisuudelleen (Jakonen 2012, 226–227). Aineistossa esitetyt syy-seuraussuhteet, joissa Israelin toimien takia Golanilla asuvat Syyrian kansalaiset kärsivät, kuvastavat kansalaisten tarvetta suvereenin suojelulle. Aineistossa tuodaan esiin, että Syyria myös tarjoaa suojelua. Syyria kertoo että sen hallituksen kokouksessa päätettiin, että ministerit alkavat valmistella tehostetusti Golanin syyrialaista elinoloja parantavia projekteja. Helmikuussa 2022 pidetyssä ministerien kokouksessa päätettiin, että ministeriöt nopeuttavat digitaalisiin kanaviin ja sähköisiin palveluihin siirtymistä Golanilla (al-Allouni & al-Jazaeri 2022b). Lisäksi päätettiin laajentaa Golanilla olevia kansalaisten palvelukeskuksia ja niissä tarjottuja palveluja (emt.).

Kun Syyria vakuuttaa suojelevansa Golanin asukkaita niin kuin hallitsija suojelee kansaa yhteiskuntasopimuksen mukaisesti, se samalla ilmaisee, että Golanin asukkaat ovat Syyrian kansalaisia. Se taas tarkoittaa sitä, että Israelin yritykset saada kaikki Golanin asukkaat hakemaan sen kansalaisuutta ovat epäonnistuneet. Tämä tuodaan myös esiin aineistossa: Golanin syyrialaista kerrotaan useissa uutisissa olevan sitoutuneita syyrialaiseen identiteettiin. Annetaan ymmärtää, että Syyrian täytyy olla parempi valtio kuin Israel, kun sen Golanilla asuvat kansalaiset eivät halua vaihtaa isänmaataan miehityksen aiheuttamasta paineesta huolimatta. Syyria samalla osoittaa, että se on Golanin asukkaiden kotimaa. Se huolehtii heidän elämänsä perusedellytyksistä ja tarjoaa palveluita.

Uutisissa tuodaan usein esiin, kuinka Golanin syyrialaiset kutsuvat Syyriaa ”kotimaaksi”. Esimerkiksi uutisessa, joka on julkaistu 14.12.2020, kerrotaan, miten Golanin syyrialaiset vakuuttavat uskollisuutta kotimaataan Syyriaa kohtaan: *”He renewed adherence of our citizens in Golan to their lands and their belonging to their homeland, Syria”* (Sleman & Hassoun 2020b). Syyrian merkitys Golanin syyrialaisille esitetään analogiana sille, mitä kotimaa merkitsee sen kansalaisille.

Israelin suvereniteettia vähättelevässä retoriikassa yleisö koostuu paljolti Golanin syyrialaisista ja Syyrian kansalaisista laajemminkin. Yleisöä selvitin käymällä aineiston läpi analyysikysymyksen ”Ketä puhutellaan” avulla. Syyrialaisia puhuteltiin usein. Lisäksi uutisissa kerrotaan asioista, joita muiden kuin syyrialaisien ei voida olettaa ymmärtävän, eikä niitä selitetä. Usein käytetään sanaa ”me”, jolla tarkoitetaan syyrialaisia tai Golanilla asuvia syyrialaisia. Hobbes ajatteli, että sanat ovat välttämättömiä poliittisen järjestyksen luomiseksi yhteiskuntaan (Jakonen 2012, 223). Kielenkäytön uudelleen organisoimisella voidaan organisoida myös kansalaisten mieliä, jolloin he sisäistävät yhteiskunnan järjestyksen ja pyrkivät toimimaan lain rajojen sisäpuolella (emt.). Puhuttelemalla kansalaisiaan jatkuvasti Syyrian virallinen hallinto varmistelee heidän sitoutumista itseensä. Israelin suvereniteettia vähättelevällä retoriikallaan se vakuuttaa, ettei Israeliin sitoutuminen kannata missään olosuhteissa. Puhujana on Syyria. Tekstien kirjoittaneita toimittajia ei voi pitää aineiston puhujina, koska he eivät ilmaise suoraan omia mielipiteitään. Eri toimittajien kirjoittamien tekstien välillä ei myöskään ole juurikaan vaihtelua siinä, mitä asioita arvostetaan ja mitä ei. Tämä vahvistaa oletusta siitä, että tekstin puhujana on toimittajia ohjaava taho eli Syyrian hallinto.

Kuitenkin yhteiskuntasopimusteorian näkökulmasta Syyria itse on kykenemätön suojelemaan kansalaisiaan. Itseasiassa Syyriassa vallitsee Hobbesin kuvailema luonnontila: jokainen joutuu joka hetki pelkäämään jonkun toisen hyökkäystä (Koikkalainen 2000, 65). Yhteiskuntasopimusteorian mukaisesti Syyria on vaiheessa, jossa poliittista järjestystä ei ole vielä perustettu; yhteiskuntasopimusta ei ole vielä tehty. McCormick (2016, 276) huomauttaa, että Hobbesin luonnontila on sisällissodan tila, jossa aseistautuneet ryhmät ovat asettuneet toisiaan vastaan vihollisina. Hobbesin ratkaisu luonnontilaan on poliittisen keinotekoisien järjestelmien luominen (Jakonen 2012, 226–227). Onko Syyriassa kyse siitä, ettei yhteiskuntasopimusta ole vielä tehty, vai siitä, että se on epäonnistunut? Syyrian valtio on ollut olemassa 77 vuotta; se itsenäistyi vuonna 1946 (Vignal 2017, 812). Kansannousuja on ollut sen historiassa kolme, mutta kolmas kehittyi sisällissodaksi vuonna 2011 (Kerkkänen 2017). Voisi ajatella, että koska Syyria on itsenäiseksi

julistautunut valtio, joka on rakentanut yhteiskuntaa kymmeniä vuosia, on yhteiskuntasopimus jo kertaalleen tehty.

Syyrian tilanne on osoitus siitä, ettei yhteiskuntasopimus aina toteudu tosielämässä. Hobbesille ajatus yhteiskuntasopimuksesta oli eräänlainen teoreettinen koe; hän halusi luoda poliittisen järjestelmän ideaalin, joka noudattaisi samaa järjestelmällisyyttä, kuin luonnontieteet noudattavat (Koikkalainen 2000, 64). Syyriassa kansalaisten jakautuneisuutta voidaan pitää hallitsijan, suvereenin, heikkoutena. Syyrialaiset ovat käyneet sisällissotaa keskenään jo kymmenen vuotta, eikä al-Assadin hallitsijaperhe ole pystynyt sitä lopettamaan. Al-Assad ei ole pystynyt suojelemaan kansalaisiaan ja yhteiskuntasopimus on epäonnistunut. Yhteiskuntasopimuksen epäonnistuminen tuli esille jo 2011, kun syyrialaiset nousivat kapinaan al-Assadin hallintoa vastaan.

6. Kansainvälisen oikeuden puolustajana esiintyminen

Syyria korostaa aineistossa, että se on suvereeni valtio muiden suvereenien valtioiden joukossa. Kuten muutkin suvereenit valtiot, se noudattaa kansainvälisen oikeuden asettamia velvoitteita. Uutisteksteissä annetaan myös ymmärtää, että nuo samat velvoitteet takaavat Syyrialle oikeuden Golanin palauttamiseen osaksi omaa aluettaan. Aineistossa piirtyy kuva Syyriasta aktiivisena kansainvälisen yhteisön jäsenenä. Israel sen sijaan esitetään kansainvälisen lain rikkojana; Golanin miehittämisen ja muiden Israelin toimien laittomuutta korostetaan.

6.1. Syyrialla on kansainvälisen lain takaamia oikeuksia

Aineistossa Golanin palauttaminen Syyrialle nähdään vastaavanalaisena oikeutena kuin mikä tahansa perustavanlaatuinen yksilön tai valtion oikeus kansainvälisessä oikeudessa. Tätä oikeutta kuvaillaan riistämättömäksi, luovuttamattomaksi ja ikuiseksi: ”*Syria constantly affirms that the occupied Golan is an integral part of its territory and works to restore every inch of its land by all available means, as it is an eternal and inalienable right - -*” (SANA 11.10.2021). Vastaavasti Golanin miehitys esitetään perustavanlaatuisen oikeuden riistämisen analogiana, kun kerrotaan, että miehityksen vastustaminen on ainoa keino palauttaa anastettu oikeus: ”- - *the resistance is the only option to restore the usurped right*” (al-Jazaeri 2022).

Näin kuvailtuna Golanin tilanne kuulostaa puhtaasti oikeudelliselta kysymykseltä. Tilanne ei kuitenkaan ole puhtaasti oikeudellinen, vaan siihen sekoittuu politiikkaa. Syyria ei aineistossa ota kantaa suoranaisesti tilanteen poliittiseen luonteeseen, mutta se itse tekee politiikkaa puolustamalla omaa näkökantaansa kiistassa. Laillisuuteen vetoaminen on vain keino vahvistaa argumentointia. Silloin Syyria vetoaa asiaan, jota se tietää yleisönsä kannattavan. Kansainvälinen järjestelmä on rakentunut pitkälti kansainvälisen oikeuden kautta, joten muiden valtioiden oletetaan hyväksyvän väitteet, jotka esitetään kansainväliseen oikeuteen vedoten. On kuitenkin osittain poliittinen kysymys, että Israel ei ole vetäytynyt Golanilta – joko oma-aloitteisesti tai kansainvälisen yhteisön pakottamana.

Yleisönä kansainvälisen oikeuden puolustamisretoriikassa on ennen kaikkea kansainvälinen yhteisö. Argumentit esitetään usein siinä yhteydessä, kun kerrotaan YK:n kokouksista. Syyria myös usein vetoaa kansainväliseen yhteisöön, jotta se kiinnittäisi huomiota Israelin toimien laittomuuteen (ks. esim. Othman & Eyon 2020). Esiintymällä kansainvälisen oikeuden puolustajana Syyria pyrkii vakuuttamaan kansainvälisen yhteisön siitä, että sen pitäisi tukea sitä sen pyrkimyksissä palauttaa Golan omaan alueeseensa. Kansainvälisen lain noudattaminen on ainoa keino saavuttaa uskottavuus YK:ssa, jonka peruskirjan artiklojen noudattaminen muodostaa kansainvälisen järjestelmän peruspilarit. Puhujana aineistossa on Syyria välillä yleisellä tasolla, välillä pääministerin, diplomaattien tai asiantuntijoiden välityksellä.

Päätöslauselmat 242, 338 ja 497 velvoittavat Israelin vetäytymään Golanilta (ks. luku 3.1). Kansainvälinen laki takaa Syyrialle oikeuden palauttaa Golan teoriassa, mutta lakien toimeenpano ei ole onnistunut. Aineistossa muistutetaan usein, että Israelin päätös liittää Golan omaan alueeseensa on laiton. Uutisessa, joka on julkaistu 13.2.2022 erään kaupungin erään vaikutusvaltaisen henkilön kerrotaan vahvistaneen, että Israelin päätös on laiton ja siten mitätön: *”In turn, Sheikh Ahmed Suleiman Mraywed, one of Jubata al-Khashab notables, affirmed that the Golan is Arab and Syrian, and the annexation decision is null and void and does not change the Golan’s reality and history, as it is illegal and it violates the international laws”* (al-Allouni & al-Jazaeri 2022a). Syyrian retoriikassa miehityksen laittomuuden ja Golanin Syyrialle palauttamisen välillä on suora yhteys. Käytännössä palauttaminen ei kuitenkaan ole tapahtunut, eikä aineistossa esitetä konkreettisia suunnitelmia palauttamisesta.

6.2. Syyria on aktiivinen osallistuja YK:ssa

Aineiston uutisartikkeleissa tuodaan useasti esiin Syyrian esittämiä puheenvuoroja YK:n yleiskokouksessa ja sen erityisjärjestöjen kokouksissa. Uutisissa mainitaan myös Syyrian lähettämistä kirjeistä niille. Uutisissa raportoidaan kokousten äänestystuloksista ja kokouksissa annetuista lausunnoista ja päätöslauselmista. Aineistossa muun muassa tuodaan ilmi, että Syyria kehottaa turvallisuusneuvostoa omaksumaankin YK:n peruskirjan sille asettamat velvollisuudet, joiden mukaan sen olisi pakotettava Israel lopettamaan kansainvälisten sopimusten ja päätöslauselmien asettamien velvoitteiden rikkomisen (Ibrahim & Eyon 2020). Osallistuminen ja puheenvuorojen käyttäminen viestii Syyrian aktiivisuudesta. Lisäksi Syyrian aktiivisuudesta kertoo se, että se toistaa näkemyksiään väsymättömästi. Aineistossa kerrotaan, miten Syyria toistuvasti vetoaa kansainväliseen yhteisöön sekä kehoittaa ja muistuttaa YK:ta ja kansainvälistä yhteisöä siitä, että sen on huolehdittava, että Israel toteuttaa sitä koskevat velvollisuudet. Syyria myös jatkuvasti aineistossa toistaa ja vahvistaa, että Golan kuuluu sen alueeseen.

Syyria toteaa, ettei kansainvälinen yhteisö ole kyennyt toimeenpanemaan YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmia, joiden mukaan Israelin on vetäydyttävä Golanilta. 2.12.2020 julkaistussa uutisessa kerrotaan, miten Syyrian pysyvä edustaja YK:ssa huomauttaa yleiskokouksessa, että YK:n kyvyttömyys muodostaa esteen rauhan saavuttamiselle Lähi-idässä:

”- - the General Assembly always calls on the Israeli occupation entity to end its occupation of Syrian Golan, but the international community’s inability to put its relevant resolutions into effect has doubled the obstacles standing in the way of achieving peace in the region” (Othman & Eyon 2020). Syyria vetoaa kansainväliseen oikeuteen, vaikka sen mielestä juuri kansainvälinen oikeus on ollut voimaton lopettamaan laittoman miehityksen. Miksi Syyria toimii näin ristiriitaisesti? Analyysin perusteella väitän, ettei ole muutakaan keinoa vedota kansainväliseen yleisöön. Suurin osa vaikutusvaltaisista kumppaneista katsoo kansainvälisen oikeuden olevan tärkeää. YK:n olemassaolo perustuu kansainväliseen oikeuteen, eikä organisaatioon ja sen jäsenmaihin vetoaisi YK:n kyvyttömyyden korostaminen. Syyria myös vetoaa toistuvasti YK:n jäsenmaihin jotta YK toimeenpanisi Golanin koskevat päätöslauselmat. Eräissä uutisissa kerrotaan Golanin syyrialaisien vetoavan kansainväliseen yhteisöön Israelin siirtokuntaprojektin pysäyttämiseksi: *” The citizens of Golan called on the international community, particularly the UN, to stop this settlement scheme aimed at displacing them, which constitutes a flagrant violation of the resolutions of international legitimacy”* (al-Ashkar 2022).

Aineiston uutisissa lainataan toistuvasti päätöslauselmassa 497 olevaa sanamuotoa, jonka mukaan Israelin päätös liittää Golan itseensä on laitton ja siten mitätön. Päätöslauselmassa todetaan, että ”- - *Israeli decision to impose its laws, jurisdiction and administration in the occupied Syrian Golan Heights is null and void and without international legal effect*” (YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselma 497). Aineistossa ilmaisu ”null and void” esiintyy useita kertoja, kuten uutisessa vuodelta 2020: ”- - *all the measures taken by “Israel” with the aim of changing the character of the occupied Syrian Golan are null and void and they represent a flagrant violation of the international law - -*” (al-Jazaeri 2020a). Tässä kansainvälisen oikeuden puolustaminen tulee esiin siinä, että laittomat teot ovat mitättömiä tekoja. Siten Israelin laittomat toimet ovat mitättömiä, minkä esiin tuominen korostaa Syyrian näkemystä, jonka mukaan Israel ei ole täysivaltainen toimija (ks. luku 5.1).

Myös ihmisoikeuksien loukkauksiin otetaan kantaa aineistossa. Uutisessa, jossa kerrotaan Buq’atan kylän asukkaiden osallistumisesta suureen yleislakkoon vuonna 1982, todetaan monen nuoren lakkoon osallistuneen joutuneen vankilaan. Siellä heitä on uutisen mukaan kidutettu: ”*Its residents participated in announcing the strike on February 14, 1982, rejecting the Zionist entity’s decision to annex the occupied Syrian Golan and rejecting attempts to impose the so-called Israeli identity, where many of its youths were subjected to the most heinous forms of torture in the prisons of the occupation due to their participation in the national resistance against the occupation*” (Othman & Hassoun 2020). Ihmisoikeusjärjestöt ovat raportoineet ihmisoikeusrikkomuksista vankien osalta Syyrian sisällissodan yhteydessä. Vankeja epäinhimillisissä oloissa pitävät useat sisällissodan osapuolet, Syyrian virallinen hallinto mukaan lukien. Vankien olosuhteet ovat vakava ongelma koko Syyrian alueella ja Israelissa. (ks. esim. YK:n ihmisoikeusneuvoston tutkintakomissio 2023.) Aineistossa kuitenkin tuodaan esiin ainoastaan Israelin vangitsemat syyrialaiset vangit.

Syyria tuo esille ajaneensa Golanilaisten asiaa useammassa YK:n toimielimessä, kuten yleiskokouksessa, talous- ja sosiaalneuvostossa (Economic and Social Council, ECOSOC) ja maailman terveysjärjestössä (World Health Organization, WHO). Samalla se osoittaa tehneensä omaa osuuttaan yhteiskuntasopimuksesta: se on suojellut Golanin syyrialaisien terveyttä, taloudellisia oloja ja ihmisoikeuksien toteutumista. Aineistossa esitetään esimerkiksi tavoitteena, että WHO ottaa vastuuta Golanin asukkaiden tukemisesta terveyssektorilla. Keinoiksi WHO:lle esitetään kansainvälisen tuen kerääminen sairaalan rakentamiseen, erikoistuneiden kuntoutus- ja mielenterveyskeskusten perustaminen, pelastustoimen tukeminen ja Golanin asukkaiden oikeuksia vahingoittavan syrjivän politiikan pysäyttäminen: ”- - *the World Health Organization has to take*

responsibility in terms of supporting the occupied Golan population in the health sector by mobilizing international support to build an integrated hospital run by specialists from the occupied Syrian villages, establish specialized rehabilitation and mental health centers, supporting emergency services and stopping discriminatory policies that violate the rights of the population of the occupied Syrian Golan” (Sleman & Hassoun 2020a). Syyria myös vaatii YK:ta pakottamaan Israelin sallimaan kv järjestöjen pääsyn Golanille, arvioimaan Golanin syyrialaisien asukkaiden olosuhteita ja pyytämään tietoa Israelin vankiloissa olevien vankien voinnista (emt.).

Luonnonvarojen hyödyntäminen miehityltä alueelta on kansainvälisen oikeuden vastaista. Murphy & Gannon (2008, 143) esittelevät useita tapoja, joilla Israel hyödyntää Golanin luonnonvaroja. Siirtokunnat viljelevät Golanin maita ja toimittavat tuotteet Israeliin. Israel hyödyntää täysimääräisesti Banyas-joen vesivaroja. (emt.) Israel myös tuottaa tuulivoimaa jo rakennetuilla tuulivoimaloilla Golanin alueella (Surkes 2022). Aineistossa kerrotaan luonnonvarojen hyödyntämisestä, mutta sen laittomuutta ei tuoda esiin. Luonnonvarojen riistäminen esitetään Israelin katalana tavoitteena, johon se pyrkii rakentaessaan tuulivoimaa. Tämän toiminnan laittomuuteen ei kuitenkaan vedota esitettäessä väitteitä sen pahantahtoisuudesta.

Esiintyessään kansainvälisen oikeuden puolustajana Syyria vahvistaa suvereniteettiaan vetoamalla suvereniteetin lailliseen puoleen. Se pyrkii tasoittamaan Israelin ja itsensä välistä suvereniteetin voimakkuuden kamppailua sillä, että se tuo esiin sitoutuneensa kansainvälisen yhteisön toimintasääntöihin. Aineistossa ilmenee, että yksi keskeinen keino Syyrialle vahvistaa omaa suvereniteettiaan Golanin suhteen on toistuva vakuuttaminen siitä, että Golan kuuluu sille. Syyrian kerrotaan yhä uudestaan vahvistavan yleisölle, että Golan kuuluu sen alueeseen. Tässä korostuu myös se, että Syyria on koko ajan ollut sitä mieltä. Uutisessa heinäkuulta 2022 tuodaan esille, että Syyria on aina ollut sillä kannalla, että Golan kuuluu sen alueeseen: *”Syria has always insisted that the occupied Golan is part and parcel of its territory and seeks to restore it completely to Homeland with all available means as it is an imprescriptible right*” (Eyon 2022b).

Aineiston perusteella vaikuttaa siltä, ettei kansainvälisen yhteisön apua Golanin tilanteen ratkaisemiseksi pidetä todellisena vaihtoehtona. Tästä kertoo muun muassa se, ettei UNDOF-operaatiota edes mainita aineistossa. Toisaalta aineistossa esitetään Syyrian vetoamukset YK:lle ja kansainväliselle yhteisölle, jotta nämä edesauttaisivat YK:n päätöslauselmien toimeenpanoa. Myös Venäjän ja Iranin kerrotaan vedonneen Syyrian suvereniteetin kunnioittamisen palauttamiseksi (ks.

esim. Zain 2020). Nämä valtiot ovat al-Assadin hallinnon puolella sisällissodassa ja siten hallinnon kumppaneita.

6.3. Israelin alueen laajennus perustuu laittomiin miehityksiin

Israel on liittänyt Golanin itseensä yksipuolisella päätöksellä, jota suurin osa kansainvälisestä yhteisöstä ei ole hyväksynyt. Se on perustanut laittomia siirtokuntia Golanille. Samoin se on tehnyt miehittämiensä palestiinalaisalueiden kanssa Gazan kaistalla ja Länsirannalla (Benvenisti 2012, 228, 233). Syyria ei ole saanut vallattua Golanin takaisin, mutta retorisin keinoin se voi saada kansalaisensa ja kansainvälisen yleisön uskomaan, että sen suvereniteetti on voimakkaampi kuin Israelin suvereniteetti.

Syyria korostaa aineistossa, että Israelin päätökset liittää Golan ja palestiinalaisalueet itseensä ovat laittomia. Korostamalla Israelin miehitysten laittomuutta Syyria muistuttaa, ettei Israelin alue ole niin suuri kuin mitä se itse pitää omana alueenaan. Kun siis Israel esiintyy laajempaan alueena kuin se on, se käsittää myös valtansa ulottuvan laajemmalle alueelle kuin ennen miehityksiä. Keinona vallan ulottamiseen miehityksille alueille on lainsäädännön ulottaminen niille, siirtokuntien perustaminen ja luonnonvarojen hyödyntäminen. Aineistossa siirtokuntien perustaminen nähdään yksinomaan Israelin käyttämänä keinona Golanin demografisen, maantieteellisen ja laillisen luonteen muuttamiseksi. Eräässä uutisessa esitetään, että ”- - *the establishment of settlements on its lands with the aim of changing its demographic, geographical and legal nature*” (Ibrahim & Eyon 2021b). Tämän aineistossa useaan kertaan toistuvan väitteen tavoite-keino -rakenne korostaa Israelin kaikkien toimien pahantahtoisuutta.

Missä tilanteessa voi todeta, että jokin suvereniteetti on voimakkaampi kuin toinen? Mikä on se raja, joka pitää ylittää, jotta voimakampailun voi todeta ratkenneen? Onko se toisen valtion romahtaminen tai valloittaminen? Israel pitää Golanin hallussaan Syyrian uhoamisesta ja kansainvälisen yhteisön painostuksesta välittämättä. Syyrian tahto palauttaa Golan omaan alueeseensa ei ole kuitenkaan nujerrettu, kuten aineistossakin useaan kertaan todetaan. Golanin miehittämisessä ei ole pelkästään kyse Syyrian suvereniteetin heikkoudesta, vaan myös kansainvälisen yhteisön voimattomuudesta asian ratkaisemiseksi kansainvälisen laillisuuden hyväksi.

Hobbesin (1996, 121) mukaan suvereeni voi saada valtansa kahdella tavalla, instituution myötä tai hankkimalla vallan sodassa. Israel hankki valtaa Golanilla miehittämällä sen sodassa, vaikkakin

laittomat toimet miehityksen jälkeen ovat heikentäneet tuon vallan legitimitettä. Syyria on soveltanut valtion sisällä sotaa ja pakottamista. Pakottamisella tarkoitan Bahmania & Jänttiä (2018, 17) seuraten sitä, että valtiojohto on pakottanut syyrialaiset sopimukseen, jossa heillä on hyvin vähän tilaa hallitsijan kritisoinnille. Syyrian hallitsijan tulisi perustaa määräysvaltansa instituutioon, jotta se saisi kansan tuen itselleen. Kanerva (1990) analysoi väitöskirjassaan Machiavellin Ruhtinas-teoksen poliittista retoriikkaa. Hänen mukaansa teoksessa tuodaan esiin politiikan yhtenä edellytyksenä se, että vallanpitäjä keskittää toimintansa sellaisiin alueisiin, joihin hänen valtansa ulottuu (Kanerva 1990, 108). Kanerva huomauttaa, ettei tässä tarkoiteta maantieteellistä aluetta, vaan ennemminkin aihealueita, joita julkinen puhe voi saada. Syyrian tilanteessa hallitsijan valta ei ulotu kaikkialle valtion maantieteellisen alueen sisällä. Toisaalta osa kansalaisista on ”terroristeja”: he kuuluvat erilaisiin kapinallisiin joukkoihin. Toisaalta taas hallitsija laskee Syyrian alueeseen mukaan Golanin, joka on kuitenkin Israelin miehittämä. Niinpä aineistonani olevissa uutisartikkeleissa hallinto ikään kuin lujentaa otettaan niistä ”alueista” joihin sen valta ulottuu: syyrian kansalaisiksi itsensä tunnustavat ja hallinnon puolella olevat syyrialaiset. Uutisartikkelien on tarkoitus puhutella kaikkia, joita Golanin tilanne koskettaa. Se esittää itsensä Golanin hallitsijana ja koittaa vakuuttaa, että sen valta ulottuu Golanille.

Maantieteellisten alueiden lisäksi Syyrian hallinto pyrkii lujittamaan otettaan syyrialaisen mielikuvista. Tämän se tekee pitämällä yllä jo kymmeniä vuosia sitten arabien kesken luotua viholliskuvaa Israelista. Bashar al-Assad muistuttaa, että Israel on paitsi kaikkien arabien myös erityisellä tavalla Syyrian kansalaisten vihollinen. Onhan Israel loukannut Syyrian suvereniteettia liittämällä Syyrialta miehittämänsä maa-alueen itseensä, antamalla israelilaisten siirtolaisten asettua sinne asumaan, ulottamalla oman lainsäädäntönsä koskemaan miehittämäänsä aluetta ja tarjoamalla syyrialaisille Golanin asukkaille Israelin kansalaisuutta.

7. Sodan retoriikka

Israelin miehityksestä Golanilla puhutaan aineistossa kuin Golanilla olisi menossa sota. Vihollisena pidetään toisaalta Israelia, toisaalta terroristeja. Terroristeilla tarkoitetaan sisällissodassa al-Assadin hallinnon joukkoja vastaan taistelevia aseellisia joukkoja, joihin kuuluvat sekä oppositiojoukot että Syyrian sisällissotaa laajemmat tavoitteet omaava Isis. Al-Assadin armeijan sisällissodassa käymiä taisteluja rinnastetaan aineistossa kuitenkin Golanin hallinnasta käytävää kamppailuun ja Golanin asukkaiden vastarintaan miehittäjää kohtaan.

7.1. Golanin syyrialaista poliittinen kamppailu rinnastetaan Syyrian käymään sotaan

Aineistossa Golanin syyrialaista poliittinen kamppailu Israelin miehitystä vastaan esitetään analogiana toisaalta Syyrian eri aikoina käymille sodille ja toisaalta Syyrian virallisen hallinnon joukkojen käymään sotaan opposition joukkoja ja Isisiä vastaan. Samaan analogiaan nojaten puhutaan myös Golanin asukkaiden onnistumisesta miehityksen torjumisessa. Väitetään että golanilaiset ovat torpanneet kaikki Israelin suunnitelmat miehityksen alusta alkaen. Tätä väitettä ei perustella, ja se on räikeässä ristiriidassa sen kanssa, että Israel on jo perustanut kymmeniä siirtokuntia (Murphy & Gannon 2008, 151) ja yhden tuulivoimapuiston alueelle (Rinat 2017). Esimerkiksi kesäkuussa 2022 julkaistussa uutisessa vakuutetaan, että Israelin suunnitelmat rakentaa tuulivoimaa torpataan niin kuin muutkin Israelin suunnitelmat: *”The freed captive, Bishr Suleiman Al-Maqt, said, in a statement to SANA, that the Golan’s citizens had dropped all Israeli plots and schemes on their land since the beginning of the occupation, and that the “turbine” scheme would be doomed to failure at the hands of the people of the Golan, who will not give up an atom of soil from the land”* (Ibrahim & Qriema 2022). Tässä väitteessä retoriikka on ennen kaikkea toimintaan kehottavassa muodossaan. Siinä ei pyritä seuraamaan faktoja, vaan hieman liioitellen esitetään rohkaiseva lausahdus Golanin syyrialaista vaikutusvallasta. Se muistuttaa sotapropagandaa: joukkomme ovat voittaneet kaikki taistelut tähän asti, joten voitamme tämänkin taistelun. Argumentissa annetaan ymmärtää, että Syyrian suvereniteetti on voimakas, koska se on voittanut kaikki taistelut Israelia vastaan. Israelin ja Syyrian väliset taistelut ovat analogia Golanin syyrialaista kamppailulle Israelin suunnitelmia vastaan.

Oleellinen osa sodan retoriikkaa on Golanin syyrialaista jokapäiväisen miehitystä vastaan kamppailemisen arvostaminen. Aineiston uutisissa kirjoitetaan paljon Golanin syyrialaista poliittisesta toiminnasta: mielenosoituksista, julkilausumista ja lakoista. Siinä kehdutaan usein heidän sinnikkyyttään ja päättäväisyyttään heidän vastustaessaan miehitystä. Yksi uutinen, jossa arvostus tuodaan esiin, on julkaistu toukokuussa 2022: *”- - the citizens of the occupied land, through their steadfastness on their land and their adherence to their rights, are able to thwart all Israeli schemes”* (Salameh & al-Jazaeri 2022). Syyria lupaa aineistossa tukea Golanin syyrialaisia taistelussa miehitystä vastaan. Syyria tuki esitetään analogiana kotimaan omille kansalaisilleen tarjoamalle tuelle, kuten seuraavassa esimerkissä. *”- - this measure comes within the settlement expansion in an attempt to obliterate the identity of the occupied Syrian Golan which will not be defeated thanks to*

its people's determination to resist the Israeli enemy and thanks to the support provided by the homeland, Syria" (al-Jazaeri 2020c).

Golanilaiset taistelevat tämän sodan eturintamassa. Heidän sitoutuneisuuttaan Syyriaan korostetaan toistuvasti. Heidän kuvaillaan sitoutuneen jokaiseen tuumaan Syyrian maaperästä samoin kuin syyrialaiseen identiteettiin: *"Citizens of the occupied Syrian Golan affirmed their rejection of the occupation's plots to seize the lands of the Golan, affirming their adherence to every inch of the land of their ancestors and their Syrian Arab identity"* (Salameh, al-Jazaeri & Eyon 2020). Aineistossa puhutaan myös Syyrian armeijasta ja sitä kohtaan osoitetaan arvostusta. Etenkin armeijan perustamisen vuosipäivän vietosta kertovissa uutisissa ilmaistaan armeijan arvostusta. Armeijan uhraukset esitetään syynä sille seuraukselle, että al-Assadin joukot saavuttavat menestystä sodassa oppositiojoukkoja vastaan: *"This anniversary comes today while Syria is recovering and achieving victory over terrorism thanks to the sacrifices of our army"* (SANA 1.8.2022). Armeijasta kuitenkin puhutaan nimenomaan Syyrian armeijana, ei joukkona tavallisia syyrialasia kansalaisia. Sodan retoriikassa Golanin syyrialaiset ovat esimerkillinen sotajoukko, jota muiden tavallisten kansalaisten olisi syytä jäljitellä.

Golanin syyrialaiden sitoutuminen taisteluun Israelin miehitystä vastaan on vakavaa, sillä he ovat päättäneet vastustaa tuulivoiman rakentamista, vaikka se vaatisi mitä uhrauksia tahansa ja minkä hinnan tahansa. Tällainen sitoutuminen rinnastetaan sotilaiden sitoutumiseen: isänmaan puolesta taistellessaan ovat sotimaan lähteneet kansalaiset valmiit uhraamaan jopa henkensä. ” - - *reiterating their readiness to sacrifice their lives and blood in defense of the Syrian land and identity, and belonging to the motherland, Syria*” (Ibrahim & Hassoun 2020). Tällainen sitoutuminen on juuri niin perinpohjaista, kuin Hobbesin yhteiskuntasopimus vaatii kansalaisilta. Hobbes (1996, 121–122) ajatteli, että kuuliaisuuden on oltava niin täydellistä, ettei suvereenin valta tule kyseenalaistetuksi. Kapinoinnille ole oikeutusta, koska se rikkoisi sopimusta (emt., 123). Schmittin (2015, 59) mukaan Hobbes tarkoitti pääteoksensa Leviathanin muistutukseksi siitä, että kuuliaisuus ja suojele kuuluvat erottamattomasti yhteen. Schmitt havainnollistaa tätä yhteyttä esittämällä, että jos kansalaiset eivät olisi kuuliaisina valtiolle, he kääntyisivät jonkun toisen ryhmän puoleen, joka suojeleisi heitä. Silloin he myös tottelisivat tätä ryhmää, ja valtio jäisi sivustaseuraajaksi. (emt.)

Marttyyrit ovat merkitsevässä roolissa aineistossa. Eräässä uutisessa todetaan, että he toimivat johtotähtinä Golanin syyrialaisille: ” - - *the heroic martyrs, who were the beacon that enlightened generations in their struggle against occupation and aggression*” (Ibrahim & Eyon 2022). Golanin

syyrialaiset lupaavat seurata marttyyrien viitoittamaa tietä ja tehdä vastaavanlaisesti uhrauksia Syyrian vuoksi. Tämä tulee esiin eräässä uutisessa, jossa kerrotaan marttyyri Midhat Saleh al-Salehin kuoleman vuosipäivänä pidetystä puheesta: “ - - *the martyr al-Saleh does want us today to complete the path he drew with the thousands of martyrs of our people in defense of Syria and sacrifice for its soil*” (Ibrahim 2022).

Sodan retoriikassa puhujina ovat Golanin syyrialaiset. Sen sijaan muut syyrialaiset kuin Golanilla asuvat eivät juurikaan pääse ääneen uutisissa. He eivät ole puhujina kuin kolmessa tilanteessa: kun Israelin vangitsema ja sittemmin vapauttama Siqdi al-Maqt puhuu Golanilla kolmessa eri tapahtumassa. Ensin hän pitää puheen marttyyrien muistopäivänä (Ibrahim & Eyon 2022), sitten osana mielenosoituksen ohjelmaa (Salameh & al-Jazaeri 2022) ja myöhemmin marttyyrina kuolleen Midhat Saleh al-Salehin muistopäivänä (Ibrahim 2022). Hänestä puhutaan tekstissä ”syyrialaisena” eikä hänen asuinpaikkansa käy selvästi ilmi. Muut aineistossa puhujina olevat kansalaiset asuvat Golanilla.

Yleisönä sodan retoriikassa ovat Israel ja Syyrian kansalaiset. Näitä ryhmiä kiinnostavia aiheita käsitellään uutisissa ja niille osoitetaan puheenvuoroja. On myös al-Assadin hallinnon kannalta tarkoituksenmukaista tavoitella sodan retoriikalla juuri syyrialaisia, joiden toivotaan ottavan osaa taisteluun. Kuusiston (1996, 269) mukaan sodan retoriikka auttaa sitouttamaan kansalaisia poliittisen päämäärän taakse. Käsillä oleva tilanne on selitettävä yleisölle sellaisella tavalla, joka saa heidät vakuuttumaan, että tilanne koskettaa heitä. Kielellisin keinoin tapahtuva taivuttelu voi saada kansalaiset sitoutumaan vaikeiden konfliktiin kuuluvien käytännön toimien läpiajamiseen. (emt.)

7.2. Israel on vihollinen

Sodan retoriikassa Israel esitetään vihollisena. Se on sodan metaforassa pahantahtoinen hyökkääjä ja sodan vastapuoli. Lisäksi se esitetään pahantahtoisena valtiona, jonka kaikkien suunnitelmien tyhjäksi tekeminen on koko kansainvälisen yhteisön etu. Syyrian suvereniteetin vahvistamiselle on eduksi, jos al-Assadin hallinto näyttäytyy vihollisen kukistajana. Myös päättäminen siitä, ketkä ovat ystäviä ja ketkä vihollisia, on Schmittin (2015, 58) mukaan suvereenin tehtävä. Al-Assad täyttää tämän suvereenin hallitsijan velvollisuuden esittämällä Israelin vihollisena käyttäen kanavanaan valtiollista mediaa.

Israelin esittämiseen vihollisena vaikuttaa sodan retoriikan lisäksi maiden yhteinen historia. Israelin ja arabimaiden välisellä konfliktilla on pitkät juuret, jotka ulottuvat Israelin syntyyn vuonna 1948 asti. Vuoden 1967 sota Israelin ja arabimaiden välillä on muodostunut symboliksi arabien ja Israelin väliselle konfliktille; sitä voidaan pitää eräänlaisena vedenjakajana arabien ja israelilaisten yhteisessä historiassa (Juusola 2017; Juusola 2015, 31). Siitä seurasi muutoksia sekä arabimaailmassa että Israelissa. Kaikkien arabien yhdistämiseen pyrkinyt nationalismiin muoto, pan-arabismi, alkoi menettää vaikuttavuuttaan alueella (Juusola 2015, 32). Israelin henkinen ilmapiiri muuttui juutalaisuutta korostavampaan suuntaan, kun juutalaisuuden pyhät paikat Itä-Jerusalemmissä ja Länsirannalla siirtyivät Israelin haltuun (Juusola 2015, 33–34). Toive koko raamatullisen Israelin alueen hallinnasta nosti päätään Israelin sisäpolitiikassa (emt., 34).

Koska Israelin ja arabimaiden välinen konflikti on niin syvään juurtunut, on jokaisen arabihallitsijan otettava siihen kantaa ollakseen uskottava. New York Timesin toimituskunta toimitti Richard Donovanin luotsaamana kirjan vuoden 1967 sodasta vielä samana vuonna. Siinä he muotoilevat konfliktin poliittisen merkityksen tylyin sanankääntein: ”- - *Israelin tuhoamisesta tuli arabien uskonkappale. Kukaan arabihallitsija ei voinut säilyttää asemaansa lupaamatta tyydyttää kansansa toivomusta ajaa israelilaiset mereen.*” (Donovan 1967, 31.) Lähi-idän instituutin entinen johtaja, professori Hannu Juusola (2017) kuvailee ilmiötä tutkijan näkökulmasta maltillisemmin todetessaan, että Israelista on muodostunut symboli lännen etuvartiolle ja arabien alistamiselle. Taistelusta Israelia vastaan tuli merkittävä tekijä, johon kantaa ottaessaan arabinationalistiset arabihallitsijat osoittivat uskottavuuttaan arabien puolustajana (Juusola 2017). Arabien silmissä Israel kantaa siis ikään kuin harteillaan suurempaa taakkaa, kuin sen omat teot; se muistuttaa arabeja myös siirtomaa-ajoista. Myös aineistossa Syyrian taistelu siirtomaaisäntiä vastaan esitetään analogiana Golanin syyrialaisen taistelulle Israelin miehitystä vastaan: ”*On this land, fiercest battles have been carried on, where the Ottoman and French occupation troops were defeated... Today, history repeats itself with the Israeli occupation as the Syrians in Golan resist and refuse all forms of occupation - -*” (Eyon & Sleman 2021b).

Israelin ja lännen yhteyttä arabien silmissä taas kuvastaa kesäkuussa 2022 julkaistussa uutisessa oleva viittaus Syyrian ”israelilais-amerikkalaista Takfiri-hyökkäystä” vastaan suuntautuvaan taisteluun. Sitä käyvät syyrian kansalaiset ja Syyrian armeija, ja se suuntautuu Israelia ja sen liittolaisia, kuten Yhdysvaltoja, vastaan. Taistelun tavoitteena on niiden karkottaminen Golanilta: ”- - *our people and our valiant army are fighting the fiercest battle in history against terrorism and the Zionist-American Takfiri attack on the homeland, as they continue the struggle to overthrow the racist Zionist project*

and its obscurantist forces and allies in the region with the heroism of the Syrian Arab Army, the steadfastness of the people and the sacrifices of its sons that shape the country's future” (al-Jazaeri 2022). Takfiri tarkoittaa islamilaiseen yhteisöön kuuluvaa, joka on julistettu vääräuskoiseksi erityisessä Takfir-toimituksessa. (Bahmani & Jäntti 2018, 358.) Tässä sitaatissa sillä mahdollisesti viitataan niihin sisällissotaan osallistuviin islamilaisuuteen sidoksissa oleviin oppositiojoukkoihin, jotka ovat saaneet tukea Yhdysvalloilta. Näitä ovat olleet muun muassa al-Qaidan liittolaisina toimineet pienemmät ääri-islamistiset ryhmät (Kerkkänen 2017, 285). En kuitenkaan tunne sisällissotaan osallistuvia kaikkia ryhmittymiä ja Yhdysvaltojen tuen jakautumista tarpeeksi tarkasti, jotta osaisin tulkita, mitä Takfirilla sitaatissa tarkoitetaan.

Schmittin ajattelun mukaisesti al-Assadin hallinnolla ei ole muuta vaihtoehtoa, kuin nimetä itselleen viholliset ja ystävät. Poliittisesti olemassa oleva kansa lakkaa olemasta, jos tätä erottelua ei tehdä (Schmitt 2015, 58, 60). Koska Syyria haluaa olla valtio, on sen oltava poliittinen kokonaisuus, ja poliittisen kokonaisuuden olemassaolon ehto on kyky erottaa toisistaan vastakohdat ystävä ja vihollinen (emt., 32). Valtioiden yhteisössä ei voi olla neutraaleja valtioita. Siksi Syyria ei voisi välttää ystävien ja vihollisten erottelua, vaikka se haluaisi saavuttaa rauhan kaikkien kanssa (emt., 60.)

Aineistossa viitataan toistuvasti Syyrian ja Palestiinan väliseen solidaarisuuteen ja veljeyteen. Yleisesti ottaen motiivi siihen, että arabivaltio korostaa solidaarisuutta palestiinalaisten kanssa, voi perustua kansallismieliseen tai uskonnolliseen ideologiaan. Hämeen-Anttila (2004, 319) kirjoittaa maallisesta nationalistisesta ideologiasta ja uskonnollisesta fundamentalistisesta ideologiasta. Hänen mukaansa arabimaiden halu auttaa palestiinalaisia voi olla motivoitu jommallakummalla näistä. Arabinationalistit näkevät kysymyksen miehitetystä Palestiinasta koskevan maailman kaikkia arabeja. Heidän halunsa auttaa palestiinalaisia on syntynyt halusta auttaa arabiveljiä. Fundamentalistit sen sijaan näkevät palestiinalaiset osana maailmanlaajuista islamilaista uskonyhteisöä ja haluavat auttaa uskonveljiään. (emt.) Syyria on virallisesti sekulaari valtio (Hoffman & Natanel 2016, 233). Aineistosta on havaittavissa, että Syyria ilmaisee solidaarisuuttaan palestiinalaisia kohtaan arabikansaansa kuulumisen nimissä.

Myös viittaukset taisteluun Israelia vastaan saavat enemmän sekulaareja piirteitä kuin uskonnollisia piirteitä – vedotaan arabi-identiteettiin, syyrialaiseen identiteettiin ja kansainväliseen oikeuteen. Kyse ei ole islamin taistelusta pahaa vastaan, vaan valtion taistelusta toista valtiota vastaan. Tuo toinen valtio nähdään kuitenkin vihollisena, poliittisena vihollisena, Harlen kuvaamalla tavalla. Marttyyrit

ovat osa vihollista vastaan taistelua, mutta heidän uhrauksistaan puhutaan myös maalliseen sävyyn; niiden katsotaan olevan uhrauksia Syyrian käymien taisteluiden voittamiseksi.

Syyrialaisia ja palestiinalaisia yhdistää yhteinen vihollinen, Israel. Se on vallannut maa-alueita molemmilta kansoilta. Laajemmassa, Lähi-idän mittakaavan kontekstissa syyrialaiset ja palestiinalaiset lukeutuvat arabeihin, joiden välit Israeliin ovat historiallisten asetelmien seurauksena edelleen jännitteiset. Schmitten (2015, 32) kuvailema poliittinen vihollinen mikä tahansa olento, joka on olemukseltaan jotain toista ja vierasta. Lisäksi vihollisen olemassaolon edellytys on se, että on olemassa mahdollisuus, että sen kanssa voisi syntyä konflikti (emt.). Vihollinen on jokin ihmisten muodostama taisteleva kokonaisuus; esimerkiksi kansa, joka asettuu toista kansaa vastaan (emt., 33).

Sodan retoriikassa Israelin vastaukset Golanin asukkaiden mielenosoituksiin esitetään analogiana hyökkäykselle. Israel vastaa joihinkin mielenosoituksiin yrittämällä hajottaa väkijoukkoa. Yksi esimerkki on Golanin syyrialalaisten mielenosoitus, jossa he kokoontuivat maatalousmailleen alueella, jonne Israel aikoo rakentaa tuulivoimaa. Paikalliset estivät joukkovoimalla israelilaisten toimijoiden pääsyn tuulivoimaloiden rakennuspaikalle. He julistivat yleislakon Golanille pystyäkseen kokoontumaan tuulivoiman rakennuspaikalle mahdollisimman suurella joukolla. (Dabin & Eyon 2020.) Israelin turvallisuusviranomaiset yrittivät hajottaa mielenilmauksen ampumalla väkijoukkoa kumiluodeilla ja käyttämällä kyynelkaasua (al-Allouni & al-Jazaeri 2020). SANA uutisoi Golanin syyrialalaisten mielenosoittajien loukkaantumisesta ja raportoi Israelin toimista hyökkäyksenä mieltään osoittavaa väkijoukkoa vastaan: *”More than twenty citizens of the occupied Syrian Golan were injured as a result of attacking them by the occupation forces during their gathering near their agricultural lands, where they carried out a general strike to prevent the Israeli occupation from implementing their scheme on setting up wind turbines”* (emt.). Artikkelissa ei tyydytty toteamaan, että Israel puuttui Golanin syyrialalaisten mielenilmaukseen. Sen sijaan raportoitiin loukkaantumisista ja mielenilmauksesta käytettiin nimitystä ”kokoontuminen”. Tämä korostaa Israelin reaktion voimakkuutta saaden sen näyttämään suhteettomalta. Sodan retoriikassa tällainen toimi voidaan esittää perusteluna vastahyökkäykselle. Vastahyökkäyksestä ei kuitenkaan puhuta konkreettisella tasolla.

Samaan aikaan kun Golanin syyrialalaiset käyvät taistelua miehitystä vastaan, Syyrian armeija taistelee sisällissodassa. Sen vastustajana ovat opposition edustajat, johon viitataan sanalla terroristit: *”- - the Syrian Arab Army continues to fight terrorism with all its forms, affirming that Syria’s victory will not be complete without the liberation of its full territory, on top, the occupied Syrian Golan”* (Eyon

2021). Tällä viitataan sisällissotaan, jossa osa syyrialaisista, järjestäytyneenä erilaisiin ryhmiin, taistelevat hallinnon joukkoja vastaan. Osa ryhmistä on myös YK:n listauksessa luokiteltu terroristiryhmiksi, esimerkiksi Tahrir al-Sham (YK:n turvallisuusneuvosto 2023). Terroristiryhmän läsnäolon aiheuttama epävakaus Idlebin alueella tulee esiin uutisessa, joka on päivätty 25.11.2020 (Eyon 2020): ”- - *Idleb is still a spot of instability, particularly with the presence of 'Tahrir al-Sham' terrorists* - -”.

Poliittisen kehon näkökulmasta (ks. luku 3.3.2.) katsottuna voisi hyökkäyksissä opposition joukkoja vastaan nähdä raivokkaan Leviathanin tai Mithran, joka on valmis rankaisemaan alamaisiaan yhteiskuntasopimuksen rikkomisesta. Inhimilliset kyvyt ylittävä voima, aseellisen hyökkäyksen voima, murentaa oppositiojoukkojen lisäksi siviilejä ja siviili-infrastruktuuria. Mitään tästä valtavasta määrästä tuhoa ja inhimillistä kärsimystä ei aineistossa nosteta esiin. Ihmisoikeusjärjestöjen tehtäväksi jää raportoida jäljistä, kun raivoisa valtiohirviö on yltenyt rankaisemaan pahantekijöitä.

7.3. Tavoitteena on voitto

Aineistossa vakuutetaan, että kiista Golanin hallinnasta ratkeaa ainoastaan sillä, että Syyria vapauttaa Golanin miehityksestä. Golanin vapauttaminen esitetään analogiana sodasta saadulle voitolle, johon sota päättyy. Golanin syyrialaistaisten kerrotaan taistelevan loppuun asti: ”*We, citizens of Golan, affirm that Golan is Syrian in identity and history, and our resistance against the Israeli occupation will continue until liberation*” (Ibrahim & Eyon 2021a). Kaikkien maa-alueiden vapauttaminen esitetään keinona tavoitteena olevan voiton saavuttamiseksi: ”- - *Syria's victory will not be complete without the liberation of its full territory, on top, the occupied Syrian Golan*” (Eyon 2021). Kuten sodassa myös taistelussa Golanin hallinnasta voitto saavutetaan raskaiden taistelujen jälkeen. Tammikuussa 2022 julkaistussa uutisessa kerrottiin aktivistien tapaamisesta, jossa muistutettiin, että Golanin syyrialaistaisten on valmistauduttava pitkään ja vaikeaan taisteluun: ”*we must prepare for the confrontation, because our battle today is difficult and long, and we have no choice but to defeat our enemy*” (Eyon 2022a).

Golanin miehitystä voidaan pitää poikkeustilana, sillä kansainvälisen oikeuden määritelmän mukaan miehitys on aina väliaikainen ja se päättyy. Kun al-Assad puhuu voiton saavuttamisesta, hän puhuu miehityksen loppumisesta. Schmittin ajattelussa suvereeni päättää poikkeustilasta, mutta myös siitä, milloin se loppuu (Herrero 2015, 119). Kuten aiemmin mainitsin, syyrialaiset elivät 48 vuotta lailla julistetussa poikkeustilassa, jota perusteltiin Israelin aiheuttamalla turvallisuusuhkalla (Bahmani &

Jäntti 2018, 52). Bashar al-Assad lakkautti poikkeustilan lakimuutoksella kansannousun alkuvaiheessa, huhtikuussa 2011. Lakimuutos ei käytännössä parantanut kansalaisten oikeusturvaa, sillä sen yhteydessä säädettiin uusia lakeja, joiden tarkoitus oli vastustaa terrorismia. Uudet lait myös takasivat maan turvallisuusviranomaisille syytesuojan. (Bahmani & Jäntti 2018, 92.) Schmittin määritelmän mukaisesti al-Assad todisti hallitsijan asemansa lakkauttamalla poikkeustilan, mutta lakkauttamisen jälkeiset toimet eivät lisänneet kansalaisten sitoutumista häneen. Antaessaan viranomaisille oikeuksia, jotka mahdollistavat ihmisoikeuksien rikkomisen, hän laiminlöi suvereenin velvollisuuden suojella alamaisiaan.

YK:n ihmisoikeusneuvoston tutkintakomission (2023) raportissa tuodaan esiin lukuisia Syyrian virallisen hallinnon tekemiä syyrialaisien ihmisoikeuksien loukkauksia. Lisäksi syyrialaisien turvallisuutta uhkaavat muun muassa maamiinat. YK:n miinojen raivaukseen keskittyneen järjestön UNMASin (United Nations Mine Action Service) johtaja Agnès Marcaillou piti puheenvuoron Syyrian tilannetta koskevassa turvallisuusneuvoston kokouksessa 24.10.2019. Hän huomautti, että sisällissodan osapuolet ovat jättäneet jälkeensä valtavan määrän räjähtämättömiä taisteluvälineitä, jotka aiheuttavat hengenvaaran siviileille vielä pitkään taisteluiden jälkeen (YK:n turvallisuusneuvoston kokouspöytäkirja 8645, 6). Golanin konflikti on vain yksi monien konfliktien joukossa Syyriassa. Kokonaiskuvassa näyttää kuitenkin siltä, että Golanilla syyrialaisiin kohdistuu vähemmän väkivaltaa, kuin monella Syyrian hallussa olevalla alueella. Tämä asettaa kyseenalaiseksi väitteen, että juuri Israel on suurin uhka ja vaarallisin vihollinen syyrialaisille.

Sodan näkökulma on ymmärrettävä näkökulma Golanin tilanteeseen. Kun kansainvälinen yhteisö on kyvytön lopettamaan Israelin laitonta toimintaa, ei diplomatiaan perustuva toimintatapa toimi. Kansainvälisen oikeuden tarkoitus on mahdollistaa väkivallaton asioiden oikeudenmukainen ratkaiseminen. Kun kansainvälistä oikeutta ei onnistuta toimeenpanemaan, näyttää väkivaltainen taistelu ainoalta vaihtoehdolta. Syyrian kansalaisten luottamusta kansainväliseen oikeuteen saattaa rapauttaa sekin, ettei esimerkiksi sisällissodassa siviileihin kohdistettuihin iskuihin ole pystytty puuttumaan (ks. esim. YK:n ihmisoikeusneuvoston tutkintakomissio 2023).

Hobbesin (1996, 122) mukaan suvereeni ei ole oikeutettu laiminlyömään yhteiskuntasopimusta sen enempää kuin kansalaisetkaan. Jos jotkut alamaista väittävät, että suvereeni on rikkonut velvollisuuksia, syntyy vaikeuksia. Kun samaan aikaan muut alamaiset tai suvereeni itse väittävät, ettei rikkomusta ole tapahtunut, on saatu aikaan tilanne, jossa kaikki eivät ole sitoutuneet samaan sopimukseen. Silloin kenelläkään ei ole valtuuksia ratkaista riitatilannetta. Siitä on seurauksena paluu

luonnontilaan, joka on vähintäänkin jonkinasteinen sisällissodan tila. (Hobbes 1996, 123.) Näin voisi ajatella käyneen Syyriassa, missä kansalaiset ovat erimielisiä siitä, kannattaako hallitsijaan sitoutua ja tehdä hänen kanssaan yhteiskuntasopimus. Toisaalta Syyriassa myös hallitsija vaikuttaa pitävän yhteiskuntasopimuksen tekemistä kannattamattomana, koska kohdistaa väkivaltaa omia kansalaisiaan kohtaan sen sijaan, että suojelisi heitä.

Aineistossa Syyrian virallinen hallinto kuitenkin vielä pitää yllä käsitystä yhteiskuntasopimuksen voimassaolosta. Aiemmin kuvasin, miten Syyria vakuuttaa tukevansa Golanin syyrialaisia heidän taistelussaan ja tekemällä YK:ssa aloitteita heidän terveytensä turvaamiseksi. Golanin syyrialaisen ratkaisu Golanin tilanteeseen on miehityksen vastustaminen. He käyvät aineiston mukaan sinnikästä taistelua, joka päättyy vain Golanin vapauttamiseen Israelin miehitykseltä. Heidän kerrotaan eräässä uutisessa voittavan taistelun, koska heidän taistelunsa on oikeutettua: *”The Popular Commission for the Liberation of the Golan has affirmed that victory will be achieved by the struggling peoples, because they have a just cause and an inalienable right”* (al-Jazaeri 2022). Presidentinvaalien pitäminen ajallaan esitetään taistelun voittamisen analogiana: poliittisessa kamppailussa presidentinvaalien pitäminen perustuslain mukaisessa aikataulussa on kuin voitto sodassa. Tästä uutisoidaan seuraavasti: *”They stressed that holding the election within its constitutional deadline as an application to the principle of sovereignty represent, after ten years of the hostile war, a sign of recovery and victory over the aggression”* (Othman & Eyon 2021). Syyrian virallinen hallinto haluaa vakuuttaa syyrialaiset sotilaallisen voiman lisäksi myös demokraattisen hallinnon instituution voimasta.

8. Johtopäätökset

”Ihminen tarvitsee ihmistä”, toteaa runoilija Tommy Tabermann (1987, 63) runossaan Pieni laulu ihmisestä. ”Ihminen on ihmiselle susi”, lausuu puolestaan Thomas Hobbes (Jakonen 2012, 224). Valtio-opin taustalla häilyy ikuinen keskustelu ihmisen perimmäisestä luonteesta. Onko ihminen luonnostaan hyväntahtoinen vai pahantahtoinen? Kun ihmiset elävät yhdessä, tuhoavatko he toisiaan vai pitävätkö toisistaan huolta? Yhteiskuntasopimusteoria perustuu ajatukseen, että ihmiset tarvitsevat valtiota kyetäkseen elämään yhdessä ilman jatkuvaa pelkoa siitä, että joku tuhoaa toisen. Valtio voi olla ihmisen ystävä mutta se ei ole ihminen. Se ei ymmärrä ihmistä kuten toinen ihminen. Se kykenee ainoastaan kohtelemaan ihmistä hyvin tai huonosti.

Tutkin Syyrian suvereniteettia Golanin alueen tilanteeseen peilaten. Käytin tutkimuksen näkökulmana Thomas Hobbesin yhteiskuntasopimusteoriaa ja Carl Schmittin ajatuksia valtion suvereniteetista. Analysoimani aineisto koostui 62 uutisartikkelista. Niissä oli paljolti kyse ihmisen kohtelemisesta. Niissä äänen saivat usein Golanin syyrialaiset, joita Israelin katsottiin kohtelevan huonosti. Syyria sen sijaan kohtelee aineiston mukaan omia kansalaisiaan hyvin: tukee Golanilla asuvia heidän kamppailussaa miehitystä vastaan (al-Jazaeri 2020c), huolehtii heidän terveydestään (Sleman & Hassoun 2020a) ja suojelee heitä urhoollisen armeijan ja vahvan johtajan, Bashar al-Assadin, voimin (Salameh & Eyon 2021a). Aineistossa piiryy kuva Syyrian valtiosta kansalaistensa ystävänä. Todellisuudessa al-Assadin hallinto rikkoo ihmisoikeuksia ja kohtelee kansalaisia väkivaltaisesti sisällissodassa.

Analysoin aineistoa uuden retoriikan teorian pohjalta. Retoriikka auttaa valtiojohtoa esittämään jonkin tehokkaalta vaikuttavan ratkaisun ja sitouttamaan kansalaiset tähän ratkaisuun (Kuusisto 1996, 269). Aineistonani toimineissa uutisartikkeleissa Syyrian hallinto tarjosi yhdenlaisen näkemyksen toisaalta tilanteesta Golanilla ja toisaalta suhteesta Syyrian hallitsijan ja kansalaisten välillä. Jotkut osat todellisuudesta jätettiin sivuun, kuten se, että Syyria hallinto syyllistyy ihmisoikeusrikkomuksiin ja kohdistaa väkivaltaa siviileihin sisällissodassa.

Jos kansalaiset tarvitsevat valtiota niin valtiokin tarvitsee kansalaisia. Schmittin (2015, 59) mukaan kansalaisten alistuminen hallitsijalle on välttämätöntä yhteiskuntasopimuksen toteutumiseksi, sillä suojele ja kuuliaisuus kuuluvat erottamattomasti valtiossa yhteen. Edelleen vain valtio, jonka kansalaiset ovat siihen sitoutuneet, voi olla suvereeni; hallitsija yksin ei muodostaisi kovin vaikutusvaltaista valtiota. Syyrian esille tuomaa taistelua Golanin hallinnasta ei olisi olemassa ilman syyrialaisia ja etenkin Golanin syyrialaisia, jotka aktiivisesti vastustavat eri tavoin Israelin miehitystä. Kun kansainvälinen yhteisö ei ole kyennyt ratkaisemaan Golanin tilannetta, näyttäytyy aineistossa taistelu ainoalta keinolta. Taistelu näyttää myös loputtomalta, ainakin niin kauan kun kumpikin osapuoli näkee tilanteen taisteluna, joka on voitettava.

Parhaimmillaan suvereeni valtio on huolenpitokoneisto. Se pitää huolen omassa olemassaolostaan, kansalaisistaan ja muiden suvereenien valtioiden olemassaolosta sitoutumalla kansainvälisen oikeuden sääntöihin. Pahimmillaan valtio on väkivaltakoneisto. Tässä työssä oma näkökulmani valtion hyvyteen tai huonouteen on ollut länsimaisia demokraattisia arvoja noudattava: hyvä valtio kunnioittaa ihmisoikeuksia ja kansainvälistä oikeutta. Tekemäni analyysin perusteella Syyrian virallisen hallinnona näkökulma valtion hyvyteen tai huonouteen on ristiriitainen. Toisaalta se

vakuuttaa sitoutuneensa kansainvälisen oikeuden sääntöihin. Toisaalta se uskoo sodan ratkaisevan Golanin tilanteen samoin kuin Syyrian kriisin.

Etsin aineistosta vastausta tutkimuskysymykseeni *Miten Syyria pyrkii vahvistamaan suvereniteettiaan Golanin aluetta koskevassa uutisoinnissa?* Analyysin perusteella Syyria pyrkii vahvistamaan suvereniteettiaan vähättelemällä Israelin suvereniteettia, esiintymällä kansainvälisen oikeuden puolustajana ja käyttämällä sodan retoriikkaa. Israelin suvereniteetin vähättelemisestä kertoo esimerkiksi se, ettei Syyria suostu käyttämään Israelista sen oikeaa nimeä muutoin kuin kertoessaan YK:n kokouksista. Vähätteleminen auttaa luomaan kuvaa Israelista valtiona, jota Syyria ei arvosta. Kansainvälisen oikeuden puolustamisen retoriikalla Syyria pyrkii vetoamaan kansainväliseen yhteisöön. Ainoastaan kansainvälisen yhteisön tuella Golan olisi mahdollista palauttaa Syyrian alueeseen. Sodan retoriikalla Syyria vetoaa ennen kaikkea omiin kansalaisiinsa, jotta nämä eivät lakkaisi vastustamasta Israelin miehitystä. Golanin miehitys on asia, jota Syyria ei ole suostunut hyväksymään vuosikymmenienkään kuluessa. Sodan retoriikka auttaa myös Syyrian virallista hallintoa esittämään itsensä voimakkaana hallitsijana syyrialaistaisten silmissä.

Mistä syntyy retoriikan vaikuttavuus tutkielmani tapauksessa? Median kautta argumentointi on erilainen tilanne kuin vaikka valtuustosalissa argumentointi muille päättäjille, YK:n kokouksessa puheenvuoron pitäminen tai juhlanan kansakunnan tila -puheen pitäminen kansalle ja kansainväliselle yleisölle. Uutiset eivät suoraan tavoita päätöksentekotilannetta, mutta toisaalta niillä on valtaa tiedon tuottajina. Uutisten tarkoitus on välittää tietoa ajankohtaisista tapahtumista. Kansalaiset seuraavat mediaa laajasti ja heidän kriittisyytensä uutisten todenperäisyyttä kohtaan voi vaihdella. Median on tarkoitus olla luottamuksen arvoinen, ja tämä asetelma jo valmiiksi sitoo yleisöä argumentteihin. Jos media on ansainnut yleisönsä luottamuksen, sen välittämät viestit otetaan vastaan. Yleisö on ehkä valmiimpi sitoutumaan sen välittämiin argumentteihin kuin mitä se olisi silloin, jos se ei luottaisi mediaan. Yleisön sitouttaminen esitettyyn argumenttiin taas on retoriikan tarkoitus (Jokinen 2016, 259).

Tutkielman kirjoittamisessa yksi suuri haaste oli kirjoittaa konfliktista ilman, että asettuisi kummarkaan osapuolen puolelle. Länsimaisesta näkökulmasta katsottuna tuntuu vaikealta ymmärtää, että Syyriassa väkivaltaan yhtenä naapurisuhteiden hoitokeinona on jouduttu tottumaan. Suomalaiselle politiikan opiskelijalle tuntuu myös vaikealta hyväksyä kansainvälisen oikeuden voimattomuus puuttua Israelin laittomaan toimintaan. Ajatus kansainvälisestä oikeudesta maailmanlaajuisen sovun rakentajana tuntuu tärkeältä ideaalilta.

Golanin tilanteesta lukiessa piti yrittää oman ymmärryksensä rajoissa pysyä puolueettomana. Kirjallisuuteen tutustuessani huomasin painotuseroja sen mukaan, onko kirjoittaja taustaltaan arabi vai israelilainen. Israelilaiset kirjoittajat tuovat selvästi esille sen, että Golan on osa Israelia. Arabilähtöiset kirjoittajat taas käyttävät usein termiä ”the occupied syrian Golan” korostaen miehityksen väliaikaista luonnetta. Tämä havainto korostaa sitä, että lähdekriittisyys on pidettävä mielessä myös tieteellisiä julkaisuja lukiessa. On myös tärkeää tuntea Israelin ja Syyrian konfliktin taustat mahdollisimman hyvin, jotta voi arvioida kaikkea lukemaansa. Kiistan pitkäaikaisuus aiheuttaa sen, että se on syvälle juurtunut. Syyriasta tai jostain muusta arabimaista ja Israelista kotoisin olevien kirjoittajien on varmasti vaikea olla asemoitumatta suhteessa konfliktiin. Tässä aiheessa olisi ainesta tieteenfilosofiselle tutkimukselle.

Tarjoaako tutkimukseni jonkin ehdotuksen, miten Golanin tilanne pitäisi ratkaista? Kuusisto (1996, 286) mainitsee, että Bosnian sodan tapauksessa ei muodostunut yleisesti hyväksyttävää ratkaisua, joten yhden vahvan selitysmallin luominen ei onnistunut. Näin ei myöskään pystytty kokoamaan yleisöä tuon selitysmallin mukaisen toiminnan taakse. Golanin tilanteen kohdalla käy samoin. Syyrian virallinen hallinto itse ei ehdota aineistossa konkreettisia toimia Golanin tilanteen ratkaisemiseksi. Epäsuorasti se rohkaisee Golanin syyrialaisia jatkamaan kamppailua miehitystä vastaan. Lisäksi se vetoaa kansainväliseen yhteisöön, jotta se ryhtyisi toimiin miehityksen lopettamiseksi. Sisällissodan ratkaisemiseksi nostan tutkielmastani esiin Hobbesin yhteiskuntateoria, jonka mukaan ratkaisu sisällissotaan on yhteiskuntasopimus eli keinotekoisien poliittisen järjestelmän luominen Syyriaan. Silloin jonkun tahon olisi noustava kyseenalaistamattomaksi hallitsijaksi. Se, miten tämä tehdään, on seuraavien tutkimusten aihe.

Yksi asia joka aineistossa herättää toivon ratkaisusta on keskustelu. Aineistossa mainitaan lukuisat delegaatiot toisaalta Golanilta Syyrian hallinnon edustajien luo ja toisaalta puolin ja toisin palestiinalaisten ja Golanin syyrialaisien välillä. Niistä tulee mieleen suomalaisille tuttu ”karvalakkilähetystö”. Joskus kasvokkain ja rehellisesti omalla nimellä tapahtuva (rauhanomainen) keskustelu auttaa tehokkaasti eri tahoja ymmärtämään toisiaan. Toivoa sopii, että samanlaiset delegaatiot kulkevat joskus myös Syyrian ja Israelin välillä.

Lähteet

Aineisto

al-Allouni, Rafah & al-Jazaeri, Ruaa (2020) Israeli occupation continues hostile practices against citizens of occupied Syrian Golan. *SANA* 10.12.2020. <https://www.sana.sy/en/?p=213300> (haettu 15.5.2023).

al-Allouni, Rafah & al-Jazaeri, Ruaa (2022a) On national strike anniversary... citizens of Quneitra, Golan affirm steadfastness till liberation. *SANA* 13.2.2022. <https://www.sana.sy/en/?p=263487> (haettu 15.5.2023).

al-Allouni, Rafah & al-Jazaeri, Ruaa (2022b) Occupied Golan will always remain Syrian, Cabinet affirms. *SANA* 16.2.2023. <https://www.sana.sy/en/?p=263801> (haettu 15.5.2023).

al-Allouni, Rafah & al-Jazaeri, Ruaa (2022c) Citizens of occupied Golan affirm determination to struggle till thwarting turbines scheme. *SANA* 4.5.2022. <https://www.sana.sy/en/?p=271100> (haettu 15.5.2023).

al-Ashkar, Shaza (2022) Citizens of Golan reiterate rejection of Israeli occupation's plans to build wind turbines on their land. *SANA* 12.2.2022. <https://www.sana.sy/en/?p=263409> (haettu 19.1.2023).

al-Jazaeri, Ruaa (2020a) UN General Assembly: The Golan is Syrian, "Israel" must withdraw from it. *SANA* 3.12.2020. <https://www.sana.sy/en/?p=212358> (haettu 19.1.2023).

al-Jazaeri, Ruaa (2020b) Citizens of occupied Golan: Wind turbines settlement scheme aims to confiscate our lands. *SANA* 8.12.2020. <https://www.sana.sy/en/?p=212962> (haettu 15.5.2023).

al-Jazaeri, Ruaa (2020c) Syria renews demand for implementing resolution 497... Golan inseparable part of Syrian territory, imprescriptible right. *SANA* 14.1.2021. <https://www.sana.sy/en/?p=217644> (haettu 15.5.2023).

al-Jazaeri, Ruaa (2022) Popular Commission for Liberation of Golan: Struggling peoples will achieve victory. *SANA* 26.6.2022. <https://www.sana.sy/en/?p=276034> (haettu 15.5.2023).

Dabin, Bushra & Eyon, Mazen (2020) A call for a general strike in the occupied Golan tomorrow in a protest against the occupation plans to set up turbine fans. *SANA* 8.12.2020. <https://www.sana.sy/en/?p=213071> (haettu 15.5.2023).

Dabin, Bushra & Zain, Hala (2021) Citizens in occupied Syrian Golan renew rejection of occupation plan to build wind turbines on their lands. *SANA* 7.3.2021. <https://www.sana.sy/en/?p=225098> (haettu 15.5.2023).

Dabin, Bushra & Zain, Hala (2022) Syrian citizens of occupied Golan protest against Zionist entity settlement schemes. *SANA* 5.1.2022. <https://www.sana.sy/en/?p=259854> (haettu 15.5.2023).

Eyon, Mazen (2020) Russia: Pompeo's visit to the occupied Syrian Golan a provocative act. *SANA* 25.11.2020. <https://www.sana.sy/en/?p=211411> (haettu 12.12.2022).

- Eyon, Mazen (2021) Citizens of occupied Golan determined to confront occupation. *SANA* 8.3.2021. <https://www.sana.sy/en/?p=225346> (haettu 12.12.2022).
- Eyon, Mazen (2022a) Golan Citizens determined to confront Zionist schemes of Israeli occupation. *SANA* 16.1.2022. <https://www.sana.sy/en/?p=260804> (haettu 19.1.2023).
- Eyon, Mazen (2022b) Israeli occupation authorities endorse new settlement scheme in Golan. *SANA* 5.7.2022. <https://www.sana.sy/en/?p=277152> (haettu 15.5.2023).
- Eyon, Mazen & Sleman, Hybah (2021a) Prime Minister receives "national document on continuing resistance" from Golan delegation. *SANA* 25.1.2021. <https://www.sana.sy/en/?p=219301> (haettu 19.1.2023).
- Eyon, Mazen & Sleman, Hybah (2021b) Al-Auda valley... an echo writes a history among two banks that refuse division. *SANA* 8.2.2021. <https://www.sana.sy/en/?p=221226> (haettu 15.5.2023).
- Ibrahim, MHD (2022) Citizens of Golan are determined to continue the path of martyr Midhat al-Saleh by resisting the Israeli occupier. *SANA* 16.10.2022. <https://www.sana.sy/en/?p=287198> (haettu 15.5.2023).
- Ibrahim, MHD & Eyon, Mazen (2020) Syria strongly condemns Pompeo's visit to the Israeli settlements in the occupied Syrian Golan. *SANA* 19.11.2020. <https://www.sana.sy/en/?p=210733> (haettu 15.5.2023).
- Ibrahim, MHD & Eyon, Mazen (2021a) Citizens of Golan affirm their commitment to Syrian identity, resistance against occupation. *SANA* 16.4.2021. <https://www.sana.sy/en/?p=230045> (haettu 15.5.2023).
- Ibrahim, MHD & Eyon, Mazen (2021b) Citizens of occupied Golan affirm their resilience to foil Israeli settlement schemes. *SANA* 26.12.2021. <https://www.sana.sy/en/?p=258993> (haettu 15.5.2023).
- Ibrahim, MHD & Eyon, Mazen (2022) Citizens of Golan commemorate Martyr's Day. *SANA* 6.5.2022. <https://www.sana.sy/en/?p=271271> (haettu 15.5.2023).
- Ibrahim, MHD & Hassoun, Gh.A. (2020) Citizens of occupied Golan affirms that Golan will ever remain Syrian. *SANA* 13.12.2020. <https://www.sana.sy/en/?p=213744> (haettu 15.5.2023).
- Ibrahim, MHD & Qriema, Shaza (2022) Citizens of Golan stress their struggle to thwart wind turbines scheme. *SANA* 11.6.2022. <https://www.sana.sy/en/?p=274304> (haettu 15.5.2023).
- Othman, Nisreen & Eyon, Mazen (2020) Syria calls for the end of Israeli occupation of Golan, stresses its sovereign right on occupied Golan. *SANA* 2.12.2020. <https://www.sana.sy/en/?p=212342> (haettu 15.5.2023).
- Othman, Nisreen & Eyon, Mazen (2021) Citizens of occupied Syrian Golan: presidential election entitlement a new victory for Syria. *SANA* 27.5.2021. <https://www.sana.sy/en/?p=235467> (haettu 15.5.2023).

Othman, Nisreen & Hassoun, Gh.A. (2020) Buq'ata... History of resisting the occupation and adhering to identity in occupied Golan. *SANA* 30.11.2020. <https://www.sana.sy/en/?p=211997> (haettu 15.5.2023).

Salameh, Manar & Eyon, Mazen (2021a) Citizens of occupied Golan: our land is Arab Syrian, UN resolution confirms this fact. *SANA* 2.12.2021. <https://www.sana.sy/en/?p=256447> (haettu 15.5.2023).

Salameh, Manar & Eyon, Mazen (2021b) Baniyas River in the occupied Syrian Golan (photos). *SANA* 24.12.2021. <https://www.sana.sy/en/?p=258805> (haettu 15.5.2023).

Salameh, Manar; al-Jazaeri, Ruaa & Eyon, Mazen (2020) Citizens of occupied Syrian Golan: We stand against the plots of Israeli occupation and are committed to the Syrian Arab identity. *SANA* 7.12.2020. <https://www.sana.sy/en/?p=212796> (haettu 15.5.2023).

Salameh, Manar & al-Jazaeri, Ruaa (2022) Palestinian delegation affirms solidarity with Golan's citizens against turbines scheme. *SANA* 26.5.2022. <https://www.sana.sy/en/?p=272878> (haettu 15.5.2023).

Salameh, Manar & Zain, Hala (2022) UN ECOSOC calls upon Israel to stop looting natural and economic resources in occupied Palestine and Golan. *SANA* 24.7.2022. <https://www.sana.sy/en/?p=278634> (haettu 15.5.2023).

SANA (11.10.2021). Golan Citizens reject Israeli measures to set up any settlement project on the occupied territory. English bulletin. <https://www.sana.sy/en/?p=251051> (haettu 15.5.2023).

SANA (1.8.2022) Citizens of Golan: Syrian army is our hope to liberate land from Israeli occupier. English bulletin. <https://www.sana.sy/en/?p=279519> (haettu 15.5.2023).

Sleman, Hybah & Eyon, Mazen (2021) Popular gathering in Majdal Shams and Quneitra on 39th anniversary of strike against Israeli occupation's decision to annex Golan. *SANA* 14.2.2021. <https://www.sana.sy/en/?p=222177> (haettu 15.5.2023).

Sleman, Hybah & Hassoun, Gh.A. (2020a) WHA adopts draft resolution on Syrian Golan and occupied Palestinian territories. *SANA* 13.11.2020. <https://www.sana.sy/en/?p=210015> (haettu 15.5.2023).

Sleman, Hybah & Hassoun, Gh.A. (2020b) Citizens of Golan, Quneitra vow to continue fight until liberation of occupied lands. *SANA* 14.12.2020. <https://www.sana.sy/en/?p=213821> (haettu 15.5.2023).

Zain, Hala (2020) Iranian Foreign Ministry condemns Pompeo's visit to Israeli settlements in occupied Syrian Golan. *SANA* 22.11.2020. <https://www.sana.sy/en/?p=210881> (haettu 15.5.2023).

Kirjallisuus

Agamben, Giorgio (2005) *State of Exception*. Englanniksi kääntänyt Kevin Attel. Chicago: The University of Chicago Press.

Al-Marsad (2022) *About Us*. <https://golan-marsad.org/about-us/#vision> (haettu 26.4.2023)

Bahmani, Airin & Jäntti, Bruno (2018) *Syyrian sota. Demokratiatoiveet diktatuurin ja islamismin ristituleassa*. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Bahmani, Airin & Jäntti, Bruno (2019) *Syyrialaiset karsastavat Assadin hallintoa ja kannattavat demokraattista prosessia – vastine Ari Kerkkäsen tekemään kirja-arvosteluun*. Lähi-itä nyt 11.2.2019. <https://lahi-itanyt.fi/nyt/syyrialaiset-karsastavat-assadin-hallintoa-ja-kannattavat-demokraattista-prosessia-vastine-ari-kerkkasen-tekemaan-kirja-arvosteluun/> (haettu 5.1.2023).

Benvenisti, Eyal (2012) *The International Law of Occupation*. Toinen painos. Oxford: Oxford University Press. (e-kirja)

Detsch, Jack & Lu, Christina (2021) Assad Regime Continues Stonewalling U.S. Aid to Syria. *Foreign Policy* 13.4.2021. <https://foreignpolicy.com/2021/04/13/syria-us-assad-humanitarian-aid/> (haettu 27.4.2023).

Donovan, Robert J. (toim.) (1967) *Kuusi kesäkuun päivää. Lähi-idän sota 5.–10.6.1967*. Suomentaneet Tapio Hiisivaara & Pekka Saloranta. Helsinki: Werner Söderström Osakeyhtiö.

Eskola, Jari (2018) Laadullisen tutkimuksen juhannustaiat: laadullisen aineiston analyysi vaihe vaiheelta. Teoksessa Raine Valli (toim.) *Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2*. Jyväskylä: PS-kustannus. 5. painos, 209–231.

Eskola, Jari & Suoranta, Juha (2008) *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. Tampere: Vastapaino.

Galbraith, Jean (toim.) (2019) United States Recognizes Israeli Sovereignty Over the Golan Heights. *American journal of international law* 113:3, 613–619

Grzybowski, Janis (2021) Re-enacting the international order, or: why the Syrian state did not disappear. *Review of International Studies* 47:5, 672–691.

Hakapää, Kari (2010) *Uusi kansainvälinen oikeus*. Helsinki: Talentum.

Hannikainen, Lauri (2013) Ihmisoikeudet sodissa ja kriiseissä. Teoksessa Timo Koivurova & Elina Pirjatanniemi (toim.) *Ihmisoikeuksien käsikirja*. Helsinki: Tietosanoma, 60–85.

Hansen, Thomas & Stepputat, Finn (toim.) (2005) *Sovereign Bodies. Citizens, Migrants, and States in the Postcolonial World*. Princeton: Princeton University Press.

Harle, Vilho (1991) *Hyvä, paha, ystävä, vihollinen*. Tampere: Rauhankirjallisuuden edistämisseura ry.

Harle, Vilho (1998) *Ideas of Social Order in the Ancient World*. Contributions in Political Science no. 383. Westport: Greenwood Press.

Herrero, Montserrat (2015) *The Political Discourse of Carl Schmitt: A Mystic of Order*. Lontoo: Rowman & Littlefield International.

- Hobbes, Thomas; Tuck, Richard (toim.) (1996) *Leviathan*. Revised student edition. Cambridge texts in the history of political thought. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hof, Frederic C (1997) The water dimension of Golan Heights negotiations. *Middle East Policy* 5:2, 129–141.
- Hoffmann, Sophia & Natanel, Katherine (2016) The National Body in Israel and Syria: Comparing Processes of Unity and Fragmentation. *Middle East Critique* 25:3, 229–247.
- Hosiaislouma, Yrjö (2003) *Kirjallisuuden sanakirja*. Helsinki: Werner Söderström Osakeyhtiö.
- Huuhtanen, Heidi (2002) Sionismi Israelin ulkopolitiikassa ja konflikti miehityistä alueista. Teoksessa Hannu Juusola & Heidi Huuhtanen (toim.) *Uskonto ja politiikka Lähi-idässä*. Helsinki: Gaudeamus, 45–68.
- Huysmans, Jef (2008) The Jargon of Exception – On Schmitt, Agamben and the Absence of Political Society. *International Political Sociology* 2:2, 165–183.
- Hämeen-Anttila, Jaakko (2004) Kieli vai uskonto – arabinationalisismi ja islam. Teoksessa Jussi Pakkasvirta & Pasi Saukkonen (toim.) *Nationalismit*. Helsinki: Werner Söderström Osakeyhtiö, 306–319.
- Ilmonen, Kari (2018) Muuan diskurssianalyysi: esimerkkinä Chydenius-instituutin vaikuttavuustutkimus. Teoksessa Raine Valli (toim.) *Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2*. Jyväskylä: PS-kustannus. 5. painos, 134–148.
- Israelin ulkoministeriö (2021) *The Golan Heights*. <https://www.gov.il/en/departments/general/golan-heights> (haettu 14.5.2023).
- Jakonen, Mikko (2012) Thomas Hobbes. Teoksessa Petri Koikkalainen & Paul-Erik Korvela (toim.) *Klassiset poliittiset ajattelijat*. Tampere: Vastapaino, 203–241.
- Jokinen, Arja (2016) Diskurssianalyysin suhde sukulaistraditioihin. Teoksessa Arja Jokinen, Kirsi Juhila & Eero Suoninen. *Diskurssianalyysi. Teoriat, peruskäsitteet ja käyttö*. Tampere: Vastapaino, 249–266.
- Juusola, Hannu (2015) Mikä on nationalismin tulevaisuus Lähi-idässä? *Futura* 3/2015, 29–35.
- Juusola, Hannu (2017) *Sota joka muutti Lähi-idän: 50 vuotta kuuden päivän sodasta*. Lähi-itä nyt -blogi 23.5.2017. <https://lahi-itanyt.fi/nyt/sota-joka-muutti-lahi-idan/> (haettu 12.1.2023).
- Kakkuri-Knuuttila, Marja-Liisa (toim.) (1998) Argumentti ja kritiikki. Lukemisen, keskustelun ja vakuuttamisen taidot. Helsinki: Gaudeamus.
- Kallström, Agneta (2023) *Kriisi kriisissä – Syyriassa kuollaan koska hätäapua ei saada perille*. Lähi-itä nyt -blogi 10.2.2023. <https://lahi-itanyt.fi/nyt/kriisi-kriisissa-syyriassa-kuollaan-koska-hataapua-ei-saada-perille/> (haettu 27.4.2023).

Kanerva, Jukka (1990) *Diagnoosi ja toiminta. Tutkimus Machiavellin Il Principe -teoksen poliittisesta retoriikasta*. Jyväskylän yliopiston valtio-opin laitoksen julkaisuja 61. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskeva kansainvälinen yleissopimus SopS 8/1976. <https://finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1976/19760008> (haettu 14.5.2023).

Kastrinou, A. Maria A.; Fakher El-Deen, Salman & Emery, Steven B. (2020) The stateless (ad)vantage? Resistance, land and rootedness in the Israeli-occupied Syrian Golan Heights. *Territory, Politics, Governance* 9:5, 636–655.

Kerkkänen, Ari (2017) *Syyria: synnystä sisällisotaan*. Helsinki: Like.

Kerkkänen, Ari (2019) *Kuollut kansannousu*. Lähi-itä nyt -blogi 21.1.2019. <https://lahi-itanyt.fi/nyt/kuollut-kansannousu/> (haettu 5.1.2023).

Koikkalainen, Petri (2000) Hobbesin Leviathanin 'kirkolliseen ja valtiolliseen yhteiskuntaan' liittyvästä käsitteistöstä. *niin & näin* 25, 64–72.

Koikkalainen, Petri & Korvela, Paul-Erik (2012) Johdanto: Poliitikka ja sen teoria. Teoksessa Petri Koikkalainen & Paul-Erik Korvela (toim.) *Klassiset poliittiset ajattelijat*. Tampere: Vastapaino, 7–24.

Kuusisto, Riikka (1996) Sodan retoriikasta. Persianlahden ja Bosnian konfliktit läntisten suurvaltojen lausunnoissa. Teoksessa Kari Palonen & Hilikka Summa (toim.) *Pelkkää retoriikkaa*. Tampere: Vastapaino, 267–292.

Lev-Wiesel, Rachel (1998) Coping With the Stress Associated With Forced Relocation in the Golan Heights, Israel. *The Journal of Applied Behavioral Science* 34:2, 143–160.

McCormick, John P. (2016) Teaching in Vain: Carl Schmitt, Thomas Hobbes, and the Theory of the Sovereign State. Teoksessa Jens Meierhenrich & Oliver Simons (toim.) *The Oxford Handbook of Carl Schmitt*. New York: Oxford University Press, 269–290.

Murphy, Ray & Gannon, Declan (2008) Changing the landscape: Israel's gross violations of international law in the occupied Syrian Golan. *Yearbook of International Humanitarian Law* 11, 139–174.

Palonen, Kari (1988) *Tekstistä politiikkaan*. Tampere: Vastapaino.

Palonen, Kari (1997) *Kootut retoriikat. Esimerkkejä politiikan luennasta*. SoPhi: Yhteiskuntatieteiden, valtio-opin ja filosofian julkaisuja 11. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Palonen, Kari & Summa, Hilikka (1996) Johdanto: Retorinen käänne? Teoksessa Kari Palonen & Hilikka Summa (toim.) *Pelkkää retoriikkaa*. Tampere: Vastapaino, 7–20.

Panayiotides, Nicos (2020) The Great Syrian Civil War: A Realist Approach to the Syrian Conflict. *IUP Journal of International Relations* 14:1, 59–70.

- Paradela-López, Miguel & Jima-González, Alexandra (2020) Michael Walzer's Humanitarian Intervention Theory Applied to Multisided Conflicts: A Discussion of Intervention and Self-Determination in the Syrian Civil War. *Social Sciences* 9:4, 41.
- Perelman, Chaïm (2007) Retoriikan valtakunta. Suomentanut Leevi Lehto. Tampere: Vastapaino.
- Ram, Moriel (2015) Colonial conquests and the politics of normalization: The case of the Golan Heights and Northern Cyprus. *Political Geography* 45, 21–32.
- Rasmussen, Claire & Brown, Michael (2005) The Body Politic as Spatial Metaphor. *Citizenship Studies* 9:5, 469–484.
- Rinat, Zafir (2017) Wind Turbines in Israel Kill Many More Birds, Bats Than Expected. *Haaretz* 20.12.2017. <https://www.haaretz.com/israel-news/2017-12-20/ty-article/wind-turbines-in-israel-kill-many-more-birds-bats-than-expected/0000017f-f45b-d47e-a37f-fd7fdbd70000> (haettu 10.5.2023).
- Ruusuvuori, Johanna; Nikander, Pirjo & Hyvärinen Matti (2010) Haastattelun analyysin vaiheet. Teoksessa Johanna Ruusuvuori; Pirjo Nikander & Matti Hyvärinen (toim.) *Haastattelun analyysi*. Tampere: Vastapaino.
- Saastamoinen, Kari (1998) Yhteiskuntasopimusteorioiden kehitys. Teoksessa Petter Korkman & Mikko Yrjönsuuri (toim.) *Filosofian historian kehityslinjoja*. Helsinki: Gaudeamus.
- Schmitt, Carl (1997) *Poliittinen teologia*. Suomentanut Tapani Hietaniemi. Helsinki: Tutkijaliitto.
- Schmitt, Carl (2015) *Poliittisen käsite*. Suomentanut Arto Kuusterä & Jussi Palmusaari. Helsinki: Tutkijaliitto.
- Schultz, Kenneth A. (2014) What's in a Claim? De Jure versus De Facto Borders in Interstate Territorial Disputes. *Journal of Conflict Resolution* 58:6, 1059–1084.
- Spyer, Jonathan (2012) Syrian Regime Strategy and the Syrian Civil War. *Middle East Review of International Affairs* 16:3, 43–50.
- Summa, Hilikka (1996) Kolme näkökulmaa uuteen retoriikkaan. Burke, Perelman, Toulmin ja retoriikan kunnianpalautus. Teoksessa Kari Palonen & Hilikka Summa (toim.) *Pelkkää retoriikkaa*. Tampere: Vastapaino, 51–83.
- Surkes, Sue (2022) Environment minister seeks moratorium on new wind farms to probe impact on nature. *The Times of Israel* 20.7.2022. <https://www.timesofisrael.com/environment-minister-seeking-moratorium-on-new-wind-farms-to-probe-impact-on-nature/> (haettu 28.11.2022).
- Tabermann, Tommy (1987) *Maa. Runoja matkalle epätoivon tuolle puolen*. Espoo: Weilin + Göös.
- Taussi, Sari & Kankkonen, Tom (2018) *Nada ja Erkki Kettunen asuivat läpi sodan Syyriassa*. Maailmanpolitiikan arkipäivää -podcast 15.12.2018. Yle. <https://areena.yle.fi/podcastit/1-4576784> (haettu 6.1.2023).
- Transparency International (2023) *Corruption Perceptions Index 2022*. Raportti. <https://www.transparency.org/en/cpi/2022> (haettu 12.5.2023).

Wessels, Josepha Ivanka (2015) Down to the River: Identity, Citizenship, Security, Borders and Water in the Occupied Golan Heights. *Middle East Critique* 24:3, 269–287.

Vignal, Leïla (2017) The changing borders and borderlands of Syria in a time of conflict. *International Affairs* 93:4, 809–827.

Vuori, Jaana (2022). Retoriikan analyysi. Teoksessa Jaana Vuori (toim.) *Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja*. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto.
<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvaliteoreettis-metodologiset-viitekehykset/retoriikan-analyysi/> (haettu 24.10.2022).

YK (2022a) *UNDOF. United Nations Disengagement Observer Force. Background*.
<https://undof.unmissions.org/background> (haettu 28.11.2022).

YK (2022b) *UNDOF. United Nations Disengagement Observer Force. Mandate*.
<https://undof.unmissions.org/mandate> (haettu 28.11.2022).

YK:n ihmisoikeusneuvosto 2023. *Regular sessions*. <https://www.ohchr.org/en/hr-bodies/hrc/regular-sessions> (haettu 25.4.2023).

YK:n ihmisoikeusneuvoston päätöslauselma 27.3.2023. *Human Rights in the occupied Syrian Golan*. A/HRC/52/L.31.

YK:n ihmisoikeusneuvoston tutkintakomissio (2023) *Report of the Independent International Commission of Inquiry on the Syrian Arab Republic*. A/HRC/52/69. 52. ihmisoikeusneuvosto 27.–31.3.2023.

YK:n turvallisuusneuvosto (2023) United Nations Security Council Consolidated List 25.4.2023.
<https://www.un.org/securitycouncil/content/un-sc-consolidated-list> (haettu 12.5.2023).

YK:n turvallisuusneuvoston kokouspöytäkirja 8645 (2019) S/PV.8645 24.10.2019.

YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselma 242 (1967) S/RES/242 22.10.1967.

YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselma 338 (1973) S/RES/338 15.8.1973.

YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselma 497 (1981) S/RES/497 17.12.1981.

YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselma 2613 (2021) 21.12.2021.